

Hoofdstuk 1

Vier Beestenrijken

De laatste helft van het boek Daniël (hoofdstuk 7-12) zijn de visioenen en openbaringen van de profeet over *de tijden van de heidenen* (naties). Zijn visie omspant de geschiedenis vanaf het begin van het

Babylonische rijk tot aan de opstanding van de doden. Zijn openbaring bevat opmerkelijke details over de opkomst en ondergang van nog niet gevestigde rijken.

Toch waren er enkele details die hij niet zag en die Johannes in het boek Openbaring moest onthullen.

De structuur

Daniëls eerste twee visioenen, opgetekend in hoofdstuk 7 en 8, werden hem gegeven in het begin van de regering van Belsassar. Uit het verslag blijkt dat zij moeten worden beschouwd als deel 1 en deel 2, of misschien als een hoofdenbaring in hoofdstuk 7, gevolgd door aanvullend materiaal in hoofdstuk 8.

Hoofdstuk 7 werd gegeven in het *eerste* jaar van Belsassar, en hoofdstuk 8 in zijn *derde* jaar. Deze twee visioenen zijn met elkaar verbonden in de structuur van het boek, en vormen de twee B's in het schema, aangezien zij rechtstreeks met elkaar verband houden.

De structuur van het boek Daniël volgt het gebruikelijke Hebreeuwse hulpmiddel dat bekend staat als een chiasme, of parallellisme.

- A. De gevangenschap van Juda (hoofdstuk 1)
- B. De droom van Nebukadnezar (hoofdstuk 2)
- C. Daniëls metgezellen in de vurige oven (hoofdstuk 3)
- D. De eerste koning van Babel (hoofdstuk 4)
 - D. De laatste koning van Babel (hoofdstuk 5)
 - C. Daniël zelf in de leeuwenkuil (hoofdstuk 6)
 - B. Daniëls droom en visioen (hoofdstukken 7 en 8)
- A. De verwoestingen van Jeruzalem (hoofdstuk 9-12)

Datering van het eerste visioen

Toen koning Nabonidus in 548 v. Chr. Babylon verliet om in de oase te gaan wonen waar zijn favoriete god verbleef, nam zijn zoon Belsassar als mederegent de troon over en was in de praktijk de enige vorst tot de dreiging van Perzië zijn vader naar Babylon terugbracht. Wanneer Daniël spreekt over "*het eerste jaar van Belsassar*" in [Dan. 7:1](#), verwijst hij naar Belsassars eerste jaar als co-regent met zijn afwezige vader.

¹ In het eerste jaar van Belsassar, koning van Babylon, zag Daniël een droom en visioenen in zijn geest terwijl hij op zijn bed lag; daarna [Aramees: *b'edayin*] schreef hij de droom op en vertelde de volgende samenvatting ervan.

We hebben al gezien dat Nabonidus eigenlijk langer leefde dan Belsassar, omdat de Perzische koning het leven van Nabonidus spaarde. Belsassar was echter niet zo gelukkig, want hij werd gedood in 537 v. Chr. toen Babylon werd ingenomen. Er is dus eigenlijk geen "eerste jaar van Belsassar" waarin hij als enige vorst regeerde. Technisch gezien was hij nooit de volledige koning in juridische zin, maar regeerde hij altijd in naam van zijn vader. Daniël moet dus 548 v. Chr. bedoelen als zijn eerste jaar, en dat is dan de datum van het visioen in hoofdstuk 7.

Daniel schreef het *onmiddellijk* op, zodat hij geen relevante details zou vergeten. *De Wycliffe Bible Commentary* zegt hierover,

"Toen schreef hij de droom op, en vertelde de som van de zaken. Hij schreef het onmiddellijk op (toen of daarop, of op dat moment, zoals het Aramese 'edayin voorafgegaan door b nadrukkelijk voorschrijft)."

De visioenen van Daniël 7 en 8 werden aan de profeet gegeven vele jaren vóór de val van Babylon in Daniël 5. Het boek staat niet in chronologische volgorde. De geschiedenis wordt gegeven in de eerste zes hoofdstukken, en de visioenen in de laatste helft van het boek.

Daniel vertelt het visioen

Dan. 7:1 zegt dat de profeet twee dingen deed. Eerst "*schreef hij de droom op*" en daarna "*vertelde hij [vertelde, sprak mondeling] de volgende samenvatting ervan.*" De vraag is: aan wie vertelde hij het visioen? Zijn publiek is onbekend. Was het een vertrouwde vriend? Was het een groep mensen - misschien de Orde der Wijzen, waarvan hij vermoedelijk nog steeds de directeur was?

We weten niet waarom Daniël in de derde persoon is geschreven, behalve op de momenten dat hij de visioenen aan anderen vertelde (**Dan. 7:2, 6, 7**, enz.). Daniël kan het boek zelf hebben geschreven, in de onpersoonlijke derde persoon, maar het is ook mogelijk dat hij, net als Mozes, Paulus en vele andere bijbelschrijvers, een schrijver had die over Daniël schreef en vertelde wat de profeet hem had verteld. De schrijver van Mozes was Eliezer, die kennelijk het laatste hoofdstuk

van Deuteronomium schreef, waarin de dood van Mozes wordt opgetekend. De schrijver van Paulus was Lucas.

Uiteindelijk doet het er niet toe wie deze boeken fysiek heeft geschreven. Ze zijn geschreven onder inspiratie van de Heilige Geest en zeker onder toezicht van de mannen wier namen als auteurs voorkomen.

De oorsprong van landen

Daniëls visioen werd mondeling verteld vanaf [Dan. 7:2, 3](#),

² Daniël zei: "Ik keek in mijn visioen bij nacht, en zie, de vier winden des hemels roerden de grote zee. ³ En vier grote beesten kwamen uit de zee, verschillend van elkaar."

We zien later dat deze "vier grote beesten" eigenlijk naties of rijken waren, voortkomend uit de zee van de mensheid. Vele jaren later zou Johannes schrijven in [Openb. 13:1](#) "En ik zag een beest uit de zee opkomen." We lezen ook in [Openb. 17:8](#) over een beest dat "uit de afgrond" kwam. De afgrond was een gebruikelijke uitdrukking voor de diepten van de zee. De grote hoer, zegt Johannes, zit op vele wateren, en hij omschrijft dit duidelijk in [Openb. 17:15](#),

¹⁵ En hij zei tegen mij: "De wateren die je zag waar de hoer zit, zijn volken en menigten en naties en tongen."

Dus de beestachtige naties die in deze tijd regeren vinden hun oorsprong op de aarde (of de zee). Zij verschillen van het uiteindelijke koninkrijk dat in de hemel ontstaat. Hoewel het zich op aarde manifesteert, komt het uit de hemel, en niet uit de afgrond van de zee.

Het eerste beest: Babylon

Het eerste beest correleert met de kop van goud in [Dan. 2:32](#). [Dan. 7:4](#) zegt,

⁴ De eerste leek op een leeuw en had de vleugels van een adelaar. Ik bleef kijken totdat zijn vleugels werden geplukt, en hij werd van de grond opgetild en op twee benen gezet als een mens; ook werd hem een menselijk verstand gegeven.

Daniël zag een *lamassu*, die veel voorkwam in Babylon en Assyrië. Wat is een lamassu?

De lamassu is een hemels wezen uit de Mesopotamische mythologie met een mensenhoofd, een stierenlichaam, soms met de horens en oren van een stier, en vleugels. Het komt vaak voor in de Mesopotamische kunst.

Om huizen te beschermen werden de lamassu gegraveerd in kleitabletten, die vervolgens onder de drempel van de deur werden begraven. Ze werden vaak als paar geplaatst bij de ingang van paleizen. Bij de ingang van steden werden ze gebeeldhouwd in kolossale afmetingen, en geplaatst als een paar, een aan elke kant van de deur van de stad, die meestal deuren had in de omringende muur, elk met uitzicht op een van de kardinale punten.

<http://en.wikipedia.org/wiki/Lamassu>

Iedereen die naar Daniëls toespraak luisterde, zou hebben geweten dat het eerste beest Babylon zelf was. De gevleugelde leeuw met de mensenkop was duidelijk het meest zichtbare symbool van Babylon. Daniël zei ook: "*het kreeg ook een menselijke geest*", alsof de leeuw een mensenhoofd had.

De twee vleugels van de Babylonische leeuw duiden op snelheid, zoals [Hab. 1:8](#) zegt: "*Hun paarden zijn sneller dan luipaarden ... zij vliegen als een adelaar die neerduikt om te verslinden.*" Dezelfde metafoor zien we bij het derde beest (luipaard), zoals we straks zullen zien. Het belangrijkste verschil is dat de luipaard vier vleugels heeft, in plaats van twee, waaruit blijkt hoe snel de Griekse verovering was.

Toen de vleugels van de leeuw werden "geplukt", tilde een onzichtbare kracht zijn voorpoten op en dwong hem als een mens op zijn achterpoten te gaan staan. Het woord "mens" is *enosh*, wat een beeld is van broosheid of zwakheid. Het meer gebruikelijke woord voor man is *awdawm* (Adam). Maar Daniël ziet Babylon veranderen van een sterke, gevleugelde leeuw in een zwakke leeuw waarvan de veren zijn geplukt. Zoals een vogel zwak is en niet kan vliegen zonder veren, zo zou ook deze leeuw geplukt en verzwakt zijn.

Het tweede beest: Medo-Perzië

Het tweede beest correleert met de armen van zilver in [Daniël 2:32](#). [Daniel 7:5](#) zegt,

⁵ En zie, een ander beest, een tweede, gelijkend op een beer. En het was aan één kant opgeheven, en drie ribben waren in zijn bek tussen zijn tanden; en zo zeiden zij tot het: "Sta op, verslind veel vlees!"

Dit is een afbeelding van een hongerige beer, die, toegepast op de natie van Medo-Perzië, haar honger naar wereldverovering laat zien. De "drie ribben" verwijzen waarschijnlijk naar de belangrijkste veroveringen van Perzië: Lydië, Babylon en Egypte.

Bedenk ook dat Daniël 7 en 8 parallel lopen met Daniël 2, waar deze vier rijken op de afbeelding in metaaltermen werden beschreven. De metalen: goud, zilver, brons en ijzer, vertoonden een patroon van verminderde waarde terwijl ze toenamen in hardheid en sterkte - misschien om een toename in onderdrukking aan te geven.

Het Derde Beest: Griekenland

Het derde beest komt overeen met de bronzen buik in [Daniël 2:32](#). [Daniel 7:6](#) zegt,

⁶ Daarna bleef ik kijken, en zie, een ander, als een luipaard, dat op zijn rug vier vleugels van een vogel had; het beest had ook vier koppen, en hem was heerschappij gegeven.

Dit beest zou een reputatie van snelheid hebben. In [Hab. 1:8](#) vergelijkt de profeet de paarden van de Chaldeeën met luipaarden: "*hun paarden zijn sneller dan luipaarden.*" Het is duidelijk dat als luipaarden langzaam waren, deze vergelijking geen betekenis zou hebben gehad. Maar luipaarden rennen snel, en dus zou deze luipaard, met vier vleugels, bekend staan om zijn snelheid bij het veroveren van de wereld. Inderdaad, Alexander de Grote voltooide zijn veroveringen in slechts tien jaar.

In dit visioen zag Daniël weinig over dit derde beest, maar in zijn volgende visioen (Daniël 8) slechts twee jaar later, ontving hij veel meer aanvullende openbaringen over dit rijk. Het Griekse rijk werd geleid door Alexander de Grote, die Perzië veroverde in 330 v. Chr. Alexander stierf echter slechts zeven jaar later in Babylon (323 v. Chr.), en zijn koninkrijk werd verdeeld onder zijn vier generaals. Deze vier

generaals worden afgebeeld als de vier koppen van de luipaard, en misschien ook als de vier vleugels op de rug van de luipaard.

De vier vleugels spreken van de snelheid waarmee de vier generaals hun legers konden verplaatsen en de naties konden veroveren. Terwijl de leeuw van Babylon slechts twee vleugels had, werd het luipaard van Griekenland gezien met vier vleugels. Verder krijgen we geen details tot hoofdstuk 8.

Het vierde beest: Rome

Het vierde beest correleert met de ijzeren benen en voeten in [Dan. 2:33](#).

[Dan. 7:7](#) zegt,

⁷ Daarna bleef ik kijken in de nachtvisioenen, en zie, een vierde beest, vreselijk en angstaanjagend en buitengewoon sterk; en het had grote ijzeren tanden. Het verslond en verpletterde en vertrapte de rest met zijn voeten; en het verschilde van alle dieren die er voor waren, en het had tien horens.

Dit is het beest van Rome. Het heeft de grootste kracht van de vier, zowel in termen van metalen als in brute kracht. In [Dan. 2:40](#) zegt dat het "*sterk als ijzer*" moest zijn en dat "*het al deze zal verpletteren en in stukken breken*". Niettemin zou het zwakke voeten en tenen hebben vanwege de klei die met het ijzer was vermengd. De voeten en tenen spreken van het laatste deel van zijn heerschappij, zoals de leeuw van Babylon verzwakt werd door het plukken van de veren van zijn vleugels tegen het einde van zijn tijd.

De sterke "benen" werden vervuld door het Romeinse Rijk nadat het Jeruzalem in bezit had genomen in 63 v. Chr. Later werd het verdeeld in vier delen, elk geregeerd door een Caesar, maar in 395 n. Chr. werd het definitief verdeeld in slechts twee "benen", het Oostelijke en Westelijke Romeinse Rijk.

De westelijke "poot" stortte in in 476 na Christus. De oostelijke "poot" bleef bestaan tot 1453, toen Constantinopel in handen viel van de Ottomaanse Turken. De stad werd in 1930 omgedoopt tot Istanbul.

[In Dan. 7:7](#) beschrijft dat dit beest tien horens heeft. Dit wordt gedeeltelijk uitgelegd door Daniël in latere verzen, maar vollediger door Johannes in het boek Openbaring. Het visioen van Daniël vermeldt tien horens, maar deze worden niet uitgelegd en spelen geen rol in dit visioen. Zij zullen echter een grotere rol spelen in het boek Openbaring.

Ondertussen is het voldoende te weten dat een "hoorn" een macht, koninkrijk of koning is, met name gericht op het vermogen oorlog te voeren of zich te verdedigen. In dit visioen en in andere, stelt het een natie voor in zijn vermogen om andere naties te veroveren en naar believen te misbruiken. Wij moeten deze hoorns zien in tegenstelling tot Gods welwillende "hoorn van Jesjoea", vertaald als de "hoorn des heils" ([Psalm 18:2](#); [Lucas 1:69](#)).

Hoofdstuk 2

De Kleine Hoorn

Uit het vierde beest zou een kleine hoorn komen, die een uitbreiding van dit "ijzeren" beest voorstelt. [Daniel 7:8](#) zegt,

⁸ Terwijl ik de hoorns overpeinsde, zag ik een andere hoorn, een kleine hoorn, tussen hen opkomen, en drie van de eerste hoorns werden bij de wortels voor hem uitgetrokken; en zie, deze hoorn had ogen als de ogen van een mens, en een mond die grote uitspraken deed.

Deze kleine hoorn vertegenwoordigt de voeten van ijzer vermengd met klei. Hij heeft dus een fundamentele zwakte, want ijzer mengt zich niet met klei ([Dan. 2:43](#)). Deze fase van het ijzeren koninkrijk is in zekere zin een vijfde koninkrijk, apart en anders, maar het wordt behandeld als een uitwas van het vierde. Met andere woorden, het is een nieuwe fase van het ijzeren koninkrijk.

Het begon toen keizer Justinianus "De Grote" aan de macht kwam in Constantinopel in 527 na Christus, 51 jaar na de val van het Westerse Rijk en de stad Rome zelf in 476. Het lijkt erop dat een jubelcyclus bedoeld was om de twee fasen van het ijzeren rijk van elkaar te scheiden. Er is geen rechtvaardiging voor een "gat" van 1500 jaar in de profetie vanaf de val van Rome tot de oprichting van de Europese Economische Gemeenschap in 1958. Aangezien de Europese Unie tegenwoordig veel meer dan "tien horens" (leden) heeft, zijn de voorspellingen van de profetie leraren volledig in diskrediet gebracht.

Keizer Justinianus probeerde het westerse rijk te heroveren op de indringers die het in 476 hadden ingenomen. Hij slaagde hier niet in, maar zijn bewind was belangrijk voor de herbevestiging van het gezag van de bisschop van Rome.

Justinianus bevestigde onbedoeld het gezag van de Romeinse paus door in 535 een machtsstrijd tussen hemzelf en paus Agapetus te verliezen. In zekere zin was het een klassieke strijd tussen kerk en staat.

De pausen vertegenwoordigden de kerk en regeerden vanuit Rome.

Justinianus vertegenwoordigde de staat, die regeerde vanuit het Nieuwe Rome, ook bekend als Constantinopel. De machtsstrijd tussen hen was misschien de eerste manifestatie van de zwakte in de voeten van ijzer en klei.

Het belangrijkste herkenningsteken, dat wij later nader zullen bespreken, is dat de keizer "*voornemens zal zijn veranderingen aan te brengen in tijd en recht*" ([Dan. 7:25](#)). Dit beschrijft perfect de twee belangrijkste werken van Justinianus. De

Romeinse kalender was gedateerd vanaf de stichting van Rome (*ad urba condita*) in 753 v. Chr. Justinianus veranderde deze zodat de jaren begonnen met de geboorte van Christus. Vervolgens reviseerde de keizer het hele rechtssysteem van het rijk om het te "kerstenen". Het eerste ontwerp van deze nieuwe wetten werd gepubliceerd in 529, herzien in 530, en werd volledig van kracht in 534.

Het jaar daarop eindigde Justinianus' geschil (535) met de Romeinse paus, Agapetus, echter met de onderwerping van de keizer aan de paus. De keizer had weinig keus, omdat hij Rome onder het kerkelijk recht had geplaatst, zich niet realiserend dat de pausen daardoor juridisch oppermachtig zouden worden en de keizer slechts de handhaver van kerkelijke decreten.

Dit mengsel van ijzer en klei ging niet goed samen, maar het was over het geheel genomen voldoende om het ijzeren koninkrijk lange tijd in stand te houden. Zelfs toen Constantinopel in 1453 viel, bleef de pauselijke suprematie intact en werd deze alleen maar versterkt door de ondergang van de rivaliserende stad. De Roomse kerk heeft overleefd tot in de moderne tijd.

Zoals we later zullen zien, was Daniël het meest geïnteresseerd in deze kleine hoorn. In [Dan. 7:16](#) lezen we dat de profeet vragen kon stellen om meer informatie te krijgen van "een van hen die bij hem stonden". De Concordante Versie noemt hem "een van de opstaanders", waarmee hij wordt voorgesteld als opkomend (of iemand die opgestaan was), in plaats van alleen "staand".

The Three Horns Plucked Up

Om de vervulling van profetieën te begrijpen, moet men weten hoe de profetieën in de geschiedenis in vervulling zijn gegaan. Historische kennis is niet algemeen bekend bij het publiek, vooral door de manier waarop het wordt onderwezen. Openbare scholen hebben geschiedenis zowel saai als irrelevant gemaakt, terwijl het zowel interessant als relevant is wanneer de geschiedenis wordt gezien als de vervulling van profetieën.

Er is geen manier om te begrijpen hoe de kleine hoorn de drie hoorns bij de wortels heeft opgeraapt, tenzij we de geschiedenis van Rome in die periode bestuderen. De drie horens in [Daniël 7:8](#) waren drie Ariaanse koninkrijken die verschillende delen van het West-Romeinse Rijk hadden veroverd. De Arianen waren een wijdverspreide christelijke religieuze sekte die de leer volgde van een man genaamd Arius van Alexandrië.

Arius ontkende de trinitaire leer en beweerde dat Jezus Christus de Zoon van God is, maar onderscheiden en ondergeschikt aan God de Vader. Hij leerde ook dat Jezus Christus door de Vader was geschapen, in plaats van mede-eigenaar te zijn. Het arianisme was aan het begin van de vierde eeuw zo wijdverbreid dat Constantijn in 325 een kerkelijk concilie in Nicee bijeenriep om de kwestie te regelen.

Het kerkelijk concilie stemde tegen Arius, en zo werd "arianisme" een officiële ketterij, en gedurende de volgende twee eeuwen werd "orthodoxie" grotendeels bepaald door iemands trinitaire geloof.

Natuurlijk heeft het Concilie van Nicea de kwestie niet opgelost. Constantijn zelf was in zijn hart een Ariaan, maar hij onderwierp zich aan het besluit van het concilie. Andere Ariaanse leiders waren echter niet zo onderdanig, en het conflict ging door. De Arianen bekeerden vele "barbaarse" volkeren tot hun versie van het Christendom, en dit zijn de volkeren die uiteindelijk het West-Romeinse Rijk in 476 omver wierpen.

De Heruli omvergeworpen in 493

Rome zelf viel in 476 na Christus door het eerste van deze drie Arische koninkrijken - de Heruli onder een Arische koning, Odoacer. De meesten weten niet dat hij zich voordeed als christen, omdat de kerkhistorici de Arianen niet als christenen beschouwden, maar als kettters. Daarom noemden ze de Heruli "barbaren".

De Heruli waren een Oost-Germaanse stam die in de derde eeuw vanuit Scandinavië naar de Zwarte Zee trok. In de vierde eeuw werden ze eerst door de Ostrogoten en daarna door de Hunnen onderworpen. Toen zij in 454 van de Hunnen loskwamen, vestigden zij hun koninkrijk en veroverden zij Rome. Odoacer werd toen benoemd tot koning van Italië.

Koning Odoacer regeerde als koning van Italië van 476 tot 493 toen hij ten val werd gebracht door Theoderic, de zoon van een Duitse koning, Theodemir. Als jonge man werd Theoderic als gijzelaar naar Constantinopel gestuurd, waar hij de beste opleiding kreeg. In 473 volgde hij zijn vader op als leider van de Pannonische Ostragoten. In 483 benoemde keizer Zeno van Constantinopel hem tot patriciër en gaf hem het ambt van *Magister militum* (meester van de soldaten). In 488 werd hij koning van de Ostrogoten.

In 488 gaf keizer Zeno Theoderic opdracht Odoacer in Italië ten val te brengen. Nadat hij enkele grote veldslagen had gewonnen, nam hij in 493 Ravenna in, de hoofdstad van Odoacer. Op 2 februari 493 ondertekenden Theoderic en Odoacer een verdrag, en ter gelegenheid daarvan werd een banket georganiseerd. Tijdens het banket, na een toast, doodde Theoderic Odoacer eigenhandig.

Theoderic stierf in 526, net voordat Justinianus de Grote de troon besteeg in Constantinopel.

De Vandalen omvergeworpen in 533

De tweede van de drie horens die bij de wortels werden opgeraapt, was het koninkrijk van de Vandalen, een ander Arisch koninkrijk. In 400 na Christus waren zij door de Hunnen naar het westen verdrongen. Deze Vandalen vestigden zich vervolgens in 409 in Spanje alvorens in 429 Noord-Afrika binnen te vallen en deze delen van het West-Romeinse Rijk in te nemen. De heilige Augustinus van Hippo stierf op 75-jarige leeftijd vlak voor de komst van de Vandalen. Op hun hoogtepunt beheersten ze ook Sicilië, Sardinië en Corsica.

De Vandalen stelden het arianisme in als officiële godsdienst en vervolgden de rooms-katholieken als zij zich niet tot het nieuwe officiële geloof bekeerden. Hun reputatie van wreedheid en vernieling veranderde de betekenis van het woord "vandaal" van een *zwerper* in *iemand die kwaadwillig eigendommen vernielt*.

De volgende 35 jaar heersten de Vandalen over de Middellandse Zee en vielen de kusten van zowel het Oostelijke als het Westelijke Romeinse Rijk aan en plunderden ze. Een tijdlang werd de zee zelfs *Wendelsae* genoemd, de Zee van de Vandalen.

In 527 kwam Justinianus op de troon in Constantinopel. Hij stuurde zijn grote generaal, Belisarius, om tegen de Vandalen te vechten in 533, terwijl hij zijn wetsvoorstel afmaakte. Belisarius versloeg de Vandalen en veranderde hun koninkrijk in een Romeinse provincie. Dus de tweede Ariaanse "hoorn" werd in 533 opgeraapt.

De Ostrogoten omvergeworpen in 553

In 534, toen generaal Belisarius in Constantinopel terugkeerde van zijn succesvolle Afrikaanse campagne, kreeg hij een Romeinse triomf ter ere van hem. De generaal

kreeg een lauwerkrans en een paars-gouden "beschilderde toga" en werd door de straten van de stad geparadeerd.

Er wordt aangenomen dat het de laatste Romeinse triomf is die ooit is gegeven.

Keizer Justinianus besloot toen om Italië van de Ariaanse Ostrogoten af te pakken en het te herstellen tot het orthodoxe geloof. In 535 kreeg Belisarius de opdracht. Nadat hij de strategische steden had ingenomen, boden de Ostrogoten hem de positie van keizer over het Ostrogotische koninkrijk aan. Hij deed alsof hij het aannam, trok in 540 Ravenna binnen en eiste de stad op in naam van Justinianus.

Het nieuws dat Belisarius het aanbod van de Ostrogoten had aanvaard bereikte Justinianus echter, en hij riep Belisarius terug naar Constantinopel. Hij keerde terug en bracht de gevangen koning Witiges en zijn schatten mee. In de volgende jaren vocht hij tegen de Perzen, die Syrië hadden ingenomen. Ondertussen hadden de Ostrogoten een nieuwe koning gekozen, Totila, en de steden van Italië heroverd.

Belisarius werd naar Italië gestuurd, maar hij slaagde er niet in het terug te veroveren, voornamelijk door gebrek aan voorraden en versterkingen. Misschien was het te wijten aan de builenpest die Constantinopel in 541-542 had gedecimeerd. Belisarius trok zich terug in 549, en twee jaar later werd een eunuch genaamd Narses naar Italië gestuurd met een leger op volle sterkte. Tegen die tijd was Constantinopel hersteld van de gevolgen van de pest.

Het Arische Ostrogothische Koninkrijk werd in 553 veroverd, waarbij de derde "hoorn" bij de wortels omhoog werd getrokken, zoals geprofeteerd in [Dan. 7:8](#). Zowel Belisarius als Justinianus stierven in 565 binnen enkele maanden na elkaar.

Zo trok de kleine hoorn drie andere hoorns bij de wortels omhoog.

Hoofdstuk 3

Het Corpus Juris Civilis

In het laatste deel van [Dan. 7:8](#) lezen we over de kleine hoorn: "*Deze hoorn had ogen als de ogen van een mens en een mond die grote roddels uitsprak*". Hiernaar wordt later verwezen in [Openb. 13:5, 6](#), waarin staat,

⁵ En hem werd een mond gegeven die hoogmoedige woorden en godslasteringen sprak; en hem werd macht gegeven om tweeënveertig maanden te handelen. ⁶ En hij opende zijn mond in godslasteringen tegen God, om zijn naam en zijn tabernakel, dat wil zeggen degenen die in de hemel wonen, te lasteren.

We hebben al laten zien hoe het tijdperk van de kleine hoorn begon met het besluit van keizer Justinianus om tijden en wetten te veranderen, wat hij deed van 527 tot 534. Door de oude Romeinse wetten te vervangen door het orthodoxe kerkelijke recht, plaatste hij zichzelf onbewust als de handhaver van het kerkelijk recht, waarbij hij zich ondergeschikt maakte aan de plaatsvervanger van de kerk, die, zo werd geloofd, de uitlegger van de wet was, zo niet de auteur ervan.

De Katholieke Encyclopedie zegt over Justinianus: "het meest duurzame werk van Justinianus was zijn codificatie van de wetten." Het stond bekend als het *Corpus Juris Civilis*. De Katholieke Encyclopedie zegt verder,

"Het belang van dit "Corpus" kan moeilijk worden overdreven. Het is de basis van al het canonieke recht (*ecclesia vivet romana*) en de basis van het burgerlijk recht in elk beschaafd land."

Met andere woorden, het *Corpus van Justinianus* is het fundament van het rechtssysteem in het Westen. In de Middeleeuwen werd het feodale systeem ingesteld, dat van de adel landheren maakte en van het gewone volk horigen. Dit was een bijna-slavernij regeling, waaronder de meeste mensen eeuwenlang extreme armoede en slavernij leden.

Koningen en edelen waren ook onderworpen aan de pausen, die de suprematie over de hele aarde opeisten. Natuurlijk is het opeisen van suprematie ook het opeisen van verantwoordelijkheid voor de onderdrukkende samenlevingen die deze wetten hadden ingesteld. Als het *Corpus Juris Civilis* de ware wet van God had vastgesteld, zoals het beweerde te doen, zouden de mensen vrijheid hebben genoten.

Het "Corpus" was volledig operationeel op 30 december 534 na Christus. Het jaar daarop liet de paus in Rome zijn gezag gelden over de Romeinse keizer in Constantinopel.

Hoe paus Agapetus Justinianus versloeg

Noord-Afrika was net "bevrijd" van de Ariaanse Vandalen in 533. Een concilie in Carthago werd toen bijeengeroepen om te bepalen wat er moest gebeuren met de Ariaanse priesters en bisschoppen die zich onlangs tot de orthodoxie hadden bekeerd. De Ariaanse priesters en bisschoppen werden onverkiesbaar verklaard en het werd hun verboden ambten in de kerk te bekleden.

Toen keizer Justinianus hoorde dat Agapetus in 535 in Rome tot paus was gekozen, stuurde hij een ambassadeur om hem te feliciteren en voor te stellen dat clementie jegens de pas bekeerde Ariaanse priesters en mensen hun opname in de orthodoxe kerk zou vergemakkelijken. Hij stelde voor dat de priesters en bisschoppen dezelfde rang zouden krijgen die zij eerder als Arianen hadden genoten.

Agapetus antwoordde dat de pausen niet de macht hadden om de canons te veranderen die voormalige ketteren verboden gezaghebbende posities in de kerk te bekleden.

Ondertussen was Belisarius Italië al aan het veroveren, en koning Theodatus van Italië was bang. Als Ostrogoot was Theodatus een Ariaan die regeerde over een niet-Arische paus. Hij beval Agapetus naar Constantinopel te gaan om te onderhandelen over een vrede of wapenstilstand, en dreigde zelfs het volk van Rome te doden als hij in zijn missie zou falen. Agapetus was oud en probeerde zich te verontschuldigen voor zo'n lange, veeleisende reis. Maar Theodatus' dreigementen namen alleen maar toe, en zo werd Agapetus gedwongen te gaan.

De katholieke patriarch van Constantinopel was Anthimus. Hij had zijn positie gekregen door de invloed van keizerin Theodora, de vrouw van Justinianus. Hij leek orthodox in zijn geloof, maar Ephraïm van Antiochië vermoedde dat hij een aanhanger was van de "ketterij" van de Acephali (een tak van de Monofysieten).

De Monofysieten geloofden dat Jezus Christus alleen een goddelijke natuur had of een enkele natuur die een combinatie was van goddelijk en menselijk. Anthimus werd ervan beschuldigd deze Monofysieten te steunen, en beschuldigingen van "ketterij" dreigden hem uit zijn positie als patriarch te ontzetten. (In die dagen

probeerden de kerkleiders de precieze aard van Christus te bepalen door kerkelijke concilies en dwongen dan met weinig nederigheid en liefde hun opvattingen af).

Anthimus werd opgeroepen een schriftelijke belijdenis van zijn "geloof" (d.w.z. geloof over de aard van Christus) af te leggen. Anthimus deed dit en verklaarde zijn geloof in de orthodoxie. Toch stond zijn tolerante beleid ten opzichte van de Monofysieten toe dat sommige van hun leiders Constantinopel weer binnenkwamen en huisvergaderingen begonnen te houden. Velen kwamen van het hof van Justinianus om deze bijeenkomsten bij te wonen, en naarmate ze meer volgelingen kregen, begonnen ze zelfs tempels te bouwen die konden wedijveren met de orthodoxe kerken. De katholieke bisschoppen zagen hun volgelingen afnemen, samen met hun inkomsten, en dit bracht hen van streek.

Dit was de situatie waarmee Anthimus te maken kreeg, nog voordat hij in Constantinopel aankwam (in 535) om zijn nieuwe positie als patriarch in te nemen.

In deze situatie raakte Agapetus een jaar later verwickeld toen hij in 536 in Constantinopel aankwam. Agapetus had de beschuldigingen tegen Anthimus gehoord en weigerde hem te ontvangen. Dit maakte de Monofysitische leiders woedend, die naar de keizerin gingen om Agapetus te beschuldigen en ook Justinianus tegen hem op te zetten. De keizer luisterde naar hun klacht en nam deze serieus, mede omdat hij de missie van Agapetus, die probeerde een vredesverdrag tussen Justinianus en de Ostrogoten te verkrijgen, niet gunstig gezind was.

Dus zei Justinianus tegen Agapetus: "Ik ben vastbesloten uw onrechtvaardige pretenties te verwerpen, heilige vader, en ze niet langer te wegen. Ontvang ons in uw gemeenschap, of bereid u voor op ballingschap."

Agapetus antwoordde: "Het is waar, ik heb mezelf bedrogen, mijn heer, toen ik door u met zoveel ernst werd ontvangen. Ik hoopte een christelijke keizer te vinden, en ik heb een nieuwe Diocletianus ontmoet. Welnu! Laat Diocletianus leren dat de bisschop van Rome zijn dreigementen niet vreest en weigert zich aan zijn bevelen te onderwerpen."

Agapetus deed daarop een beroep op de keizer om een gesprek met Anthimus te regelen over de natuur van Christus. Dit werd toegestaan, en toen Anthimus verscheen, hield Agapetus een lange verhandeling en vroeg hem vervolgens zijn

opvatting te onderschrijven dat Christus twee naturen had. Anthimus weigerde echter en zei dat Christus geen twee naturen bezat. Agapetus haalde woedend uit naar Anthimus en de "ketterse" leiders die bij hem waren.

De paus, gesteund door de orthodoxe bisschoppen in Constantinopel, vond toen de moed om van Justinianus te eisen dat hij de Acephalische ketteren de toegang tot elke grote stad verbood. Hun boeken werden verbrand, en de schriftgeleerden die deze boeken kopieerden werden de handen afgehakt. Justinianus onderwierp zich aan Agapetus en zette Anthimus af, waarbij hij een nieuwe patriarch voor Constantinopel wijdde. Kort daarna werd Agapetus getroffen door een onbekende ziekte en stierf binnen enkele dagen. Zijn lichaam werd teruggebracht naar Rome, waar hij werd begraven.

Zijn politieke opdracht werd niet uitgevoerd, en dus ging Belisarius door met zijn oorlog tegen Italië totdat hij Ravenna had ingenomen.

Toch werd dit incident in latere jaren gebruikt om de suprematie van de Romeinse paus over het patriarchaat van Constantinopel en zelfs over de keizer zelf te bewijzen. Hoewel het niet het enige precedent was voor de pauselijke suprematie, vormde het een belangrijk precedent onder het nieuwe *Corpus Juris Civilis*.

Hoofdstuk 4

De Grote Witte Troon

Daniëls uitleg van zijn visioen van de vier beesten laat zien dat het vierde beest tien horens (koninkrijken) heeft, plus een kleine hoorn die erin slaagt er drie te verscheuren en zich op te werpen als de overheersende macht onder de rest. Deze kleine hoorn heeft "*de ogen van een mens, en een mond die grote woorden spreekt*". Verdere details worden later door de engel gegeven op Daniëls verzoek om meer openbaring.

Het belangrijke punt om nu te onthouden is dat de onderwerping van de drie horens de aanleiding was voor latere opschepperij, die Johannes "godslasteringen" noemde in **Openb. 13:5**. We zullen dit verder bespreken wanneer we de uitleg van de engel in **Dan. 7:17-27**. Daar zullen we ontdekken dat deze kleine hoorn een lange periode kreeg om te heersen, die eindigt met de komst van de Oude van dagen en de opstanding en het oordeel over velen en volken.

Tronen opgezet voor de heiligen

Dan. 7:9, 10 geeft Daniëls conclusie van het visioen,

⁹ Ik bleef kijken totdat er tronen werden opgesteld [Aramees: *remah*, "met een boog schieten; werpen; werpen"], **en de Oude van dagen nam plaats; Zijn gewaad was als witte sneeuw en het haar van Zijn hoofd als zuivere wol. Zijn troon stond in vuur en vlam, zijn raderen waren een brandend vuur.** **¹⁰ Een rivier van vuur stroomde en kwam van voor Hem uit; duizenden op duizenden waren bij Hem en myriaden op myriaden stonden voor Hem; het hof zat en de boeken werden geopend.**

Welke "tronen" zijn dat in vers 9 hierboven? In de KJV staat dat "*de tronen werden neergeworpen*". De NASB zegt dat "*tronen werden opgericht*." De Concordante Versie zegt, "*tronen werden geplaatst*." Moeten we hieruit opmaken dat de tronen werden neergeworpen of dat ze werden opgesteld? Deze vertalingen lijken tegenover elkaar te staan.

Het is moeilijk om het antwoord te weten door alleen maar te kijken naar het Aramese woord *remah* dat Daniël gebruikt. Het is het beste om te kijken hoe Johannes het opvat in **Openb. 20:4**, toen ook hij deze tronen zag. Er staat,

⁴ En ik zag tronen, en zij zaten daarop, en het oordeel werd hun gegeven....

In de rest van de verzen en tot en met vers 6 is het duidelijk dat deze tronen werden opgericht, niet neergeworpen. Het zijn de heiligen die op die nieuw opgerichte tronen zitten. Dit is de eerste opstanding, die volgens Johannes zal worden gevolgd door "*een grote witte troon*" (**Openb. 20:11**) duizend jaar later. De grote witte troon is niet hetzelfde als "*de tronen*". De tronen werden opgericht voor hen die "*met Christus duizend jaar zullen regeren*" (**Openb. 20:4**).

Daniël zegt niets over de duizend jaar tussen de plaatsing van de "tronen" en de "grote witte troon" waarop de Oude der Dagen zit. Maar Johannes onthult dat tussen deze gebeurtenissen duizend jaar liggen (**Openb. 20:6**). Daniëls gebrek aan details moet ons niet van de wijs brengen, want zijn stilzwijgen over de timing wordt aangevuld door de latere openbaring van Johannes. De Bijbel spreekt vaak over twee gebeurtenissen op hetzelfde moment alsof ze gelijktijdig plaatsvinden, terwijl ze in feite duizenden jaren uit elkaar kunnen liggen.

Zie bijvoorbeeld, **Jesaja 61:1, 2**, die Jezus citeerde aan het begin van zijn bediening in **Lucas 4:18, 19**. Hij las: "*Om het gunstige jaar des Heren te verkondigen,*" maar liet weg "*en de dag der wraak van onze God.*" Het eerste gedeelte gold voor Zijn eerste werk, terwijl de laatste zin gold voor Zijn tweede werk zo'n tweeduizend jaar later. Maar zonder directe openbaring zou zo'n tussentijd niet begrepen zijn totdat de tijd kwam om het te openbaren.

Zo is het ook met **Dan. 7:9**. Toen de engel het visioen aan Daniël uitlegde, zei hij vrijwel niets over de Grote Witte Troon of de Oude der Dagen die daarop zou zitten. Hij concentreerde zich volledig op de heiligen die het Koninkrijk ontvangen.

Dit lijkt vreemd, want in het visioen zelf worden de "tronen" slechts kort genoemd, terwijl de nadruk ligt op de Oude der Dagen die op zijn enige troon zit. Misschien was deze uitleg nodig, opdat wij niet het belang zouden missen van de "tronen" die aan het begin van de duizend jaar voor "de heiligen" worden opgesteld.

Samenvattend zien we dat de beestvolkeren elk op hun beurt heerschappij kregen, en toen de heerschappij van het vierde beest eindigde, werd zijn heerschappij uitgebreid door de kleine hoorn op zijn kop. Toen de heerschappij van de kleine hoorn eindigde, werden tronen ingesteld voor de heiligen van de Allerhoogste, en "*de tijd brak aan dat de heiligen het koninkrijk in bezit namen*" (**Dan. 7:22**). Johannes voegt er later aan toe dat deze duizend jaar met Christus

zullen regeren voordat de Grote Witte Troon wordt opgesteld voor de Oude van dagen om de volgende fase van de koninkrijksgeschiedenis te beginnen, het tijdperk van het oordeel.

De Oude der Dagen

Het Aramese woord dat "oud" betekent is *attiyk*, van het woord *athak*. Gesenius' Lexicon zegt dat *het* betekent *bewegen, doorgaan, vooruitgaan, verdergaan, oud worden, verwijderd worden, overgebracht worden*, wat het idee van *vooruitgaan in jaren* inhoudt. Het betekent zelfs "spenen" van een baby, zoals we zien in [Jesaja 28:9](#). De baby is duidelijk niet "oud", maar wordt overgezet van de borst naar vast voedsel.

<http://www.blueletterbible.org/lang/Lexicon/lexicon.cfm?strongs=H6275&t=NASB>

De Concordant Version geeft het weer als "*de Overdrager van Dagen*", wat overeenkomt met Gesenius' langere uitleg van het woord in zijn aantekeningen in de link hierboven. Het impliceert dat Degene die op deze troon zit de macht heeft om het gezag van de beestachtige volken "over te dragen" aan de heiligen van de Allerhoogste. Toch laat de dubbele betekenis ook zien dat Hij "oud" is, of oud. Misschien kunnen we de twee ideeën samenvatten door te suggereren dat Zijn leeftijd (vóór alles zijn) Hem het recht geeft om te bepalen hoe en wanneer het gezag van de ene groep aan de andere wordt overgedragen.

Zijn "leeftijd" wordt uitgebeeld door het witte haar, en houdt rechtstreeks verband met een belangrijke profetische wet uit [Lev. 19:32](#),

³² Gij zult opstaan voor de grijsaards, en de bejaarden eren, en gij zult uw God vereren; Ik ben de Heer.

Deze wet is, gezien door de ogen van het Oude Verbond, een *gebod* om ouderen te respecteren. Maar gezien door de ogen van het Nieuwe Verbond is het een *belofte*, omdat het profeteert van Christus. De profeet gebruikt deze wet om mensen voor te stellen die opstaan uit de dood, wanneer de Oude van dagen komt om zijn troon in te nemen. Daarom wordt de doden bevolen uit de dood op te staan wanneer de

Oude van dagen komt. Daarom zegt de Oude van dagen zelf in [Jesaja 45:23, 24](#),

23 Ik heb bij Mijzelf gezworen, het woord is uit Mijn mond gegaan in gerechtigheid en zal niet terugkeren, dat voor Mij elke knie zich zal buigen, elke tong trouw zal zweren. 24 Zij zullen van Mij zeggen: "Alleen in de Heer zijn gerechtigheid en kracht..."

Paulus breidt deze profetische uitspraak uit in [Fil. 2:9-11](#),

9 Daarom ook heeft God Hem [Jezus Christus] hoog verheven en Hem de naam gegeven die boven alle namen verheven is,¹⁰ dat voor de naam van Jezus elke knie zich zou buigen, van hen die in de hemel en op de aarde en onder de aarde zijn,¹¹ en dat elke tong zou belijden dat Jezus Christus Heer is, tot eer van God de Vader.

Deze gebeurtenis kan alleen plaatsvinden bij de Grote Witte Troon, waar alle doden van voorbije eeuwen zullen opstaan voor de Oude van dagen met het geheide hoofd. Ook zij zullen "de ouden eren" door te belijden "*dat Jezus Christus Heer is, tot eer van God de Vader.*" Met andere woorden, zij zullen geestvervulde gelovigen worden, want [1 Kor. 12:3](#) zegt ons: "*niemand kan zeggen: 'Jezus is Heer', dan door de Heilige Geest.*"

Natuurlijk zullen zij nog steeds geoordeeld worden volgens "de boeken" (van de wet) totdat het grote scheppingsjubel de hele schepping bevrijdt ([Rom. 8:19-21](#)). Het tijdperk van het oordeel is bedoeld om de hele mensheid te disciplineren, te corrigeren en te herstellen, niet alleen door hen te redden, maar ook door hen tot geestelijke rijpheid te brengen door die laatste vuurdoop. Voor degenen die niet bekend zijn met dit concept, zie mijn boek, [Het herstel van alle dingen](#).

Het vuur en de glorie van God

In [Dan. 7:9, 10](#) zien we dat de troon van de Oude van dagen verbonden is met de opstanding van de doden, samen met heiligen die "*Hem bestralen*" (CV):

9 Waarnemend ben ik tot tronen werden geplaatst, en de Overdrager van dagen zit; Zijn kleding is bleek als sneeuw, en het haar van Zijn hoofd als smetteloze wol; Zijn troon is als vlamme vlam, de rollen ervan een flakkerende vlam. Stromend is een vlam voor en uitgaand van voor Hem; duizend duizenden bestralen Hem en tienduizenden stijgen voor Hem op. De rechtspraak zit en de rollen worden geopend.

De troon lijkt in brand te staan en is de bron van de rivier van vuur die onder de troon vandaan stroomt om degenen die voor Hem opstaan te oordelen. Het is een beeld van goddelijke gerechtigheid die wordt toegepast op hen die worden geoordeeld. De rechtvaardigheid is natuurlijk gebaseerd op het goddelijke

karakter, dat de standaard van rechtvaardigheid is die in Zijn wet wordt voorgesteld. Daarom lezen we dat God Zich slechts toonde als een "vuur" (**Deut. 4:12, 24**). Later, in

Deut. 33:2 KJV sprak Mozes over "de vurige wet", zeggende,

² En hij zei: "De Heer kwam van de Sinaï, en stond op uit Seir tot hen; Hij straalde van de berg Paran, en Hij kwam met tienduizenden heiligen; uit Zijn rechterhand ging een vurige wet voor hen uit,³ Ja, Hij had het volk lief; al Zijn heiligen zijn in Uw hand, en zij zijn aan Uw voeten gaan zitten; een ieder zal van Uw woorden ontvangen."

Naar deze passage wordt verwezen in **Judas 14, 15**, waar hij het toepast op het toekomstige oordeel bij de Grote Witte Troon. De komst van de heiligen met de Oude van dagen zijn zij die "*Hem bestralen*", met verheerlijkte lichamen. De "*vurige wet*" komt uit de rechterhand van de Oude van dagen, en daarom zegt vers 3: "*al Zijn heiligen zijn in Uw hand.*"

Met andere woorden, de vurige wet en de heiligen zijn beide in Zijn hand, die ze combineren om de heiligen voort te brengen die Hem bestralen. Zij gloeien met het goddelijke karakter ("vuur"), omdat de wet door het Nieuwe Verbond volledig op hun hart is geschreven (**Hebr. 8:10**).

Het Aramese woord dat in de CV vertaald wordt met "stralend" is *shemash*, wat overeenkomt met het Hebreeuwse woord *shemesh*.

Gesenius' Lexicon zegt dat dit woord afkomstig is van een ongebruikt stamwoord dat "stralend zijn" betekent.

<http://www.blueletterbible.org/lang/Lexicon/lexicon.cfm?strongs=H8121&t=NASB>

Vandaar dat de CV het weergeeft als "*stralend*" om aan te geven dat deze heiligen "schitterend" zijn in hun verschijning, met de heerlijkheid (vuur) van God op zich.

Mozes richt zich alleen op de heiligen, maar Daniël breidt onze visie uit om niet alleen degenen te zien die Hem bestralen, maar ook allen die "opstaan" uit de dood. Daniël zag het vuur als een rivier uit de troon stromen. Mozes zag het uit Zijn rechterhand komen in de vorm van de heiligen. Dit suggereert dat de vurige rivier niet alleen het goddelijk oordeel zelf is, maar ook de beheerders ervan, de heiligen van de Allerhoogste, die met die vuurglans bekleed zijn.

Als de rivier van vuur de stroom van gerechtigheid is, beheerd door de heiligen, dan is ook de poel van vuur die Johannes zag in [Openb. 20:14](#) het resultaat van het oordeel. De rivier vormt het meer. De rivier velst het vonnis, terwijl de vuurzee het rechtvaardige vonnis voltrekt. In beide fasen, zo lijkt het, spelen de heiligen een rol.

Wanneer wij begrijpen hoe de goddelijke wet functioneert, wordt het duidelijk dat zondaars wier schuld zo groot is dat zij hun schuld aan de wet niet kunnen betalen, tot slaaf van anderen moeten worden gemaakt ([Exodus 22:3](#)). In een dergelijke bijbelse slavernij krijgt de meester gezag over de slaaf, die vervolgens een even grote verantwoordelijkheid draagt. De meester is verantwoordelijk om de slaaf te tuchtigen en hem te trainen in gerechtigheid, zodat hij "*gerechtigheid zal leren*" ([Jesaja 26:9](#)) en niet meer zal zondigen.

Ik geloof dus dat de heiligen van de Allerhoogste gezag zullen krijgen over hen die geoordeeld worden voor de werken die zij in hun leven op aarde hebben verricht. Dit zal geen tijd van marteling zijn, maar van het leren van Gods wegen.

Er is geen bepaling in de wet om een zondaar voor eeuwig te martelen zonder hoop op verlossing. De wet is van nature corrigerend, omdat zij voortkomt uit het karakter van God, dat in de eerste plaats Liefde is. Zijn Wijsheid vond een manier om de rechtvaardigheid tot een Tijdperk te beperken en uiteindelijk de hele schepping te herstellen. Door Zijn Wijsheid en Liefde stelde God de wet van Jubeljaar in, die grenzen stelt aan schuld, of aansprakelijkheid voor zonde.

Hoofdstuk 5

De levensverlenging van het beest

In [Dan. 7:10](#) zag de profeet de goddelijke hemelse rechtbank oordelen over alle mensen. "*De rechtbank zat en de boeken werden geopend*", zegt hij. Johannes breidde dit later uit in [Openb. 20:11-15](#) waar hij "*een grote witte troon zag en Hem die daarop zat*" (vs. 11). In het volgende vers lezen we dat "*de boeken werden geopend, en een ander boek werd geopend, dat is het boek des levens.*"

De "boeken" zijn de boeken van de wet waardoor allen worden beoordeeld naar de maatstaf van Gods karakter (liefde). Het aparte "boek" is "het boek des levens", waarin de namen van de gelovigen staan geschreven. Het is hetzelfde boek dat Mozes noemde in zijn voorbede voor Israël nadat zij het gouden kalf hadden aanbeden.

[Exodus 32:32](#) zegt,

³² Maar nu, als Gij wilt, vergeef hun zonde en zo niet, schrap mij dan uit Uw boek, dat Gij geschreven hebt!

Misschien is dit boek ook hetzelfde dat genoemd wordt in [Mal. 3:16, 17](#),

¹⁶ Toen spraken zij die de Heer vreesden met elkaar, en de Heer schonk er aandacht aan en hoorde het, en er werd voor Hem een gedenkboek geschreven voor hen die de Heer vrezen en zijn naam hoogachten. ¹⁷ "En zij zullen de Mijne zijn," zegt de Heer der heerscharen, "op de dag dat Ik Mijn eigen bezit bereid, en Ik zal hen sparen zoals een man zijn eigen zoon spaart die hem dient."

Daniël zag de "boeken" ([Dan. 7:10](#)) maar zei niets over het "boek". Het is aan Johannes overgelaten om ons dat detail te geven.

De Kleine Hoorn vernietigd

[Daniel 7:11](#) zegt,

¹¹ Toen bleef ik kijken vanwege het geluid van de opschepperige woorden die de hoorn sprak; ik bleef kijken totdat het beest werd gedood en zijn lichaam werd vernietigd en aan het brandende vuur werd gegeven.

Daniël lijkt een onderscheid te maken tussen de opschepperige "hoorn" en het "beest" dat werd gedood. Bedenk dat de hoorn op het hoofd van het vierde beest stond (samen met tien andere hoorns totdat er drie waren ontworteld). Daniël zegt dat deze kleine hoorn zou blijven heersen tot de tijd van het einde, wanneer "*zijn lichaam werd vernietigd en aan het brandende vuur werd overgegeven.*"

Deze kleine hoorn is niet één individu, maar een verlengstuk van het beest met de ijzeren tanden. De enige entiteit in de geschiedenis die voldoet aan de beschrijving van een macht die voortkomt uit Rome (na zijn ineenstorting) is de Roomse Kerk, die Europa tot op de dag van vandaag beheerst. Hoewel het begon met keizer Justinianus, die regeerde in het "Nieuwe Rome" (d.w.z. Constantinopel), werd de feitelijke macht gegeven aan de bisschop van het oude Rome, slechts een jaar nadat Justinianus de "kerkelijke wet" had aangenomen als de wet van het rijk.

Wat de grootspraak van de kleine hoorn betreft, dat onderwerp moeten we laten rusten voor onze studie over het boek Openbaring, waar meer details worden gegeven. Voor nu volstaat het te zeggen dat de fundamentele grootspraak was dat Rome de Eeuwige Stad was, alsof het nooit zou vallen. De Roomse Kerk gelooft dat zij de zetel is van het Koninkrijk van God. Zij ziet niet in dat zij de kleine hoorn is die aan het Koninkrijk van God voorafgaat. Daarom beweert zij, gebaseerd op hun verkeerde interpretatie van [Matt. 16:18](#), dat zij nooit ten val zal komen:

18 En Ik zeg u ook dat u Petrus bent, en op deze rots zal Ik Mijn kerk bouwen; en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.

Jezus had zijn discipelen meegenomen naar Caesarea Filippi, waar de heidense Grot van Pan zich bevond onder een grote rots van 40 meter hoog. De Joden noemden het "*de poorten van Hades*". Toen Jezus zijn bovenstaande uitspraak deed, wees Hij waarschijnlijk op "deze rots" als metafoor voor het fundament van "Mijn kerk".

<http://www.biblewalks.com/Sites/BaniasTemples.html>

Toen Jezus sprak over "Mijn kerk", had Hij het niet over een organisatie, maar over een gemeente van mensen. Mensen hebben vele organisaties opgericht en die "de kerk" genoemd, en bij uitbreiding is de kerk ook het gebouw gaan betekenen. Maar de bijbelse term betekent de mensen, niet het gebouw of de organisatie of denominatie.

Het Griekse woord voor "kerk" is *ekklesia*, wat het equivalent is van het Hebreeuwse woord *kahal*, "gemeente, vergadering". Dit blijkt uit een vergelijking van de citaten uit het Oude Testament in het Nieuwe Testament. Vergelijk bijvoorbeeld [Hebreeën 2:12](#) met [Psalm 22:22](#).

"Mijn kerk" bestaat uit ware gelovigen in Christus, niet uit degenen die in het kerkgenootschap geloven. Het fundament van de Roomse kerk is Petrus "de rots", niet Christus "de Rots". De Rots is Christus, geprofeteerd in [Deut. 32:30, 31](#),

[Psalm 118:22](#), en [Jesaja 28:16](#). Petrus was een groot apostel, maar hij stierf niet voor de zonde van de wereld.

In de tijd van de kleine hoorn werd "Mijn kerk" vervolgd in een grote oorlog tegen de heiligen ([Dan. 7:21](#)). Miljoenen werden gedood wegens "ketterij", d.w.z. omdat zij iets durfden te geloven dat afweek van de vleselijke uitspraken van de kerkelijke concilies. Zeker behoorden niet al deze slachtoffers tot "Mijn kerk", maar in hun ijver om het vrije denken uit te roeien, voerden zij oorlog tegen de heiligen.

Toen de Pauselijke Staten in 1870 aan de pausen werden ontnomen, hield deze vervolging grotendeels op. De laatste "ketter" die in Italië op de brandstapel kwam, vond plaats in 1869. Het is misschien veelzeggend dat het lichaam van dit beest "*aan het brandende vuur zou worden gegeven*". [Openb. 17:16](#) zegt dat het beest waarop de hoer rijdt zich tegen haar zal keren, "*haar vlees zal eten en haar met vuur zal verbranden*." [Openb. 17:18](#) identificeert dan deze hoer,

¹⁸ En de vrouw die u zag is de grote stad, die heerst over de koningen der aarde.

De hoer die op het beest rijdt is een andere manier om de kleine hoorn voor te stellen die op het beest "rijdt" in [Dan. 7:8](#). Ten tijde van het einde zullen juist de volken waarover deze valse bruid regeert zich tegen haar keren. Dit ontwikkelt zich nu snel in de huidige gebeurtenissen.

De rest van de beesten

[Daniel 7:12](#) zegt,

¹² De rest van de dieren werd hun heerschappij ontnomen, maar hun werd een verlenging van het leven toegestaan voor een bepaalde tijd.

De CV geeft het laatste deel van vers 12 zo weer: "*toch wordt hun een verlenging van het leven verleend tot de vastgestelde tijd en het vastgestelde seizoen.*"

De "beesten" hier zijn de vier hoofdbeesten die Daniël al heeft beschreven: Babylon, Medo-Perzië, Griekenland en Rome. De verlenging werd aan Rome gegeven na haar val in 476 na Christus. De lengte van die verlenging lijkt onduidelijk, en toch behandelt Daniël het alsof de tijd bekend is. Hij noemt het "*de vastgestelde tijd en het seizoen.*" Waarvoor? Tot nu toe is er geen specifieke tijd genoemd. We weten alleen dat de kleine hoorn zelf zou regeren gedurende de verlenging van het leven van het vierde beest.

Een hoorn is een verlengstuk van een beest.

Maar zoals we zullen zien, geeft [Dan. 7:25](#) ons een specifieke "bepaalde tijd". Bij de uitleg van de tijd dat de kleine hoorn oorlog zou voeren tegen de heiligen, zegt hij: *"en zij zullen in zijn hand gegeven worden voor een tijd, tijden en een halve tijd."* Johannes legt dit voor ons uit in [Openb. 13:5](#) en zegt: *"hem werd de bevoegdheid gegeven om tweeënveertig maanden te handelen."*

Door deze twee getuigenissen samen te voegen is een letterlijke 42 maanden $3\frac{1}{2}$ jaar, of, zoals het vaak wordt uitgedrukt, 1.260 dagen ([Openb. 12:6](#)). Dus $3\frac{1}{2}$ jaar is Johannes' interpretatie van de "tijd, tijden en een halve tijd". Een "tijd" is een "jaar", of 360 profetische dagen. Dit, op zijn beurt, moet worden toegepast op het principe van *"een dag voor elk jaar"* ([Ezechiël 4:6](#)).

$360 \times 3\frac{1}{2} = 1.260$ jaar

Dit is natuurlijk de helft van de langere cyclus van "zeven tijden", die 2.520 dagen/jaren bedraagt. Gods contract met deze beestenvolkeren als geheel was 2.520 jaar, zoals we al hebben laten zien. De helft van deze tijd moest worden gegeven aan de kleine hoorn. Met andere woorden, de tijd van de beestenrijken werd verdubbeld van 1.260 tot 2.520 jaar.

Het directe tijdsbestek van 1.260 jaar loopt van 529/534, toen Justinianus de wetten veranderde, tot 1789-1794, toen de Franse Revolutie de roomse kerk haar "fatale wond" toebracht. We krijgen hierover meer details in Openbaring 13, maar die studie moeten we uitstellen tot de geschikte tijd. Johannes vertelt ons dat de kleine hoorn weer tot leven zou komen (1804) en hulp zou krijgen van een bank/financieel beest dat zijn bondgenoot zou worden. Deze nieuwe situatie zou dan het leven van de kleine hoorn verlengen tot eind 2014 de volledige 2.520 jaar van de heerschappij van het beest ten einde zijn.

Hoofdstuk 6

Het laatste koninkrijk

[Daniel 7:13, 14](#) zegt,

¹³ Ik bleef kijken in de nachtvisioenen, en zie, met de wolken van de hemel kwam er een als een Mensenzoon, en Hij kwam op naar de Oude van dagen en werd voor Hem voorgesteld. ¹⁴ En Hem werd heerschappij, heerlijkheid en een koninkrijk gegeven, opdat alle volken, naties en mensen van alle talen Hem zouden dienen. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij die niet zal vergaan; en zijn koninkrijk is er een dat niet zal worden vernietigd.

Hier bereikt Daniëls visioen zijn hoogtepunt, want de reeks van beestachtige volken culmineert met het laatste koninkrijk dat uit de hemel komt. In tegenstelling tot de voorgaande koninkrijken is dit koninkrijk permanent. Het wordt niet afgebeeld als een beest, maar als het koninkrijk dat gegeven is aan "*iemand als een Mensenzoon*", die aan de Oude van dagen is voorgesteld.

Deze passage moet door Jezus worden vervuld. Het is dus de passage die Jezus aanhaalde toen de hogepriester Hem vermaande in [Matt.](#)

[26:63, 64](#),

⁶³ Maar Jezus zweeg. En de hogepriester zei tegen Hem: "Ik bezweer U bij de levende God, dat U ons zegt of U de Christus bent, de Zoon van God." ⁶⁴ Jezus zei tot hem: "U hebt het zelf gezegd; maar ik zeg u: hierna zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de macht en komen op de wolken van de hemel."

Door de wet van de openbare verkondiging ([Lev. 5:1](#)) moest Jezus de hele waarheid spreken. Voordien zweeg Hij om te voldoen aan [Jesaja 53:7](#), "*Hij werd verdrukt en Hij werd verdrukt, maar Hij deed zijn mond niet open.*" Maar toen Hij door de hogepriester werd aangesproken, bevestigde Hij dat Hij inderdaad degene was die in [Dan. 7:13](#), die zou komen "*met de wolken des hemels*" om een koninkrijk te ontvangen van de Oude der Dagen. Hij zou zitten "*aan de rechterhand van de macht*", d.w.z.

aan de rechterhand van de Oude van dagen.

De uitdagingen voor de troon

Jezus leefde op aarde in de tijd van het Romeinse beest, dat van God het heersersmandaat had gekregen. Jezus wist dat het nog geen tijd was om het beest omver te werpen of het koninkrijk te ontvangen dat Hem toekwam. De

messiaanse verwachtingen van het volk betroffen een Messias die Jeruzalem zou bevrijden van de Romeinse overheersing, maar omdat Hij dit niet deed, hebben de Joden dit argument sinds die tijd gebruikt om aan te tonen dat Jezus niet de Messias was. De tijd van Rome was echter net begonnen in 63 voor Christus en zou nog meer dan 400 jaar duren.

Andere profetieën werden vervuld ten tijde van Christus' eerste verschijning. Wat het koninkrijk betreft, moest Jezus de offers vervullen die tweemaal daags in de tempel werden geprofeteerd. Hij moest Jesaja 53 vervullen. Hij moest de rol spelen van zijn vader David, wiens troon was overgenomen door Absalom ([2 Sam. 15:10](#)). De overpriesters speelden de rol van Absalom in dat verhaal, en Judas speelde de rol van Ahithophel die David verraadde ([2 Sam. 15:31](#)).

Wanneer het gezag op aarde wordt aangevochten, is het de juiste plaats om een beroep te doen op Hem van wie het gezag afkomstig is. De opperpriesters daagden Jezus' gezag op dezelfde profetische manier uit als Absalom Davids recht om te heersen uitdaagde. David verliet de stad en ging naar een ver land om Gods beslissing af te wachten voordat hij terugkeerde om zijn troon weer op te eisen. Zo ging ook Jezus naar een ver land (de hemel) om zijn zaak voor te leggen aan de Oude van dagen, of de Overdrager van dagen, degene die de macht heeft om gezag van de een op de ander over te dragen.

Jezus vertelde een gelijkenis om dit te illustreren, te beginnen in [Lucas 19:12](#),

¹² Hij zei daarom: "Een zekere edelman ging naar een ver land om voor zichzelf een koninkrijk te ontvangen en daarna terug te keren."

Toen Jezus opsteeg naar de Vader om deze oproep te doen, "*kwam Hij op tot de Oude van dagen en werd voor Hem voorgesteld*" ([Dan. 7:13](#)). Hij werd onmiddellijk herkend als degene die geroepen was om die troon te bezetten, zoals Daniël zegt. [Heb. 1:3](#) zegt dat "*Hij neerzat aan de rechterhand van de Majesteit op de hoogte*", en dit wordt bevestigd in [Ef. 1:20, 21](#). Het goddelijke plan was echter om het ijzeren beest nog vele eeuwen te laten regeren.

Daarom lezen we in [Handelingen 3:20, 21](#) dat de hemel Christus moest "ontvangen" "*tot de periode van het herstel van alle dingen*". Die tijd van herstel kon niet beginnen zolang het Romeinse beest het heersersmandaat droeg. Het Westerse Rijk stortte in 476 in, terwijl het Oosterse Rijk ("Nieuw Rome") in 1453 instortte. In feite kan dit "herstel" niet beginnen totdat de beest-volkeren hun loop hebben beëindigd.

Er zij op gewezen dat Christus niet kon komen in 70 na Christus, zoals de Preteristen beweren, want het ijzeren beest regeerde nog steeds op zijn hoogtepunt van macht. Als Christus in 70 na Christus op aarde had mogen komen om zijn koninkrijk te vestigen, zou dat het goddelijke plan dat in Daniël 7 wordt uiteengezet, hebben ondermijnd. Eeuwen eerder had God Jeruzalem en de lijn van David veroordeeld voor hun voortdurende wetteloosheid en had Hij deze beestenrijken opgeworpen om te regeren, hoewel zij uiteindelijk niet geroepen waren om het koninkrijk te regeren. Dat contract zou "zeven tijden" duren, maar in de tijd van Jezus (33 na Christus) en zelfs in 70 na Christus, toen Jeruzalem door de Romeinen werd verwoest, was de "zeven tijd" nog niet eens voor de helft voorbij.

Daarom zou het in strijd zijn geweest met het goddelijke plan - en met de rechten van het ijzeren beest - als Christus de heerschappij van Rome zou hebben onderbroken voordat het contract was afgelopen. Daarom moest de hemel Jezus Christus vasthouden tot de tijd van het herstel van het koninkrijk. Hij kon in de hemel heersen, maar niet op aarde, en zijn koninkrijk werd dus uitgesteld tot een andere dag.

Daniel's nood

[Dan. 7:14](#) eindigt met de belofte van Zijn koninkrijk, profeterend van de dag waarop "*alle volken, naties en mensen van elke taal Hem zullen dienen*". Maar het wordt aan de engel overgelaten om hierover in de rest van het hoofdstuk meer details uit te leggen. Wat de reactie van de profeet betreft, lezen we in [Dan. 7:15](#),

¹⁵ Wat mij betreft, Daniel, mijn geest was verontrust [kara, "bedroefd, gepijnigd, bedroefd, doorboord"] in mij, en de visioenen in mijn geest bleven mij verontrusten.

Daniël was "verontrust." Het Aramese woord *kara* dat hier wordt gebruikt, komt overeen met het Hebreeuwse woord *kara*, dat "doorgraven, door het idee van doorboren, zoals het graven van een put" betekent. Het Hebreeuwse woord wordt gebruikt in [Psalm 22:16](#), waarin over Christus wordt profeteerd: "*Zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord.*" Daniëls visioen was zeer reëel voor hem, en als type van Christus identificeerde hij zich met de Mensenzoon die deze heerschappij zou krijgen.

Veel visioenen en dromen gaan gepaard met emoties die onverklaarbaar zijn, en toch hebben deze emoties een groot effect op de ziener. Er was geen logische reden voor Daniël om bedroefd te zijn over de val van deze beesten. Noch zou hij

gepijngd zijn om het koninkrijk van God gevestigd te zien. Maar als type van Christus kon hij de benauwdheid en pijn voelen van het doorboord worden, zoals Jezus werd doorboord, om het werk van de Messias te doen en zich te kwalificeren als Koning.

In feite, zoals we zullen zien uit de uitleg van het visioen door de engelen, zouden het "de heiligen" zijn die het koninkrijk zouden krijgen. Het lichaam van Christus deelt in zijn lijden. Paulus zegt in [2 Kor. 1:5](#), "*het lijden van Christus is het onze in overvloed.*" Toen Daniël de engel vroeg het visioen uit te leggen, vertelde de engel hem over het lijden van de heiligen door toedoen van de kleine hoorn. Daniëls leed was dus een voorafschaduw van het leed van die heiligen toen de kleine hoorn "*oorlog voerde tegen de heiligen en hen overmeesterde totdat de Oude van dagen kwam*" ([Dan. 7:21, 22](#)).

Het Universele Koninkrijk

In [Dan. 7:14](#) zien we dat dit komende Koninkrijk mensen van alle volken en talen zal omvatten. Allen zullen Hem dienen. Dit is geen wishful thinking, zelfs geen verlangen van God, maar een vaste verklaring van goddelijke bedoeling, gebaseerd op de aard van het Nieuwe Verbond. Het Nieuwe Verbond is gebaseerd op de belofte van God ([2 Kor. 1:20](#); [Gal. 3:29](#); [4:28](#)). Beloften, geloften en eden moeten worden nagekomen, en deze belofte aan Daniël is de uitwerking van de belofte aan Abraham in [Gen. 12:3](#), "*in u zullen alle geslachten der aarde gezegend worden*".

Allen zijn gezegend om Hem te dienen, want Hij is niet alleen een God van macht, maar ook van liefde. Zijn liefde wordt ons getoond doordat Hij bereid was te sterven voor alle mensen ([Rom. 5:8](#)). Hij nam het initiatief om zijn beloften om alle families op aarde te zegenen te vervullen. In [Handelingen 3:25, 26](#) wordt ons de definitie van deze zegen gegeven: "*door u allen te bekeren van uw boze wegen.*"

Daarom zal Zijn Koninkrijk inderdaad de gehele mensheid omvatten, want Hij heeft de macht, de liefde en de wijsheid om alle mensen tot bekering te brengen. Hij laat dit niet aan het toeval over, zelfs niet aan de wil van de mens, maar belooft de wil van de mens te veranderen, zodat deze inderdaad gered kan worden. Uiteindelijk zal het Universele Koninkrijk, dat op aarde wordt opgericht nadat de dierenrijken hun loop hebben gehad, groeien totdat het de aarde vult ([Dan. 2:35](#)).

De heerschappij van Christus met zijn heiligen zal voortduren totdat *de dood zelf* aan Hem onderworpen is. Paulus zegt in [1 Kor. 15:25-28](#),

²⁵ Want Hij moet regeren totdat Hij alle vijanden onder zijn voeten heeft gelegd. ²⁶ De laatste vijand die zal worden afgeschaft is de dood. ²⁷ Want Hij heeft alle dingen onder zijn voeten onderworpen. Maar wanneer Hij zegt: "Alle dingen zijn onderworpen", is het duidelijk dat Hij uitgezonderd is die alle dingen aan Hem onderworpen heeft. ²⁸ En wanneer alle dingen aan Hem onderworpen zijn, zal ook de Zoon zelf onderworpen zijn aan Hem die alle dingen aan Hem onderworpen heeft, opdat God alles in allen zal zijn.

De vestiging van het Koninkrijk der hemelen begint met de eerste opstanding, zoals Johannes ons vertelt in [Openb. 20:4-6](#). Op dat moment zal de dood worden afgeschaft voor de overwinnaars. Het is echter duidelijk dat de dood niet wordt afgeschaft voor "*de rest van de doden*". Duizend jaar later, bij de algemene opstanding van ALLE doden, blijft er een "tweede dood" bestaan in het tijdperk van het oordeel ([Openb. 20:14](#)).

Het tijdperk van het oordeel is een tijdperk waarin de meerderheid van de mensheid van het begin der tijden wordt onderworpen aan de overwinnaars en aan de wet van God om "*gerechtigheid te leren*" ([Jesaja 26:9](#)). Zij zullen buigen en Hem als Heer belijden bij de Grote Witte Troon, en daarmee begint hun tijd van "onderwerping onder Zijn voeten". Maar deze vroegere ongelovigen zijn niet de "laatste vijand" die moet worden onderworpen. De laatste vijand is de dood zelf.

Daarom moet er aan het einde der tijden een scheppingsjubileum komen, nadat de gehele mensheid aan Christus is onderworpen en "gezegend" is door de belofte aan Abraham. Bij dat grote Jubileum zal de dood zelf worden afgeschaft, zowel de eerste dood (sterfelijkheid) als de tweede dood (vuurzee; goddelijk oordeel).

Zien dat de dood de laatste vijand is, is een sleutel tot het begrijpen van het herstel van alle dingen. Als de dood bij de eerste opstanding - of zelfs bij de algemene opstanding - zou worden afgeschaft, dan zou hij niet de "laatste vijand" zijn. Als ongelovigen voor eeuwig geoordeeld zouden worden zonder hoop op uittreding uit de tweede dood, dan zou de dood theoretisch nooit worden afgeschaft, en zouden vijanden van God voor eeuwig blijven bestaan.

Maar wanneer de laatste vijand is vernietigd, kan God geen vijanden meer hebben. Verder weten we dat het aionenoordeel niet "eeuwig" is, zoals zoveel

vertalingen ons proberen wijs te maken, maar dat het betrekking heeft op een *aion* ("eon, tijdperk"). De voormalige ongelovigen die bij de Grote Witte Troon hun knie buigen voor Christus, zijn de begunstigden van Gods belofte om de dood als "laatste vijand" af te schaffen.

[Daniël 7:14](#) vertelt ons dat de heerschappij van de Mensenzoon "*een eeuwigdurende [alam] heerschappij is die niet zal vergaan.*" Maar Paulus vertelt ons in [1 Kor. 15:28](#) dat "*de Zoon zelf onderworpen zal worden aan Hem die alles aan Hem onderworpen heeft, opdat God alles in allen zal zijn.*" Deze schijnbare tegenstelling wordt opgelost als we zien dat het de heerschappij - dat wil zeggen het Koninkrijk zelf - is die niet zal vergaan. Paulus voegt het detail toe dat wanneer de hele mensheid aan Zichzelf onderworpen is, Hij het volmaakte Koninkrijk aan de Vader zal onderwerpen.

Met andere woorden, Christus' eigen heerschappij is een tijdelijke fase van het Koninkrijk. Het doel ervan is om alle dingen te onderwerpen. Dit was het heersersmandaat dat voor het eerst aan Adam werd gegeven in [Gen. 1:28](#). Hij faalde, dus kwam "de laatste Adam" om het werk te doen (1 Kor. 15:45). Hij faalde, dus kwam "*de laatste Adam*" om het werk te doen ([1 Kor. 15:45](#)) van het onderwerpen van de aarde. Het oorspronkelijke doel van dit werk was niet slechts om alle mensen een "kans" op redding te geven, maar om de hele mensheid daadwerkelijk in het Koninkrijk der hemelen te brengen.

Omdat het God niet ontbrak aan de macht om dit te doen, noch aan de wijsheid om het probleem van de onrechtvaardigheid te overwinnen, noch aan de liefde om Hem te motiveren, zal Zijn plan een verpletterend succes worden, want het is niet gebaseerd op de wil van de mens (zoals het Oude Verbond), maar komt rechtstreeks voort uit de raad van Zijn eigen wil ([Ef. 1:11](#)).

Hoofdstuk 7

The Angel's Short Summary

Toen Daniël klaar was met het vertellen van zijn visioen aan zijn publiek, vertelde hij verder over zijn gesprek met een engel. Daniël had veel vragen over de betekenis van dit visioen. Hij wilde meer details, in het bijzonder over het vierde beest en de kleine hoorn op zijn kop.

Uit Daniël 2 weten we dat de profeet al wist dat er na de val van Babylon nog drie rijken zouden ontstaan. Deze werden geopenbaard in termen van metalen delen op een beeld. Het visioen in hoofdstuk 7, waarin vier beesten worden getoond, moet hem dus een verdere openbaring hebben gegeven over de koninkrijken die nog zouden ontstaan.

Toen Daniël het visioen in hoofdstuk 7 kreeg, was Perzië al in opkomst, zodat het voor de profeet niet moeilijk was te voorzien dat dit het tweede beest zou zijn. Het derde beest (Griekenland) zou nog twee eeuwen op zich laten wachten, maar hij kwam de identiteit ervan te weten in het derde jaar van Belsassar ([Dan. 8:1, 21](#)), een decennium voor de val van Babylon.

Niettemin ging Daniël vooral in op de identiteit van het vierde beest. Rome was het verst in de tijd en ook in de afstand tot Babylon.

The Riser

We lezen in [Daniel 7:16](#),

¹⁶ Ik naderde een van hen die erbij stonden ["een van de opstaanders," CV] en begon hem de precieze betekenis van dit alles te vragen. Hij vertelde mij en maakte mij de uitleg van deze dingen bekend:

De Concordante Versie noemt hem "*een van de oprechten*". Daniël noemde hem geen engel, hoewel wij die term in algemene zin mogen gebruiken. Wie was deze oprijder? Was hij een van de velen? Hoe stond hij op?

Het lijkt erop dat dit terugverwijst naar [Dan. 7:10](#), waar de CV zegt: "*tienduizend tienduizenden staan voor Hem op.*" Dit stelt de opstanding voor, wanneer massa's opstaan (uit de doden) ter ere van De Grijs (Lev. 19:32) en voor Hem gebracht worden bij de Grote Witte Troon. "*Een van de opstandelingen*" stond blijkbaar dicht genoeg bij de profeet (in zijn visioen) om vragen te stellen over de betekenis van deze gebeurtenissen.

Het lijkt erop dat Johannes een soortgelijke ervaring had toen hij zijn visioenen ontving in het boek Openbaring, want we lezen in [Openb. 19:10](#),

¹⁰ En ik viel aan zijn voeten om hem te aanbidden. En hij zei tegen mij: "Doe dat niet; ik ben een mededienstknecht van u en uw broeders die het getuigenis van Jezus houden; aanbid God. Want het getuigenis van Jezus is de geest der profetie.

Bij een andere gelegenheid, [Openb. 22:8](#) en [9](#) zegt,

⁸ En ik, Johannes, ben iemand die deze dingen hoorde en zag. En toen ik deze dingen hoorde en zag, viel ik neer om te aanbidden aan de voeten van de engel die mij deze dingen toonde. ⁹ En hij zei tegen mij: "Doe dat niet; ik ben een medeknecht van u en van uw broeders de profeten en van hen die acht slaan op de woorden van dit boek; aanbid God."

Hier staat dat de "engel" "*van uw broeders, de profeten*" was. Het Griekse woord voor engel is *aggelos* (uitgesproken als "angelos"). Het Hebreeuwse woord is *malak*, "boodschapper". Een boodschapper kan zowel een aards als een hemels wezen zijn. In het geval van Johannes beweerde de engel één van de profeten te zijn. Het lijkt nauwelijks geloofwaardig dat deze "engel" een levende profeet was die deze profetische informatie aan Johannes op het eiland Patmos openbaarde. Wie was hij dan wel? We zijn bijna gedwongen te concluderen dat de engel een profeet of "heilige" was die in vroegere tijden had geleefd en inmiddels was gestorven, om vervolgens te worden teruggezonden om Johannes deze openbaring te geven.

Dit brengt ons op andere studiegebieden, met name de staat van de doden, de kwestie van de tijd, en het feit dat God "*niet de God van de doden is, maar van de levenden, want allen leven voor Hem*" ([Lucas 20:38](#)).

Abraham, Izaäk en Jakob waren allen dood voor zover het het perspectief van de mens betreft, maar vanuit Gods tijdloze perspectief "*leven allen voor Hem*". Daarom konden Mozes en Elia op de berg verschijnen.

God staat boven de tijd. Als we geloven dat we uiteindelijk allemaal zullen ontsnappen aan de beperkingen van tijd en ruimte, dan zal het mogelijk zijn om op elk gewenst moment in de wereld terug te keren. Als we de "engel" van Johannes dus zien als een heilige uit het verleden die later zal worden opgewekt, is het denkbaar dat deze engel-heilige op dat moment naar de aarde (Patmos) kan terugkeren om Johannes deze openbaring te geven.

Ons verstand is niet getraind om buiten de aardse grenzen van tijd en ruimte te denken, maar dat belet God geenszins om die grenzen te overstijgen. Evenmin is er enige echte reden om te geloven dat dergelijke "engelachtige" bezoeken onwettig of onmogelijk zijn, aangezien wij allen op een bepaald moment in de toekomst tijd en ruimte zullen overstijgen.

Het blijkt dus dat zowel Daniël als Johannes met profeten en/of heiligen spraken. Johannes noemde zijn contact een "engel", hoewel hij slechts een

"mededienstknecht" was, terwijl Daniël hem "*een van de opgestanen*" (uit de doden) noemde.

Het korte antwoord

Nadat Daniël de opziener had gevraagd naar "*de precieze betekenis van dit alles*", zegt [Dan. 7:17, 18](#)

17 Deze grote beesten, die vier in getal zijn, zijn vier koningen die uit de aarde zullen opstaan. 18 Maar de heiligen van de Allerhoogste zullen het koninkrijk ontvangen en het koninkrijk voor eeuwig bezitten, voor alle komende eeuwen.

Vanuit goddelijk perspectief was de kleine hoorn geen apart beest. Er waren slechts vier grote beesten, en de kleine hoorn moest worden gezien als een verlengstuk van het vierde beest. De NASB noemt ze "vier koningen", maar het is duidelijk dat het om koninkrijken gaat, en niet

om individuele koningen, want elk beest had in zijn tijd meer dan één koning om over te heersen. De CV geeft het weer als "vier koninkrijken".

De korte interpretatie van het visioen is dus dat er vier koninkrijken zullen heersen voordat ze worden vervangen door het Koninkrijk van de Allerhoogste. De vier zijn tijdelijk; het laatste zal standhouden "*tot in alle eeuwen*".

Verder is dit de eerste keer dat ons wordt verteld dat "*de heiligen van de Allerhoogste het koninkrijk zullen ontvangen en bezitten*". Dit nieuwe detail, gegeven door de rijzende engel, laat zien dat de heerschappij van Christus ook de heiligen omvat. Dit maakt natuurlijk ook deel uit van de openbaring die vele jaren later aan Johannes wordt gegeven in [Openb. 5:10](#) en [20:6](#).

Daniel's tweede vraag

In [Dan. 7:19-22](#) vraagt de profeet om meer details over het vierde beest en zijn horens:

19 Toen verlangde ik de juiste betekenis te weten van het vierde beest, dat anders was dan alle andere, buitengewoon vreselijk, met zijn tanden van ijzer en zijn klauwen van brons, en dat de rest verslond, verpletterde en vertrapte met zijn voeten,²⁰ en de betekenis van de tien horens die op zijn kop stonden, en de andere hoorn die omhoog kwam en waarvoor drie van hen vielen, namelijk die hoorn die ogen had en een mond die grote roddels uitsprak, en die er groter uitzag dan zijn medespelers.

Dit was een zeer lange en gedetailleerde vraag die herhaalde wat ons eerder was verteld. Maar dan blijkt dat Daniël "bleef kijken" en verdere details zag, zelfs voordat de engel zijn vraag beantwoordde.

²¹ Ik bleef kijken, en die hoorn voerde oorlog met de heiligen en overmeesterde hen²² totdat de Oude van dagen [of Overdrager van dagen] kwam, en het oordeel werd geveld ten gunste van de heiligen van de Allerhoogste, en de tijd aanbrak dat de heiligen het koninkrijk in bezit namen.

Daniël had het grootspraak van de kleine hoorn gezien en had hem drie van de andere hoorns zien ontwortelen, maar tot dit moment had hij niets gezegd over "*oorlog met de heiligen*". In deze oorlog zou de kleine hoorn de heiligen overmeesteren "*totdat de Oude der Dagen kwam.*" Het keerpunt zou komen wanneer "*het oordeel werd geveld ten gunste van de heiligen.*" Dit wijst op een beslissing of vonnis, uitgesproken door de goddelijke rechtbank aan het einde van de tijd die is uitgetrokken voor het laatste koninkrijk van het beest.

De geschiedenis laat zien dat mensen - ook gelovigen - in de afgelopen eeuwen hebben teruggevochten tegen de onderdrukking en vervolging. Maar hun succes werd beperkt door het eerdere goddelijke oordeel over Jeruzalem, waarbij de vier beesten rechtsmacht kregen over die stad en alle andere in dat deel van de wereld. Uiteindelijk zou de situatie niet veranderen voordat Gods contract van 2.520 jaar met die beestenvolken ten einde was gekomen.

Wij geloven dat op 16 oktober 2014, de achtste dag van het Loofhuttenfeest, het "*oordeel werd geveld ten gunste van de heiligen van de Allerhoogste*". De tijd van de kleine hoorn om te heersen bereikte zijn definitieve einde op 30 december 2014, op de 1480th verjaardag van de instelling van het kerkelijk recht door Justinianus in 534 na Christus.

De heiligen van de Allerhoogste hebben nu de gunst van de goddelijke rechtbank en hebben het heersersmandaat ontvangen om met Christus te regeren. Juridisch gezien is het lange tijdperk van de heerschappij van de beesten beëindigd. Het probleem is dat de beestachtige naties hun macht niet willen opgeven, dus moeten de heiligen die van hen afnemen door middel van geestelijke oorlogvoering.

Zo was het ook toen God Israël het land Kanaän gaf. De Kanaänieten waren het niet eens met deze uitspraak van de goddelijke rechtbank, dus kreeg Jozua de

opdracht het land in te nemen. Onder het Oude Verbond gebeurde dit met militair geweld. Vandaag, onder het Nieuwe Verbond, is ons een veel scherper zwaard gegeven - het zwaard van de Geest, dat het woord van God is ([Ef. 6:17](#)). Het is het woord dat uit onze mond komt, niet uit onze handen ([Openb. 19:15](#)). Het is het woord van het Koninkrijk, dat vergezeld gaat van de kracht van de Heilige Geest. Het wordt niet bewezen door hoeveel vijanden mogen worden gedood, maar door hoeveel harten mogen worden doorboord met de waarheid, totdat Zijn heerlijkheid de aarde vervult.

Dit is de tijd waarin we nu leven.

Hoofdstuk 8

De engel verklaart de kleine hoorn

In [Dan. 7:19-22](#) verlangde de profeet "meer te weten" over het vierde beest en zijn horens, waarmee het "oorlog voerde met de heiligen" totdat het heersersmandaat aan de heiligen werd overgedragen. Het antwoord van de engel begint in [Dan. 7:23](#),

²³ Toen zei hij: "Het vierde beest zal een vierde koninkrijk op aarde zijn, dat anders zal zijn dan alle andere koninkrijken, en het zal de hele aarde verslinden en vertrappen en verpletteren."

Het is duidelijk dat onder "de aarde" niet de hele planeet moet worden verstaan. In die tijd waren er veel landen die onbekend waren voor het Westen. Noch veroverde EEN van de vier beesten de hele planeet. Alexander de Grote ging tot het noordelijke deel van India, maar probeerde nooit landen ten westen van Griekenland te veroveren. Rome ging tot aan Brittannië, maar controleerde zelden landen die verder oostelijk lagen dan Armenië.

Deze beperkte definitie van "de aarde" komt ook terug in het boek Openbaring, waar de meeste profetieën niet bedoeld waren om te spreken over gebeurtenissen over de hele wereld. Dit geldt vooral voor de vroegere profetieën, die grotendeels over de Romeinse geschiedenis spreken, zoals [Openb. 6:8](#), waar "*hun gezag werd gegeven over een vierde deel van de aarde*", waarmee een vierde deel van het Romeinse Rijk wordt bedoeld.

En toch, als we kijken naar de uitbreiding van het vierde beest (de kleine hoorn), breidde het pauselijke Rome uiteindelijk zijn invloed en heerschappij uit over de hele wereld. Maar dit gebeurde pas nadat de ontdekkingsreizigers nieuws over die andere landen naar Europa hadden gebracht. Het laatste deel van het boek Openbaring omvat dus gemakkelijker de naties van de moderne geschiedenis, in tegenstelling tot de eerdere hoofdstukken.

Hoe het Vierde Beest anders was

Wat maakte het vierde beest "*anders dan alle andere koninkrijken*"? De engel impliceert dat het hun meedogenloze verlangen is om de aarde te verslinden, te vertrappen en te verpletteren waar zij ook maar veroveren. Maar alle beesten waren vrij meedogenloos in hun veroveringen. Oorlog gaat over doden en heeft minder te maken met militaire strategie. Evenzo werd het volk, zodra het land was veroverd, onderworpen in plaats van afgeslacht. In het algemeen waren alle vier

de beesten op deze manier gelijk. Maar Rome deed iets dat de anderen niet deden.

Bedenk dat Daniël zich richtte op de oorlog met de heiligen. Babylon, Perzië en Griekenland maakten er geen beleid van om mensen met andere godsdiensten en overtuigingen te vervolgen, maar stonden normaal gesproken vrijheid van godsdienst toe. Natuurlijk waren er altijd conflicten tussen religieuze groeperingen, maar de politieke autoriteiten pikten er normaal gesproken geen enkele uit om uit te roeien. Maar Rome deed dat zeker wel.

In feite maakte Antiochus Epifanes, die een Epicurist was, er in het laatste deel van de Griekse jaartelling (168 v. Chr.) een beleid van om de tempel in Jeruzalem te verbouwen tot een heiligdom voor Zeus. Dit kan gezien worden als het begin van de vervolging, hoewel het boek Daniël hen daartoe geen toestemming geeft. Hierdoor kwam Judea in opstand onder leiding van de Makkabeeën. De opstand slaagde erin de Grieken omver te werpen en onafhankelijkheid te verkrijgen voor een periode van honderd jaar, van 163 v. Chr. tot Rome de controle over Jeruzalem overnam in 63 v. Chr.

Wij kunnen hieruit leren dat God het oordeel over Griekenland bracht omdat het zijn grenzen overschreed, terwijl Rome later zonder goddelijke tussenkomst oorlog kon voeren tegen de heiligen, want dat was onderdeel van het goddelijke plan. De gelovigen werden geroepen om te delen in het lijden van Christus, zich met Hem identificerend in Zijn werk als de eerste duif in Leviticus 14 en de eerste bok in Leviticus 16.

De engel verklaart de kleine hoorn

In [Dan. 7:24](#), [25](#) gaat de engel verder,

²⁴ Wat de tien horens betreft, uit dit koninkrijk zullen tien koningen opstaan; en na hen zal een ander opstaan, en hij zal anders zijn dan de vorige en drie koningen onderwerpen. ²⁵ En hij zal zich uitspreken tegen de Allerhoogste en de heiligen van de Allerhoogste verslijten, en hij zal voornemens zijn veranderingen aan te brengen in tijden en wetten; en zij zullen in zijn hand gegeven worden voor een tijd, tijden en een halve tijd.

Vers 24 geeft ons weinig nieuwe informatie ten opzichte van wat we al geleerd hebben in [Dan. 7:8](#). De enige nieuwe informatie is dat de kleine hoorn "*anders zal zijn*" dan de tien hoorns. Dus niet alleen het vierde beest zelf is anders dan de andere beesten, maar ook de kleine hoorn is anders dan de andere tien hoorns.

Het vierde beest verschilt van de andere dieren doordat het de heiligen vervolgt. De kleine hoorn verschilt op dezelfde manier van de andere hoorns, want "*hij zal zich uitspreken tegen de Allerhoogste en de heiligen verslijten.*" Aangezien de hoorn een verlengstuk is van het beest, lijkt hij in de praktijk deze oorlog tegen de heiligen voort te zetten, maar de oorlog ook uit te breiden naar "*de Allerhoogste*". Met andere woorden, niet tevreden met het vervolgen van de heiligen van de Allerhoogste, brengt deze hoorn de oorlog tot aan de poorten van de hemel in een poging God van zijn troon te stoten.

Natuurlijk kan men terecht aanvoeren dat het vervolgen van de heiligen het vervolgen van Christus is. Christus neemt de heiligen in zich op en gebruikt hen als zijn tempel. Deze openbaring werd aan Saul gegeven toen hij de kerk vervolgde. Toen Saul op de weg naar Damascus werd neergeslagen, verscheen Jezus aan hem en zei: "*Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij?*" ([Handelingen 9:4](#)).

De uitleg van de engel aan Daniël onthult de bedoeling achter de eerdere verklaringen in [Dan. 7:8, 20](#) over de "*grote roem*" van de kleine hoorn. De kleine hoorn beroemt zich erop dat hij God zelf ten val heeft gebracht en Hem heeft vervangen op de troon in de hemel. Vandaar dat Johannes dit verder uitlegt in [Openb. 13:5](#) en vertelt ons dat deze "grootspraak" eigenlijk "*hoogmoedige woorden zijn die godslastering spreken*".

[Dan. 7:24](#) (hierboven) vertelt ons ook dat "*hij van plan zal zijn veranderingen aan te brengen in tijden en wetten.*" We hebben al laten zien hoe dit werd gedaan door Justinianus toen hij de kalender en de wetten van Rome veranderde voordat hij zijn burgerlijk gezag ondergeschikt maakte aan het geestelijk gezag van de bisschop van Rome. Zijn prestaties markeerden het begin van de "*tijd, tijden en een halve tijd*" die later in hetzelfde vers wordt genoemd.

Tweeënveertig maanden

In [Openb. 13:5](#) interpreteert Johannes Daniëls "*tijd, tijden en een halve tijd*" als "tweeënveertig maanden".

⁵ En hem werd een mond gegeven die hoogmoedige woorden en godslasteringen sprak; en hem werd de bevoegdheid gegeven om tweeënveertig maanden te handelen.

Het vage "*tijd, tijden en een halve tijd*" van de engel wordt dus door Johannes verduidelijkt. Een "tijd" is twaalf maanden, of een profetisch jaar van 360 "dagen".

De onbepaalde "tijd" is precies TWEE "tijden", of vierentwintig maanden, of twee profetische jaren (720 "dagen"). De "halve tijd" is zes maanden, of 180 "dagen".

$12 + 24 + 6 = 42$ "maanden".

$360 + 720 + 180 = 1.260$ "dagen".

In zijn behandeling van de profetische "vrouw" die door de kleine hoorn wordt vervolgd, behandelt Johannes de 42 maanden als het equivalent van 1.260 dagen.

[Openb. 12:6](#), [13](#), [14](#) zegt,

⁶ En de vrouw vluchtte naar de woestijn, waar zij een plaats had die door God was bereid, zodat zij daar duizend tweehonderd en zestig dagen gevoed zou worden...

¹³ En toen de draak zag, dat hij ter aarde geworpen was, vervolgde hij de vrouw, die het mannelijk kind geboort had. ¹⁴ En de twee vleugels van de grote adelaar werden aan de vrouw gegeven, opdat zij in de woestijn zou vliegen naar haar plaats, waar zij gevoed werd voor een tijd en tijden en een halve tijd, van de aanwezigheid van de slang.

Johannes geeft ons veel meer informatie dan in het boek Daniël. Daniël zag een totaalbeeld met weinig details. Johannes breidt de profetie van Daniël uit, maar richt zich vooral op de gebeurtenissen in de tijd van het vierde beest en zijn kleine hoorn. Hierdoor onthult hij veel meer details over de "oorlog van de kleine hoorn tegen de heiligen" en de uiteindelijke omverwerping van de beest-volken.

Deze oorlog met de heiligen duurt al vele eeuwen. Het is duidelijk dat de 42 maanden, of 1.260 "dagen" in werkelijkheid 1.260 *jaar* zijn. In feite is dit de helft van de volledige "zeven tijden" (2.520 jaar) van Gods contract met de beestenvolken, toen Hij hen oprichtte om het oordeel over Jeruzalem te brengen.

Dit tijdsbestek werd voor het eerst geopenbaard in de verdrukkingen in Leviticus 26, waar ons vele malen wordt verteld dat God dreigde Israël "zevenmaal" te straffen. (Zie [Lev. 26:18](#), [21](#), [24](#), [28](#).) Het tijdsbestek houdt verband met hun weigering de sabbatrust op het land te houden ([Lev. 26:34](#), [35](#)). Zij zouden geoordeeld worden gedurende zeven lange sabbatten van 360 jaar elk, dat wil zeggen 2.520 jaar.

De wet zegt niets over het verdelen van de "zeven tijden" in twee helften. Evenmin wordt een "tijd" gedefinieerd. We moeten naar Daniël gaan om te

bevestigen dat een "tijd" een onbepaalde tijdsduur is, en we moeten de openbaring van Johannes lezen om het te definiëren als 360 "dagen". Tenslotte moeten we naar het getuigenis van de geschiedenis kijken om te zien dat deze "dagen" moeten worden toegepast in *jaren* volgens het "dag voor een jaar" principe dat gevonden wordt in [Ezechiël 4:6](#).

Dubbele vervulling

De 1.260 jaar durende oorlog met de heiligen (d.w.z. de "vrouw" van Openbaring 12) roept de vraag op naar de timing. Wanneer begon deze tijd? Wanneer eindigde hij? Zoals we zo vaak zien in de profetie is er meer dan één beginpunt en dus ook meer dan één eindpunt. Profetie lijkt vaak een fase in en een fase uit te gaan.

Het eerste cluster van beginpunten ligt in het begin van de regering van Justinianus, toen hij de tijden en de wet veranderde. In zekere zin zijn "tijden" ook geworteld in het recht, want als een kalender wordt veranderd, heeft dat gevolgen voor alle juridische contracten.

Contracten moeten gedateerd zijn om rechtskracht te hebben. We richten ons dus op het project van Justinianus om de wetten te veranderen in kerkelijk recht.

Zoals we eerder lieten zien, kwam het eerste ontwerp van zijn nieuwe reeks wetten uit in 529 na Christus, gevolgd door een herziening in 530. Ze werden gepubliceerd op 16 november 534 en werden volledig van kracht in december 534. Dit zijn de belangrijkste uitgangspunten, want 1.260 jaar later brengt ons bij 1789-1794, de tijd van de Franse Revolutie.

De Franse Revolutie heeft de Roomse Kerk profetisch "gedood". Frankrijk stond bekend als "de eerstgeborene van de Kerk", de belangrijkste "Christelijke Natie". De Franse Revolutie wierp de christelijke monarch omver en verving hem door een republikeinse regeringsvorm. Zij seculariseerde ook de natie en onttrok haar aan de geestelijke hegemonie van de paus. Uit deze revolutie kwam Napoleon voort, die werd gestuurd om oorlog te voeren tegen Rome. Hij veroverde Rome en nam de paus gevangen in 1798, zette hem gevangen tot zijn dood, en doodde het pausdom tot 1804.

Johannes legt deze gebeurtenis uit in [Openb. 13:3](#) als een "*dodelijke wond*" van het "*beest dat uit de zee opkomt*". Maar Johannes profeteert ook dat de fatale

hoofdwond zou worden genezen, en dat gebeurde in 1804 toen Napoleon de paus in ere herstelde om iemand te hebben die hem tot keizer kon kronen.

Dan, zoals [Openb. 13:11](#) een nieuw beest op uit de aarde om een bondgenoot te zijn van het beest uit de zee. Dit tweede beest wordt beschreven als een financieel (bank)beest, en zo zien we dat de bedenkers van het moderne banksysteem (de Rothschilds) tegelijkertijd een financiële machtspositie kregen. Nathan Rothschild arriveerde in Londen in 1798, hetzelfde jaar dat Napoleon de paus in Rome gevangen nam.

Een vollediger uitleg van deze gebeurtenissen moeten we reserveren voor een ander boek. Ondertussen is ons punt om aan te tonen dat de cyclus van 1.260 jaar twee beginpunten had: 529 en 534 na Christus. Die data komen overeen met hun eindpunten in 1789 en 1794. Tussen deze data gaf de Franse Revolutie de Roomse Kerk een fatale wond door de eerstgeboren zoon van de Kerk met geweld te "doden".

Er is ook een tweede vervulling van deze periode van 1.260 jaar, van 754-2014. Dit vertegenwoordigt ook de laatste helft van het contract van 2.520 jaar dat God sloot met de beestenvolkeren om het oordeel over Juda te brengen.

607 voor Christus tot 754 na Christus is gelijk aan 1.360 jaar. Als we de 100 jaar van 163-63 v. Chr., toen Jeruzalem onafhankelijk was van de heerschappij van het beest, daarvan aftrekken, komt het totaal op 1.260 jaar.

754 A.D. tot 2014 is gelijk aan 1.260 jaar.

Samen zijn deze twee cycli van 1.260 jaar gelijk aan 2.520 jaar heerschappij van het beest.

De schenking van Pepijn: 754 A.D.

Paus Stefanus III deed een beroep op Pepijn de Korte om hem te helpen de Longobarden te overwinnen die Italië in 750 na Christus in hun macht hadden. Pepijn verzamelde een leger, wierp de Longobarden omver en schonk vervolgens zijn rijk aan de paus. Deze "schenking" gaf de paus tijdelijke macht over landen die bekend werden als de Pauselijke Staten.

Zo begon een nieuw tijdperk van aardse macht, waarbij de pausen meer dan alleen geestelijk (juridisch) gezag opeisten.

Opnieuw zien we een dubbele vervulling in een belangrijke ontwikkeling van de geschiedenis en de profetie. Terwijl keizer Justinianus de pausen geestelijk (wettelijk) gezag had gegeven, gaf Pepijn de pausen in 754 aards gezag. Deze regeling duurde tot 1870, toen de Pauselijke Staten van de paus werden afgenomen en opgenomen in het nieuwe Koninkrijk Italië. De Wikipedia vertelt ons,

De "**schenkingen van Pepijn**", de eerste in 754 en de tweede in 756, verschaften een wettelijke basis voor de formele organisatie van de Pauselijke Staten, waarmee het pauselijk wereldlijk gezag over de burgerlijke autoriteiten werd ingeluid. De schenkingen werden door Pepijn de Korte geschonken slechts drie jaar nadat hij de eerste door een paus benoemde burgerlijke heerser was geworden, rond het jaar 751....

Op 28 juli 754 zalfde paus Stefanus Pepijn, evenals zijn twee zonen Karel en Carloman, in Saint-Denis in een gedenkwaardige ceremonie die werd herhaald in de kroningsrituelen van Franse koningen tot het einde van het *ancien régime* in de Franse Revolutie van 1789-1799.

Als tegenprestatie dwongen Pepijn en zijn Frankische leger in 756 de laatste Lombardische koning om zijn veroveringen op te geven, en Pepijn schonk de paus officieel de gebieden die bij Ravenna hoorden, zelfs steden als Forlì met hun achterland, door de schenking van Pepijn op het graf van de heilige Petrus te leggen, volgens de traditionele latere verslagen. De schenking omvatte Lombardische veroveringen in de Romagna en in het hertogdom Spoleto en Benevento, en de Pentapolis in de Marche (de "vijf steden" Remini, Pesaro, Fano, Senigallia en Ancona). Door de Donaties kon de paus voor het eerst als wereldlijke heerser regeren.

Pepijn bevestigde zijn Donaties in Rome in 756, en in 774 bevestigde zijn zoon Karel de Grote de Donatie opnieuw.

http://en.wikipedia.org/wiki/Donation_of_Pepin

Het profetische belang van deze "Schenking" is dat het een secundaire stap was naar het vergroten van de macht van de "kleine hoorn" uit Daniëls visioenen.

1. Van de nieuwe wet in 534 tot de omverwerping van de Franse katholieke monarchie in 1794 is precies **1.260 jaar**.
2. Van de Schenking in 754 tot het einde van de tijd van de kleine hoorn in 2014 is precies **1.260 jaar!**

We hebben dus twee cycli van 1.260 jaar, elk met een ander beginpunt, die 1.260 jaar later eindigen. De eerste cyclus eindigde met de Franse Revolutie en de "fatale wond". De tweede cyclus eindigde in 2014, wat ook het einde was van de 1.480 "Christus"-cyclus.

534-1794 = 1.260 jaar

754-2014 = 1.260 jaar

534-2014 = 1.480 jaar

Het jaar 2014 was niet alleen 1.260 jaar na de Schenking van Pepijn, maar het was ook het einde van het contract van 2.520 jaar met de beestachtige naties in Daniël 7. In die zin markeerde de Schenking van Pepijn dus het begin van de laatste helft van de volledige cyclus van de "zeven tijden". Evenzo is 2014 het eindpunt van de belangrijke cyclus van 1.480 jaar vanaf de wetswijziging van Justinianus in 534.

De numerieke waarde van "Christus" in het Grieks is 1.480. Jezus stierf op de 1.480th Pesach-viering sinds de eerste die in Egypte werd gehouden. Evenzo werd de Heilige Geest aan de kerk gegeven op de 1.480th Pinksterdag sinds de berg Sinaï. In wezen was het Oude Verbond 1.480 jaar van kracht, gedurende welke periode Israël en Juda verdorven raakten en uiteindelijk door een goddelijk decreet in ballingschap werden gestuurd.

Het lijkt erop dat wat er met de eerste kerk gebeurde, namelijk de "*kerk in de woestijn*" ([Handelingen 7,38](#)), zich op soortgelijke wijze herhaalde in de tweede kerk onder haar pinksterzalf. Toen Justinianus in 534 zijn nieuwe wetboek aannam, gaf hij de kerk onbedoeld 1.480 jaar de tijd om zich te bewijzen, of zij Christus werkelijk zou volgen of niet.

Uiteindelijk maakten deze wetten van mensen het volk tot slaaf met het feodale systeem. De wetten van Justinianus namen niet de wet van het Jubeljaar aan, die de macht had om de hele schepping te bevrijden.

Op 30 december 2014 was het 1.480th jaar geleden dat de wet van Justinianus van kracht werd.

Het was ook 1.260 jaar geleden sinds de Donatie van Pepijn.

Het was ook het einde van de "zeven tijden" die aan de beesten waren toegewezen om over de wereld te heersen (607 v. Chr. tot 2014 na Chr.).

Het jaar 2015 markeert 1.480 jaar nadat Justinianus ermee instemde de civiele handhaver van het kerkelijk recht te worden, zoals geëist door paus Agapetus. Andere eindpunten lopen door tot 2017.

Het Goddelijke Hofdecreet van 2014

[Daniel 7:26](#) zegt,

²⁶ Maar het hof zal zitten voor het oordeel, en zijn [de kleine hoorn] heerschappij zal worden weggenomen, vernietigd en voor altijd vernietigd.

De timing van deze gerechtelijke procedure kon niet plaatsvinden vóór de einddatum van het goddelijke contract. Aangezien deze rechtszitting zou worden gehouden in het goddelijke hof van de hemel, leek het sommigen van ons op aarde belangrijk te weten wanneer dit hof zitting zou houden. Onze studie van de timing in het boek Daniël en Openbaring, samen met onze studie van de goddelijke wet, overtuigde ons ervan dat de goddelijke rechtbank gepland was om eind 2014 "*zitting te houden*".

Verdere openbaring door gebed gaf aan dat de precieze datum de achtste dag van het Loofhuttenfeest zou zijn, dus 16 oktober 2014. Daarom getuigden wij toen van het decreet, zodat de aarde als een dubbele getuige van het hemelse decreet zou fungeren.

[Daniel 7:27](#) gaat verder,

²⁷ Dan zullen de soevereiniteit, de heerschappij en de grootheid van alle koninkrijken onder de hele hemel worden gegeven aan het volk van de heiligen van de Allerhoogste; zijn koninkrijk zal een eeuwig koninkrijk zijn, en alle heerschappijen zullen Hem dienen en gehoorzamen.

Hiermee eindigt de engelenuitleg van Daniëls visioen. Het visioen eindigt met de overdracht van het gezag van het laatste beestensysteem aan de heiligen van de Allerhoogste. Dit is een verdere uitleg van [Dan. 7:22](#), waarin staat: "*de tijd brak aan dat de heiligen het koninkrijk in bezit*

namen." Ik houd van de CV, die luidt: "*de vastgestelde tijd is bereikt, en het koninkrijk wordt veiliggesteld door de heiligen.*"

Evenzo zegt [Dan. 7:24](#) (CV) vertelt ons dat de heiligen "*het koninkrijk zullen ontvangen en zij zullen het koninkrijk bewaren tot in de eeuwigheid*".

Met andere woorden, dit is meer dan een overdracht van autoriteit. Het is de tijd dat het heersersmandaat eindelijk wordt gegeven aan hen die het niet zullen misbruiken. Het Koninkrijk van God werd tot dan toe geregeerd door mannen met het hart van beesten, mannen die regeerden volgens de wetten van mensen en met egoïstische motieven. Zelfs in de vroegere dagen voordat Jeruzalem onder goddelijk oordeel werd gebracht, hebben de meeste koningen van Juda het koninkrijk verkeerd geregeerd.

Maar dit begon eind 2014 te veranderen, toen God zijn regering begon te reorganiseren en degenen die Hij heeft geroepen om "*met Christus te regeren*" de macht gaf.

Dit is het stadium van het koninkrijk dat kort wordt genoemd in [Dan. 7:9](#): "*Ik bleef kijken totdat er tronen waren opgericht.*" De uitleg van de engel richtte zich op die uitspraak, en liet zien dat deze tronen bestemd waren voor de heiligen van de Allerhoogste. Zij zijn te onderscheiden van de Grote Witte Troon, die volgens Johannes over ongeveer duizend jaar zal worden opgericht. Ondertussen zullen de heiligen het Koninkrijk "bewaken", wat impliceert dat zij weten dat zij slechts rentmeesters zijn en geen eigenaars van het Koninkrijk.

[Daniel 7:28](#) concludeert,

²⁸ Op dit punt eindigde de openbaring. Wat mijzelf betreft, Daniel, mijn gedachten baarden mij grote zorgen en mijn gezicht werd bleek, maar ik hield de zaak voor mijzelf.

Kennis kan gevaarlijk zijn. Kennis over het einde van naties kan als verraad worden beschouwd. Daniël was dus voorzichtig om deze kennis niet onder het publiek te verspreiden. Dit vers geeft aan dat zijn publiek klein was toen hij "*de volgende samenvatting ervan vertelde*" ([Dan. 7:1](#)).

Wie heeft hij het verteld? Waren het zijn drie vrienden die vanaf het begin bij hem waren geweest? We weten niet eens of zij nog leefden in 548 v. Chr., het eerste jaar van Belsassar. Maar zij zijn de waarschijnlijke kandidaten, en ongetwijfeld

hebben zij Daniël geholpen zijn geschriften te bewaren, door ze door te geven aan de religieuze leiders van de Joden in Babylon.

We weten alleen dat de geschriften van Daniël na de val van Babylon aan Ezra werden gegeven, die ze opnam in de canon van de Schrift.

Hoofdstuk 9

De Ram en de Geit

Daniël zelf maakt duidelijk dat zijn twee visioenen in hoofdstuk 7 en 8 op de een of andere manier met elkaar verbonden zijn. Zij vonden twee jaar na elkaar plaats. Het eerste visioen werd gezien in het eerste jaar van Belsassar (548 v. Chr.), en het tweede in het derde jaar van Belsassar (546 v. Chr.).

[Daniel 8:1, 2](#) zegt,

¹ In het derde jaar van de regering van Belsassar, de koning, verscheen mij, Daniël, een visioen na het visioen dat mij eerder was verschenen. ² En ik keek in het visioen, en het gebeurde terwijl ik keek, dat ik in de citadel ["kasteel", CV] van Susa was, die in de provincie Elam ligt; en ik keek in het visioen, en ik was [d.w.z. zag mezelf] naast het Ulai-kanaal.

Daniël zelf was in Shushan (of Susa) in opdracht van de koning, want in die tijd werd Shushan gecontroleerd door Babylon, ook al lag het in Elam. De Babylonische koning had er een paleis. Shushan werd bestuurd door een onderkoning genaamd Abradates, wiens geschiedenis wordt beschreven in Xenophon's *Cyropaedia*. Xenophon was een Griekse historicus uit Athene die leefde van 430-354 v. Chr.

Kort na Daniëls visioen nam het Perzische leger Shushan in (545). Abradates was buiten de stad op een missie, en omdat Cyrus zijn vrouw en familie met respect behandelde, sloot Abradates zich gewillig bij hem aan. Cyrus leek het beleid om zijn vijanden te straffen af te wijzen. Zijn vrijgevigheid won vrienden en loyaliteit van degenen die hij veroverde. Echter, Abradates werd kort daarna gedood in de strijd tijdens de verovering van Lydia. Xenophon vertelt ons dat zijn verdrietige vrouw zelfmoord pleegde.

Zo ook in [Jesaja 21:2](#) draagt God Elam op om de Meden te helpen Babylon te belegeren bij de val ([Jesaja 21:9](#)). Elam zelf deed dit, hoewel Abradates zelf de val van Babylon niet meer meemaakte.

Ongetwijfeld had Daniël tegen die tijd Shushan ontruimd en was hij teruggekeerd naar Babylon. Tegen die tijd was de profeet waarschijnlijk in de 80. Terwijl het visioen in hoofdstuk 7 laat zien hoe de profeet zijn visioen aan iemand anders vertelt, is het visioen in hoofdstuk 8 door Daniël zelf geschreven.

Hoewel hoofdstuk 8 een voortzetting is van hoofdstuk 7, is het ook apart. Vanaf [Dan. 2:4](#) tot het einde van hoofdstuk 7 is de tekst geschreven in het Aramees, de taal van Babylon. Maar hoofdstuk 8 tot het einde van het boek keert terug naar de Hebreeuwse taal, alsof het aan andere mensen is gericht.

De beschrijving van Medo-Perzië

Medo-Perzië had Babylon nog niet veroverd toen Daniël dit visioen kreeg. En toch zag de profeet al twee eeuwen in de toekomst, toen Medo-Perzië viel voor het Griekse leger van Alexander de Grote. De openbaring in dit tweede visioen richtte zich voornamelijk op de komst van het derde wereldrijk, Griekenland.

[Daniel 8:3](#) begint met te zeggen,

³ Toen hief ik mijn blik op en keek, en zie, een ram met twee horens stond voor het kanaal. De twee hoorns waren lang, maar de ene was langer dan de andere, waarbij de langste als laatste omhoog kwam.

Deze "ram" is het rijk van het beest, en zijn twee horens stellen de Meden en Perzen voor. Zoals we later zullen zien, vertelde de engel die het visioen uitlegde de profeet in [Dan. 8:20](#),

²⁰ De ram die je zag met de twee horens stelt de koningen van Media en Perzië voor.

Daniël zag de ene hoorn langer dan de andere, omdat de Perzische hoorn dominant was over de hoorn van Medië. Hetzelfde idee werd eerder gezien in het eerste visioen, waar de Medo-Perzische "beer" "*aan één kant werd opgetrokken*" ([Dan. 7:5](#)). Het was een scheve alliantie.

Daniël vroeg en kreeg geen verdere openbaring over deze beer, zodat dit detail in hoofdstuk 7 onverklaard bleef. Het volgende visioen beantwoordt echter vele vragen en verduidelijkt dat deel van de profetische geschiedenis voor ons allen. De Medische koning was een generatie ouder dan Cyrus, maar de macht van Cyrus was groter. Dus zegt Daniël over de grotere hoorn: "*de ene was langer dan de andere, waarbij de langere als laatste opkwam.*"

[Daniel 8:4](#) gaat verder,

⁴ Ik zag de ram westwaarts, noordwaarts en zuidwaarts gaan, en geen ander dier kon voor hem standhouden, noch was er iemand die hem uit zijn macht kon redden; maar hij deed wat hij wilde en vergrootte zichzelf.

Toen het Perzische leger oprukte om Shushan in te nemen, begreep

Daniël dat de stad zou worden ingenomen en Babylon ook. Hij zag dat "*geen ander dier voor hem kon opkomen*", dat wil zeggen de machtige ram. Op het hoogtepunt strekte het Medo-Perzische rijk zich uit van NoordIndia tot Ethiopië. Hun pogingen om Europa binnen te trekken werden echter door de Grieken in enkele beroemde veldslagen gestopt.

Ondanks hun kracht was de ram slechts de tweede van de vier dieren, en zijn tijd was beperkt tot ongeveer twee eeuwen. Toen werden de Grieken verenigd onder Filips van Macedonië, en zijn zoon Alexander richtte een leger op dat heel snel Perzië veroverde.

De Griekse geit

[Daniel 8:5](#) zegt,

⁵ Terwijl ik [de ram] aan het observeren was, zie, een mannelijke geit kwam van het westen over de oppervlakte van de hele aarde zonder de grond te raken; en de geit had een opvallende hoorn tussen zijn ogen.

De engel identificeerde deze geit later in [Dan. 8:21](#): "*En de ruige geit stelt het koninkrijk van Griekenland voor.*" Er bestaat dus geen twijfel over de identiteit van de ram of de geit in dit visioen. De ram was al zichtbaar in de tijd van Daniëls visioen, maar de geit werd gezien lang voor de opkomst van Griekenland. [Dan.](#)

[8:6](#) vervolgt,

⁶ En hij kwam naar de ram met de twee horens, die ik voor het kanaal had zien staan, en stormde op hem af in zijn machtige toorn.

De geit "*stormde op hem af.*" Dit verklaart de betekenis van de geit die rent "*zonder de grond te raken*". De nadruk ligt op de snelheid van de geit.

Alexander de Grote, die les had gehad van filosoof Aristoteles, besteeg de troon nadat zijn vader Filips in 336 v. Chr. was vermoord. Het jaar daarop verwoestte Alexander in 335 Thebe. Daarna versloeg hij de Perzen in drie grote veldslagen in 333, 332 en 331 v. Chr. In 330 had hij Babylon, Shushan en Persepolis bezet.

Vervolgens breidde hij zijn gebied uit tot de Indus rivier, maar zijn generaals en troepen dwongen hem in 326 terug te keren.

Alexander had minder dan tien jaar nodig om de "bekende" wereld te veroveren. Deze snelle verovering werd perfect beschreven in het visioen van de geit dat Daniël zag. Maar Alexander de Grote stierf in Babylon slechts drie jaar later (323 voor Christus), zoals Daniël voorzag.

[Daniel 8:7](#) zegt,

⁷ En ik zag hem naast de ram komen, en hij was woedend op hem; en hij sloeg de ram en verbrijzelde zijn twee horens, en de ram had geen kracht om hem te weerstaan. Toen wierp hij hem op de grond en vertrapte hem, en er was niemand die de ram uit zijn macht kon redden.

We krijgen de indruk dat de geit erg boos was op de ram. Dit impliceert dat de Grieken boos waren op de Perzen omdat zij probeerden hen te veroveren. Als de Perzische koningen de profetie van Daniël hadden geweten of geloofd, hadden zij misschien een verbond gesloten met de Grieken, in plaats van hen boos te maken.

Het is natuurlijk mogelijk dat de Perzische koningen op de hoogte waren van Daniëls profetie. In dat geval dachten ze misschien dat ze de opkomst van Griekenland konden voorkomen. Dit kan hun motief zijn geweest om Griekenland aan te vallen. De geschiedenis vertelt het ons niet.

Alles wat we weten is dat Alexander de Grote het Perzische leger in zeer korte tijd veroverde, en "*de ram had geen kracht om hem te weerstaan.*"

[De opvallende hoorn is gebroken](#)

[Dan. 8:5](#) zegt dat "*de geit een opvallende hoorn tussen zijn ogen had.*" Het is duidelijk dat deze "hoorn" Alexander de Grote zelf was. Maar Alexander stierf ook in zijn bloei, zoals we lezen in [Dan. 8:8](#),

⁸ Toen vergrootte de mannelijke geit zich enorm. Maar zodra hij machtig was, werd de grote hoorn gebroken, en daarvoor in de plaats kwamen vier opvallende hoorns naar de vier windstreken van de hemel.

De geit is het Griekse rijk, dat door zijn veroveringen sterk werd uitgebreid. Daarom "*vergrootte de geit zich buitensporig*", of zoals de CV het weergeeft, "*tot overmaat van ramp*". Dit betekent dat het rijk te groot was om zich te verdedigen of te handhaven. Toen Alexander op 11 juni 323 v. Chr. stierf, had hij geen erfgenaam om zijn rijk te erven, omdat zijn zoon, Alexander IV, pas na Alexanders dood werd geboren. Hij stierf toen zijn vrouw Roxana zes maanden zwanger was.

Voor zijn dood benoemde Alexander zijn opvolger door zijn zegelring te geven aan Perdicas, zijn lijfwacht, die tevens aanvoerder van de cavalerie was. Aanvankelijk was het niet de bedoeling het rijk te verdelen, maar uiteindelijk kon hij dat niet voorkomen. Perdicas probeerde de generaals ervan te overtuigen dat ze moesten wachten tot de baby groot was, maar deze strategie vond weinig steun.

Ook was er geen enkele leider sterk genoeg om Alexanders plaats in te nemen. Dus toen ze het niet eens konden worden, werd het rijk verdeeld onder zijn vier generaals. Dit zijn de "*vier opvallende horens*" die opkwamen in plaats van de grote gebroken hoorn.

Antipater kreeg Griekenland en Macedonië.

Antigonus kreeg Klein-Azië.

Laomedon kreeg Syrië en Mesopotamië.

Ptolemaeus Soter kreeg Egypte, Libië en Arabië.

Er waren andere, kleinere gebieden in de richting van India die aan anderen werden gegeven, maar die waren geen grote factoren in de geschiedenis van de beestachtige naties. De Schrift behandelt alleen de vier belangrijkste "opvallende" horens. Daarvan richt dit visioen zich voornamelijk op één van deze koninkrijken, zoals het Jeruzalem en Judea betrof. Later, in Daniël 11, krijgen we een gedetailleerde profetische geschiedenis van het conflict tussen twee van deze koninkrijken, het ene ten noorden en het andere ten zuiden van Judea.

De inferieure hoorn van de geit

Daniël zegt dat de grote hoorn (Alexander) zou worden gebroken, en dat er vier andere hoorns voor in de plaats zouden komen. Dit waren Alexanders vier generaals, die het Griekse rijk verdeelden na zijn dood in 323 v. Chr. De profeet zegt vervolgens dat er nog een hoorn zou opstaan. [Dan. 8:9](#) zegt,

⁹ En uit een van hen kwam een tamelijk kleine hoorn, die zeer groot werd naar het zuiden, naar het oosten en naar het schone land.

Deze "*tamelijk kleine hoorn*" (NASB) wordt in de CV weergegeven als "inferieure hoorn". De gelijkenis van deze hoorn met de "kleine hoorn" die een uitbreiding was van het vierde koninkrijk heeft sommigen ertoe gebracht te beweren dat zij één en dezelfde zijn. Uit de tekst blijkt echter duidelijk dat deze hoorn voortkomt uit de profetische "geit", die het Griekse rijk is. De andere zou voortkomen uit het vierde beest, het Romeinse rijk.

In feite staat er dat deze inferieure Griekse hoorn uit "hen" kwam, dat wil zeggen uit de vier hoorns (Alexanders generaals). De CV geeft het weer: "*dan komt uit één van deze vier een inferieure hoorn voort.*" Met andere woorden, deze "*inferieure hoorn*" komt uit "*een van deze vier*" (horens). Hieruit weten we dat de

profeet niet enkele eeuwen geschiedenis overslaat, zelfs niet voorbij het vierde beest zelf, naar de opkomst van de kleine hoorn.

Daniëls visioen in hoofdstuk 8 is een openbaring van de geit, dat wil zeggen het Griekse rijk. Vers 9 hierboven vertelt ons dat deze specifieke hoorn, hoewel inferieur aan de grote hoorn (Alexander), toch voorbestemd was om "buitengewoon groot" te worden. En dat deed hij inderdaad, althans voor een tijd.

De Seleuciden

Bij de tweede verdeling van Alexanders rijk (321 v. Chr.) kreeg Seleucos Mesopotamië en het gebied tot aan India. Gedurende de volgende twintig jaar twistten en vochten de vier nieuwe koningen onderling om een groter deel van het grondgebied. Het Seleucide koninkrijk was stevig gevestigd in 312. Toen begon ook de Seleucidische kalender, die de tijd meet in Olympiaden (cycli van vier jaar). Hij was in gebruik ten tijde van de Makkabeeën en tot ver in de Romeinse tijd.

Op zijn hoogtepunt heersten de Seleuciden van Syrië tot India, een zeer groot koninkrijk. Hun voornaamste concurrenten waren de koningen van Ptolemaeus in Egypte, en zij vochten gewoonlijk om Judea, dat tussen hen in lag. Daarom worden de twee in Daniëls profetieën voorgesteld als de koning van het noorden en de koning van het zuiden. [Daniël 8:9](#) zegt dat zij zouden vechten om de controle over het "Mooie Land", wat een eufemisme was voor Judea.

[Dan. 8:10](#) zegt over het Seleucide rijk,

¹⁰ En het groeide op naar de hemel en deed een deel van de hemel en een deel van de sterren op de aarde vallen, en het vertrapte ze.

Het opgroeien tot de hemelse heirscharen betekent dat het "tot de sterren" werd verheven, een idioom dat zijn grootsheid aangeeft. De "sterren" staan in dit geval ook voor de rechtvaardigen in Judea, die in de oorlogen werden vertrappt. Het impliceert ook een belediging van de hemel zelf, alsof zij in hun hoogmoed denken dat zij God van de troon kunnen stoten en ongestraft kunnen regeren. Zo lezen we in [Dan. 8:11](#),

¹¹ Het maakte zich zelfs groot om gelijk te zijn aan de bevelhebber van het leger; en het verwijderde het regelmatige offer van Hem, en de plaats van zijn heiligdom werd neergeworpen.

De "*bevelhebber van de heirscharen*" is God zelf, die werd beschreven als de koning van de hemel en de generaal van de heirscharen van de hemel, dat wil zeggen het leger van God. De profetie was bedoeld om het hart van deze

inferieure hoorn te onthullen. Zij werd voornamelijk vervuld door Antiochus Epifanes ("God geopenbaard"), die een Seleucidische koning was van 175-164 v. Chr.

Antiochus Epifanes

In de tweede eeuw voor Christus was het Seleucidenrijk al in verval, omdat het vierde beest al aan de macht was gekomen. Antiochus zelf bracht het grootste deel van zijn jeugd door als Romeinse gijzelaar. Zijn vader, Antiochus III ("De Grote") was de zesde Seleucide koning. Zijn ambitie was om "de kampioen van de Griekse vrijheid van de Romeinse overheersing" te zijn. Als zodanig verklaarde hij Rome de oorlog in 192 voor Christus, maar werd verslagen. Als gevolg daarvan moest hij een enorme som geld betalen en grondgebied afstaan aan Rome.

Om het vredesverdrag veilig te stellen werd de jonge prins Antiochus als gijzelaar naar Rome gestuurd, waar hij bleef tot hij in 175 de troon besteeg. Later viel hij Egypte binnen en nam in 169 op de stad Alexandrië na alles in. Het jaar daarop eiste Rome echter dat hij zich uit Egypte terugtrok, en Antiochus had geen andere keuze dan hieraan te voldoen. Maar toen zijn leger zich in 167 terugtrok, trokken de troepen Jeruzalem binnen onder het mom van vrede en begonnen de stad te plunderen en de inwoners te vermoorden. Antiochus probeerde vervolgens van Judea een Griekse kolonie te maken.

Antiochus' doel was de Judeese cultuur zelf te veranderen en te denationaliseren. Nadat hij zijn positie militair had veiliggesteld, veranderde hij de tempel in Jeruzalem in een Griekse tempel voor Jupiter (of Zeus). Zijn bedoeling was de Judeese religie om te vormen tot Grieks Epicurisme. Er was al een Hellenistische partij in Jeruzalem, die de Griekse levenswijze bewonderde, en Antiochus had deze partij gesteund. Maar toen hij de tempel van zijn goud beroofde, inclusief het gouden altaar en de menora, reageerde het volk heftig tegen alle hellenisering. De Joodse Encyclopedie vertelt ons,

"In een koninklijk decreet werd de afschaffing van de Joodse eredienst afgekondigd; sabbatten en feesten mochten niet in acht worden genomen; de besnijdenis mocht niet worden uitgevoerd; de heilige boeken moesten worden ingeleverd en de Joden werden gedwongen offers te brengen aan de opgerichte afgoden."

<http://jewishencyclopedia.com/articles/1589-antiochus-iv-epiphanes>

Een opstand van 167-164, geleid door Mattathias en zijn zoon Judas Maccabaeus, was succesvol in het verdrijven van de Griekse legers, en zij verkregen onafhankelijkheid voor de volgende honderd jaar.

Degenen die in 167 in Jeruzalem werden gedood, zijn waarschijnlijk degenen die de profeet in [Dan. 8:10](#) als "sterren" die op de aarde vallen, waar ze "vertrapt" worden. Antiochus' beleid van hellenisering, vooral zijn ontheiliging van de tempel in Jeruzalem, werd geprofeteerd in [Dan. 8:11](#), waarin staat: "*de plaats van zijn heiligdom werd neergeworpen.*" [Daniel 8:12](#) gaat verder,

¹² En wegens overtreding zal de gastheer samen met het regelmatige offer aan de hoorn worden overgeleverd; en hij zal de waarheid ter aarde werpen en zijn wil uitvoeren en voorspoed hebben.

De profeet maakt duidelijk dat deze gebeurtenissen plaatsvonden "*wegens overtredingen*". Dit is geen verwijzing naar de zonden van Antiochus, maar naar niet nader genoemde overtredingen van het Judeese volk (of hun leiders). Met andere woorden, God gaf Jeruzalem in handen van Antiochus voor vernietiging vanwege de overtredingen van het volk van Judea. Niet alleen de "sterren", maar ook de "waarheid" was een oorlogsslachtoffer.

Antiochus deed dit met succes tot aan zijn dood in 164.

Antichrist Implicaties

De daden van Antiochus maakten hem tot de paria van de geschiedenis vanuit Joods perspectief, en ook christenen hebben van hem een type "antichrist" gemaakt. Het probleem is dat velen het idee van "antichrist", een term die alleen Johannes gebruikt, verkeerd hebben begrepen. Het woord komt niet eens voor in het boek Openbaring, hoewel velen dit hebben aangenomen.

Toen bijbelleraren Antiochus eenmaal als "Antichrist" identificeerden, maakten zij vele veronderstellingen, waarvan de meeste ongegrond zijn. Zij hebben gezocht naar een komende Antichrist uit Syrië, of misschien een Syrische Jood. In elke oorlog dringen de propagandaoorlogsmachines de christelijke literatuur binnen om de "vijand" te demoniseren als de Antichrist. Ontelbare kandidaten zijn opgedoken om vervolgens te sterven of uit de geschiedenis te verdwijnen.

In [1 Johannes 2:21-23](#) beschrijft Johannes de antichrist:

²¹ Ik heb u niet geschreven omdat u de waarheid niet kent, maar omdat u haar wel kent, en omdat geen leugen van de waarheid is. ²² Wie is de leugenaar dan degene die ontkent dat Jezus de Christus is? Dat is de antichrist, degene die de Vader en de Zoon ontkent. ²³ Wie de Zoon ontkent, heeft de Vader niet; wie de Zoon belijdt, heeft ook de Vader.

Aangezien Johannes degene was die het woord *antichrist* heeft bedacht, had hij het voorrecht het ook te definiëren. Uit zijn beschrijving blijkt duidelijk dat hij de Joden op het oog had, de Joden die hadden ontkend dat Jezus de Christus is. Zij beweerden de Vader te kennen, maar tenzij zij de Zoon belijden, hebben zij ook de Vader niet. "*Dit is de antichrist*," zegt Johannes. Alle andere definities moeten hieraan ondergeschikt worden gemaakt.

Wij merken ook op dat Johannes dit in vers 21 koppelt aan de kennis van de waarheid over Jezus Christus. Misschien is dit ook een verkapte verwijzing naar het patroon in [Dan. 8:12](#), waar de inferieure hoorn de waarheid ter aarde werpt. Antiochus veranderde de tempel in een plaats waar een valse god werd aanbeden. De Joden deden hetzelfde door de Messias te verwerpen, die met recht zowel Koning als Hogepriester was. In beide gevallen werd de tempel ingenomen.

Dit was ook het onderwijs van Paulus in [2 Thess. 2:3, 4](#),

³ Laat niemand u op enigerlei wijze misleiden, want het [de dag des Heren] zal niet komen tenzij eerst de afvalligheid komt en de mens der wetteloosheid wordt geopenbaard [ontmaskerd], de zoon des verderfs,⁴ die zich verheft en verheft boven elke zogenaamde god of elk zogenaamd voorwerp van aanbeding, zodat hij plaats neemt in de tempel Gods en zich voordoet als zijnde God.

Paulus zegt hier dat de dag des Heren nog niet was gekomen, omdat er twee dingen aan vooraf moesten gaan. Ten eerste moest "de afval" (*apostasie*) komen. Het Griekse woord heeft te maken met neerwerpen, in plaats van passief wegvallen. (Zie [Handelingen 21:21](#), waar *apostasisch* wordt gebruikt voor *het terzijde schuiven van Mozes*.) Ten tweede moest de "onthulling" of ontmaskering van de mens der zonde plaatsvinden. Om de man van de zonde te ontmaskeren, moest hij op het toneel aanwezig zijn voordat hij werd ontmaskerd.

Ik geloof dat Paulus schreef over de situatie die hij zag in de eerste eeuw. De Joodse leiders hadden zich de troon van Christus toegeëigend op dezelfde manier als Absalom duizend jaar eerder de troon van David had toegeëigend. In feite was het hele verhaal van Absaloms opstand tegen David een profetie van het conflict

tussen de tempelleiders en Jezus. Zoals Absalom hulp kreeg van Ahithophel, Davids vriend die hem verraadde, zo kregen ook de overpriesters hulp van Judas, Jezus' vriend die hem verraadde.

Het punt is dat de overpriesters in feite plaats hadden genomen in de tempel van God in Jeruzalem, "*zich voordoend als zijnde God*". De overpriesters waren de antichrist, collectief gesproken, zoals Absalom een anti-David was, die in plaats van David regeerde.

Het probleem in Paulus' tijd was dat velen in de kerk deze kwestie niet begrepen. Daarom konden de judaïsanten velen ervan overtuigen zich te blijven onderwerpen aan de tempelleiders in Jeruzalem en zich te onderwerpen aan de besnijdenis, het teken van het Oude Verbond. Paulus schreef uitgebreid over dit probleem, vooral in zijn brief aan de Galaten.

In [2 Thess. 2:2](#) zou Paulus' verwijzing naar "afvalligheid" (*apostasisch*) kunnen gaan over christenen die Jezus Christus en het Nieuwe Verbond terzijde schuiven door zich te onderwerpen aan de tempelpriesters en hun Oude Verbond. Als dat zo is, was die afvalligheid zowel in Paulus' tijd als in onze tijd aanwezig.

Deze "afvalligheid" gaat gepaard met de ontmaskering van de mens der zonde, "de zoon des verderfs" (perditie, KJV). Het is ook een verwijzing naar Judas, die Jezus verraadde. In [Johannes 17:12](#) bidt Jezus en zegt over Judas: "*Niet één van hen is omgekomen, maar de zoon des verderfs, opdat de Schrift vervuld worde*". Daarom is "de zoon des verderfs" (KJV), of "de zoon des verderfs" (NASB) een profetische verwijzing naar Judas en de gelovigen die later in zijn voetsporen zouden treden.

Het komt erop neer dat vanuit goddelijk perspectief de priesters in Jeruzalem het patroon van Antiochus Epifanes volgden door de tempel te veranderen in een heiligdom voor andere goden. Ieder deed dat natuurlijk op een andere manier, maar het resultaat was hetzelfde. Elke andere god die in de tempel wordt geplaatst is een usurpator en een "gruwel" die verwoesting brengt. De enige oplossing is berouw, het erkennen van Jezus als de Christus, zodat men werkelijk zowel de Vader als de Zoon heeft.

Hoofdstuk 10

Gabriel's uitleg

[Daniel 8: 13, 14](#) zegt,

¹³ Toen hoorde ik een heilige spreken, en een andere heilige zei tegen die ene die sprak: "Hoe lang zal het visioen over het regelmatige offer gelden, terwijl de overtreding verschrikking veroorzaakt, zodat zowel de heilige plaats als het heil der vertreding zal overgegeven worden?" ¹⁴ En hij zei tot mij:

"Gedurende 2.300 avonden en ochtenden, daarna zal de heilige plaats op de juiste wijze worden hersteld."

Sommige vertalingen geven dit 2.300 dagen weer, maar de tekst zegt letterlijk 2.300 avonden en ochtenden, die verwijzen naar de twee offers die dagelijks in de tempel worden gebracht ([Num. 28:3, 4](#)). De door de engel geopenbaarde tijdspanne is dus eigenlijk 1.150 dagen. Dit is iets meer dan drie jaar, en het verwijst waarschijnlijk naar de tijd waarin de tempel in Jeruzalem werd ontheiligd, van 168 tot december van het jaar 165 voor Christus.

Helaas vermeldt de geschiedenis niet de precieze datum waarop deze ontheiliging begon. We weten alleen de datum waarop ze eindigde, omdat deze gebeurtenis bekend werd als Chanoeka, de acht dagen waarop het heiligdom werd gereinigd.

De Twee Heiligen

Wat de twee heiligen betreft, lijkt het vreemd dat een van hen de ander moest vragen naar de timing van deze situatie. Verder had tot dit moment in het verhaal niemand anders gesproken dan Daniël zelf. Pas in de volgende verzen maken we kennis met Gabriël, die was aangewezen om het visioen aan Daniël uit te leggen.

Daniël's verhaal komt echter tot een climax met de verzen 13 en 14, waarin hij hoort over de 2300 avonden en morgens. Aangezien Daniël dit schreef enige tijd nadat het eigenlijke visioen had plaatsgevonden, had hij de openbaring van Gabriël over de betekenis van het visioen al ontvangen. Daarom koos hij ervoor zijn verhaal af te sluiten met een detail dat kort daarna werd gegeven.

Het is dus zeer waarschijnlijk dat Gabriël de "*heilige die sprak*" was, en dat een andere heilige hem de vraag over de timing stelde. Het Hebreeuwse woord *qadowsh*, "heilige", kan verwijzen naar mensen of engelen. In feite wordt ons opgedragen heilig (*qadowsh*) te zijn in [Lev.](#)

[11:44, 45](#), en deze verzen worden geciteerd in [1 Petrus 1:15, 16](#),

¹⁵ Maar zoals de Heilige die u geroepen heeft, wees ook uzelf heilig in al uw gedrag;¹⁶ want er staat geschreven: "Gij zult heilig zijn, want Ik ben heilig."

De identiteit van de twee heiligen, of "heiligen" (KJV), wordt niet gegeven in [Dan. 8:13](#) wanneer zij voor het eerst in het verhaal voorkomen. De CV luidt: "*zeggende is een andere heilige tot zo-en-zo, de sprekende.*" Het lijkt erop dat Gabriël (vs. 16) de hoofdspreker is, maar wie is de heilige die de vraag over de timing stelt? Niet alleen was hij niet op de hoogte van het antwoord, maar het is bijna alsof hij het gesprek in de gaten hield. Was hij een engel van lagere rang? Was hij een van de "stijgers" die in Daniël 7 worden gezien? Dat wordt ons niet verteld, want in Gabriëls uitleg maakt hij geen melding van de 2300 avonden en morgens.

Gabriel

Op dit punt heeft Daniël zijn verhaal van het visioen voltooid en zoekt nu naar begrip. [Dan. 8:15, 16](#) zegt,

¹⁵ En het geschiedde toen ik, Daniël, het visioen had gezien, dat ik zocht het te begrijpen; en zie, voor mij stond iemand die op een man leek [*geber*, "machtige, sterke man"]. ¹⁶ En ik hoorde de stem van een man tussen de oevers van Ulai, en hij riep en zei: "Gabriël, geef deze man inzicht in het visioen."

Gabriël verscheen aan Daniël als een sterke man (*geber*). De wortel van *geber* is *gabar*, sterk zijn of overwinnen. Daarom wordt hij Gabriël genoemd, "God is mijn kracht." (We zullen deze engel weer zien in [Dan. 9:21](#), wanneer hij met verdere openbaring komt).

[Daniel 8:17](#) gaat verder,

¹⁷ En hij kwam dichtbij waar ik stond, en toen hij kwam schrok ik en viel op mijn gezicht; maar hij zei tegen mij: "Mensenkind, begrijp dat het visioen betrekking heeft op de tijd van het einde."

Wanneer Gabriël spreekt over "*de tijd van het einde*", bedoelen sommigen daarmee dat het gaat om het einde van het tijdperk. Daarom denken zij dat dit visioen over onze eigen tijd gaat, en daarom wordt het toegepast op een toekomstige antichrist en een tijd van "verdrukking" die met hem samenhangt. Maar het is duidelijk dat dit visioen gaat over de opkomst van het derde rijk van het beest, dat begint met Alexander de Grote en zich uitstrekt tot de vier koninkrijken die na hem zijn ontstaan.

Zelfs de inferieure hoorn werd vervuld door Antiochus van 168-164 v. Chr., wat resulteerde in het einde van het Griekse rijk. Antiochus' acties veroorzaakten het einde van de Griekse overheersing van Jeruzalem en Judea. Dat is de algemene context van de uitspraak "*de tijd van het einde*". De vraag is, "het einde waarvan?" Het is duidelijk het einde van het Griekse rijk. Er is geen reden om deze tijd te verlengen tot het einde van het vierde beest.

De enige relevante uitbreiding ligt in het feit dat de eeuw die Griekenland verloor deel uitmaakte van het lange contract van 2.520 jaar ("zeven maal") dat God sloot met het beestensysteem om over de aarde te heersen. De eeuw die Griekenland verloor moest worden toegevoegd aan het einde (1914-2014). Het "beest" van Mysterie Babylon nam de volledige controle over het geld in 1914 via de Federal Reserve Bank. Maar zelfs dit laatste deel van de heerschappij van de "beesten" kan nauwelijks worden toegepast op Antiochus, want hij stierf in 164 v. Chr. Als er al iets is, zou de eeuw van 1914-2014 enige parallellen kunnen vertonen met 163-63 v. Chr. - de eeuw *na* de dood van Antiochus.

[Daniel 8:18](#) zegt,

¹⁸ Terwijl hij met mij sprak, viel ik in een diepe slaap met mijn gezicht naar de grond; maar hij raakte mij aan en deed mij opstaan.

Als Gabriël Daniel in slaap kon brengen met zijn lange uiteenzettingen, dan voel ik me veel beter over mezelf, want ik heb ook velen in slaap gebracht. Het kan zelfs zo zijn dat hoe meer mensen in slaap vallen, hoe groter de boodschap! Het lijkt erop dat Daniël in "een diepe slaap" was toen hij rechtop stond. Met andere woorden, Gabriëls uitleg werd hem in een soort droomtoestand gegeven. Het lijkt erop dat de openbaring over de 2300 avonden en ochtenden het enige deel van de uitleg was dat werd gegeven voordat hij in een droomtoestand kwam.

De interpretatie

[Daniel 8:19](#) zegt,

¹⁹ En hij zei: "Zie, ik zal jullie laten weten wat er in de laatste periode van de verontwaardiging zal gebeuren, want het gaat om de vastgestelde tijd van het einde." ²⁰ De ram die je zag met de twee horens stelt de koningen van Media en Perzië voor. ²¹ En de ruige geit stelt het koninkrijk Griekenland voor, en de grote hoorn die tussen zijn ogen zit is de eerste koning. ²² En de gebroken hoorn en de vier hoorns die daarvoor in de plaats zijn gekomen stellen vier koninkrijken voor die uit zijn natie zullen ontstaan, hoewel niet met zijn macht.

Gabriël vertelt ons specifiek dat het visioen gaat over het einde van de heerschappij van Media en Perzië en de opkomst van Griekenland. De grote hoorn is "de eerste koning", namelijk Alexander de Grote. Die hoorn werd "gebroken" en vier andere namen zijn plaats in toen Alexanders rijk werd verdeeld onder zijn vier generaals. Deze moesten het gebied dat Alexander veroverde besturen, maar "*niet met zijn macht*".

Dan verklaart Gabriël de inferieure hoorn die zou opkomen aan het einde van het Griekse rijk. [Dan. 8:23](#) zegt,

²³ En in de laatste periode van hun heerschappij, wanneer de overtreders hun loop hebben gehad, zal er een koning opstaan die onbeschaamd is en bedreven in intriges.

We zien hier dat "*de tijd van het einde*" (vs. 17, 19) in vers 23 wordt gedefinieerd als "*de laatste periode van hun heerschappij*". Wiens heerschappij? De vier hoorns die ontstonden toen de "hoorn" van Alexander werd gebroken. De CV geeft het weer: "*in de laatste tijd van hun koninkrijk*." Dit is het tijdsbestek voor de rest van Gabriëls uitleg, want hij richt zich uitsluitend op deze inferieure hoorn (Antiochus) in de verzen 23-26.

[Daniel 8:24, 25](#) gaat verder,

²⁴ En zijn macht zal machtig zijn, maar niet door zijn eigen kracht, en hij zal in buitengewone mate vernietigen en zijn wil uitvoeren; hij zal machtige mannen en het heilige volk vernietigen. ²⁵ En door zijn sluwheid zal hij bedrog doen slagen door zijn invloed; en hij zal zichzelf groot maken in zijn hart, en hij zal velen vernietigen terwijl zij op hun gemak zijn. Hij zal zich zelfs verzetten tegen de vorst der vorsten, maar hij zal zonder menselijk toedoen worden gebroken.

Vanuit de Judeese visie was de macht van Antiochus "machtig", maar omdat zijn daden werden veroorzaakt door de overtredingen van de Judeeërs zelf ([Dan. 8:12](#)), kan naar waarheid worden gezegd dat Antiochus' kracht "*niet uit eigen kracht*" was. Hij kreeg macht van de goddelijke rechtbank die over de Judeese natie zelf oordeelde. Dus terwijl de meeste mensen Antiochus de schuld willen geven van zijn overtredingen, moeten we ook erkennen dat Antiochus geen macht zou hebben gehad om deze wreedheden toe te brengen als het volk van Judea onschuldig was geweest.

Dat gezegd hebbende, God oordeelde ook over Antiochus zelf omdat hij zijn mandaat te buiten ging. Dus, zelfs als hij de macht had om de Judeeërs te

oordelen, zo werd hij ook "*zonder menselijk toedoen gebroken*". God kreeg de eer om Antiochus op te wekken en ook om zijn macht te breken.

God oordeelde ook over het Griekse rijk zelf, want ook al was het nog niet in handen van Rome gevallen, zij verloren de controle over Judea en Jeruzalem zelf, dat het brandpunt was van het goddelijk oordeel. God had de beestachtige naties in het begin opgericht, speciaal om een oordeel over Jeruzalem te vellen. Het was Jeruzalem zelf dat "vertrapt" zou worden door de naties ("heidenen") gedurende "de tijd van de naties".

Antiochus was Gods tuchtroede over Jeruzalem, maar hij overschreed zijn mandaat door de tempel te ontheiligen. Gabriël zegt het zo: "*Hij zal zelfs de vorst der vorsten tegenwerken*" (vs. 25). Als christenen geloven wij dat Jezus Christus de menselijke gedaante is van Jahweh, de God die aan Mozes werd geopenbaard. De Schrift zegt dat Jahweh mijn Jesjoea is geworden ([Exodus 15:2](#); [Psalm 118:14](#); [Jesaja 12:2](#)). Hij is de "Vorst der vorsten", of, zoals de CV het weergeeft, "Opperhoofd der hoofden." Wij geloven dat dit Jezus Christus is.

[Daniel 8:26](#) concludeert,

²⁶ En het visioen van de avonden en ochtenden dat verteld is, is waar; maar houd het visioen geheim, want het heeft betrekking op vele dagen in de toekomst.

Daniël kreeg dit visioen in het derde jaar van Belsassar, koning van Babylon. Babylon was nog niet gevallen. Medo-Perzië zou spoedig komen. Maar dit visioen had betrekking op zaken die ver vooruit lagen in de geschiedenis, want het onthulde gebeurtenissen in de tijd van het derde beest, dat meer dan twee eeuwen later zou ontstaan. Antiochus zelf kwam bijna 3½ eeuw na Daniëls visioen aan de macht. Weinigen zouden het in zijn tijd begrijpen, dus zei Gabriël hem het geheim te houden.

[Dan. 8:27](#) laat ons vervolgens zien hoe deze uitleg de profeet beïnvloedde:

²⁷ Toen was ik, Daniël, uitgeput en dagenlang ziek. Toen stond ik weer op en deed de zaken van de koning; maar ik was verbijsterd over het visioen, en er was geen verklaring voor.

De CV zegt: "*er is niemand die het begrijpt.*" We weten niet hoe lang Daniël zich ziek meldde van zijn werk, maar uiteindelijk kon hij verder met de zaken van de koning. Hij was immers nog steeds in dienst van de regering van Babylon.

Hoofdstuk 11

Daniel's gebed

In ons schema voor het boek Daniël op bladzijde 1 komt het negende hoofdstuk tot het einde van het boek (A) overeen met het eerste hoofdstuk (A). Hoofdstuk één gaat over de gevangenschap van Juda, en de hoofdstukken negen tot en met twaalf gaan over de verwoestingen van Jeruzalem.

Dan. 9:1 begint met de datum van de openbaring:

¹ In het eerste jaar van Darius, zoon van Ahasveros, van Medische afkomst, die koning was geworden over het koninkrijk der Chaldeeën...

Deze Darius is dezelfde koning die de stad Babylon innam in **Dan. 5:31**. We zien dat Darius "*koning werd gemaakt*", omdat het Cyrus was die hem koning maakte.

Van Darius wordt hier gezegd dat hij de zoon is van Ahasveros, een titel die "de eerbiedwaardige koning" betekent. Zijn eigenlijke naam was Astyages, de koning van Media die opdracht had gegeven om Cyrus te doden toen hij nog een baby was. Cyrus ontsnapte natuurlijk, net zoals Jezus later ontsnapte aan koning Herodes.

Darius was de zoon van Astyages, "de eerbiedwaardige koning." Hij was verwant aan Cyrus, want Cyrus' moeder, Mandane, was de dochter van Astyages.

We moeten ook oppassen dat we de Ahasveros in **Dan. 9:1** niet verwarren met een latere koning met die titel in het boek Esther, die Perzisch was.

De Zeventigjarige Gevangenschap

Daniël had de profetieën van Jeremia gelezen en begreep daaruit dat de tijd van de verwoesting van Jeruzalem voorbij was. **Jer. 25:11, 12** zegt,

¹¹ "En dit hele land zal een verwoesting en een verschrikking zijn, en deze volken zullen de koning van Babel zeventig jaar dienen. ¹² Dan zal het zijn wanneer zeventig jaar voltooid zijn, dat Ik de koning van Babel en dat volk zal straffen," verklaart de Heer, "voor hun ongerechtigheid, en het land van de Chaldeeën; en Ik zal het tot een eeuwigdurende [*olam*, "verborgen, onbepaald, onbekend"] verwoesting maken."

Daniel leefde om de vervulling van Jeremia's profetie mee te maken. De val van Babylon was de eerste van verschillende cycli van zeventig jaar. De eerste cyclus

■ begon toen Babylon zelf werd georganiseerd tot een rijk in 607 v. Chr. Deze zeventigjarige cyclus eindigde in 537 v. Chr. toen Babylon viel.

Veel historici hebben gedacht dat Babylon in 539 viel, maar hun fout van twee jaar is te wijten aan het co-regentschap van Cyrus en zijn zoon Cambyses in de laatste twee jaar van Cyrus' leven (530-528). De chronologie van die tijd werd vastgesteld door de astronomie toen zich een maansverduistering voordeed in het 20th jaar van de regering van Darius de Perziër. Dit gebeurde op 19 november 502 v. Chr., wat betekent dat het eerste jaar van Darius het jaar 521 v. Chr. was.

Historici rekenen dan terug via de 8-jarige regering van Cambyses (529-522) en nemen aan dat Cyrus in 530 stierf. Maar eigenlijk stierf hij in 528 nadat hij negen jaar over Babylon had geregeerd. Hij installeerde Cambyses als zijn co-regent in 530 terwijl hij naar het noorden marcheerde om te proberen de Massagetæ onder zijn heerschappij te brengen. Hij werd verslagen door koningin Tomyris. Volgens Herodotus,

Na de slag liet Tomyris onder de Perzische doden naar het lichaam van Cyrus zoeken; en toen het gevonden was, duwde zij zijn hoofd in een huid die zij met mensenbloed had gevuld, en riep terwijl zij deze wandaad beging: "Al heb ik u overwonnen en leef ik, toch hebt u mij te gronde gericht door mijn zoon verraderlijk af te pakken. Zie nu, ik vervul mijn bedreiging; je hebt je buik vol van bloed." Er zijn vele verslagen van Cyrus' dood; ik heb het verslag gegeven waarvan ik denk dat het het meest waar is. [De Historiën, 1.214].

Babylon duurde slechts zeventig jaar (607-537 v. Chr.).

De gevangenschap van Jeruzalem duurde zeventig jaar (604-534 v. Chr.).

De tempel was 70½ jaar verlaten (augustus 586 tot maart 515 v. Chr.).

Daniël leefde blijkbaar om het einde van de gevangenschap van Juda en het leggen van de fundamenten voor de tempel in Jeruzalem mee te maken. Maar hij heeft de voltooiing van de tempel op 15 maart 515 v. Chr. niet meer meegemaakt.

Zoals "de verwoestingen van Jeruzalem" meer dan één beginpunt hadden, zo was er ook meer dan één eindpunt.

Toen Daniël het eerste eindpunt zag optreden met de omverwerping van Babylon en de bestraffing van de koning van Babylon, begon hij te bidden voor het herstel van Jeruzalem. Ongetwijfeld baseerde hij zijn gebed op de belofte in [Jer. 29:10](#),

¹⁰ Want zo zegt de Heer: "Wanneer zeventig jaar voor Babylon zijn volbracht, zal Ik u bezoeken en Mijn goed woord aan u vervullen, om u naar deze plaats terug te brengen."

Zo zegt [Daniel 9:3](#),

³ Dus gaf ik mijn aandacht aan de Here God om Hem te zoeken door gebed en smeking, met vasten, zakdoek en as.

Dat er was voorspeld dat God Jeruzalem zou herstellen, betekende niet dat Daniël maar aan de zijlijn moest toekijken tot God het zou doen. Nee, hij begreep het goddelijke plan en besloot er actief aan deel te nemen. Als Daniël dit niet had gedaan, zou God iemand anders hebben opgewekt om te bidden, want bidden was een noodzakelijk onderdeel van het goddelijke plan.

Zoals we straks zullen zien, was de belofte van God: "*Ik zal u bezoeken.*" Dit impliceert een goddelijke "visitatie", waarbij de goddelijke rechtbank een onderzoeker uitstuurt om de feiten te verzamelen en een oordeel te vellen. In dit geval was Babylon al gevallen, maar er was nog een goddelijke visitatie met betrekking tot het restauratieproject. Omdat Daniël had gebeden, kwam Gabriël tot hem met een nadere openbaring hierover ([Dan. 9:21](#)).

Hoofdstuk 12

Daniel's voorspraak

Toen de vastgestelde tijd voor de bevrijding van Juda aanbrak, vervulde Daniël zijn roeping als profeet en als voorspreker voor Juda door zich namens hen te bekeren. [Dan. 9:4](#) begint,

⁴ En ik bad [*palal*, "bemiddelde"] tot de Heer mijn God en deed belijdenis [*yada*, "de handen gebruiken, werpen, loven met uitgestrekte handen"] en zei: "Helaas, o Heer, de grote en ontzagwekkende God, die zijn verbond en liefdevolle goedheid bewaart voor hen die hem liefhebben en zijn geboden onderhouden,".

Dit is meer dan een gebed. Dit is een *palal*, wat letterlijk oordelen, of bemiddelen betekent. Daniël bemiddelde tussen God en Juda vanwege de zonde van Juda die hen zeventig jaar eerder in gevangenschap had gebracht.

Daniëls voorspraak vervulde het woord van de Heer, geprofeteerd in [Jer. 29:10-14](#),

¹⁰ Want zo zegt de Heer: "Wanneer zeventig jaar voor Babylon zijn volbracht, zal Ik u bezoeken en Mijn goed woord aan u vervullen, om u naar deze plaats terug te brengen. ¹¹ Want Ik ken de plannen die Ik voor jullie heb", verklaart de Heer, plannen voor welzijn en niet voor rampspoed om jullie een toekomst en hoop te geven. ¹² Dan zult u Mij aanroepen en tot Mij komen bidden, en Ik zal naar u luisteren. ¹³ En je zult Mij zoeken en vinden, als je Mij met heel je hart zoekt. ¹⁴ En Ik zal door u gevonden worden," verklaart de Heer, "en Ik zal uw fortuin herstellen en u verzamelen uit alle volken en uit alle plaatsen waar Ik u heb verdreven," verklaart de Heer, "en Ik zal u terugbrengen naar de plaats vanwaar Ik u in ballingschap heb gestuurd."

Dit geschrift maakte in feite deel uit van de brief die Jeremia schreef aan de gevangenen in Babel, toen hij hen aanraadde zich te vestigen, huizen te bouwen, gewassen te planten en hun kinderen ten huwelijk te geven voor de komende zeventig jaar. De verzen 10-14 vertellen hen vervolgens dat zij aan het einde van deze gevangenschap God moesten aanroepen en om bevrijding moesten bidden. Ongetwijfeld zag Daniël deze profetie en was hij vastbesloten deze te vervullen. Daarom bad hij, wetende dat zijn gebed verhoord zou worden, omdat de timing juist was voor Juda's bevrijding uit de gevangenschap.

Daniel's bekentenis

Daniël "bekende", wat komt van het Hebreeuwse woord *yada*, "een open hand". Het is van hetzelfde woord waar we de naam Juda vandaan halen, wat "lofprijzing" betekent. Het lijkt erop dat Daniël zijn woorden zorgvuldig koos om te suggereren dat hij voorbede deed voor Juda en hun zonden bekende, terwijl hij Hem met uitgestrekte handen prees voor de belofte van bevrijding.

Het begin van Daniëls belijdenis verwijst naar God als Degene "*die zijn verbond bewaart*". Dit is geen beroep op het Oude Verbond in [Exodus 19:8](#), dat in feite tot hun gevangenschap had geleid, maar op het Nieuwe Verbond, waar God aan Noach, Abraham, Izaäk, Jakob en zelfs Mozes (in [Deut. 29:10-15](#)) beloften, geloften en eden had gedaan.

In Gods Nieuwe Verbond heeft Hij gezworen ons tot Zijn volk te maken door ons hart van binnenuit te keren door de kracht van de Heilige Geest. De zegen, bevrijding, verlossing en "goedertierenheid" van God wordt alleen verleend aan "*hen die Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden.*" Onder het Oude Verbond sluit deze eis alle mensen uit, want, zoals Paulus later zegt, "*allen hebben gezondigd*" ([Rom. 3:23](#)). Maar onder het Nieuwe Verbond omvat deze eis alle mensen, omdat hij gebaseerd is op Gods eed en Zijn vermogen om die eed te houden. Met andere woorden, door het werk van de Heilige Geest op aarde zal Zijn heerlijkheid uiteindelijk de hele aarde vullen zoals de wateren de zee bedekken ([Hab. 2:14](#); [Jesaja 11:9](#)).

Daniel's gerechtigheid

Daniël identificeerde zich met Juda als geheel en bemiddelde vanuit die positie. Hij neemt zichzelf op als deel van dat onrechtvaardige volk, en zegt in [Dan. 9:5](#), niet ZIJ maar...

⁵ Wij hebben gezondigd, ongerechtigheid begaan, slecht gehandeld en gerebelleerd en ons afgekeerd van Uw geboden en verordeningen."

Voorbede vereist identificatie met degenen die het probleem hebben. Juda als geheel had een groot probleem, en daarom waren zij in gevangenschap, maar Daniël nam niet de rol aan van de rechtvaardige profeet die goed genoeg was om God te benaderen en voor hen te bemiddelen. Daniël was duidelijk een rechtvaardig man. Er wordt zelfs gezegd dat hij de enige bijbelse figuur is (buiten Jezus) waar hem geen zonde wordt toegeschreven. Toch kende Daniël zichzelf goed genoeg om te weten dat hij nog onvolmaakt was.

Koning David verheerlijkte het feit dat God hem rechtvaardigheid had toegerekend ([Psalm 32:2](#)). Evenzo werd hem vanwege Abrahams geloof gerechtigheid toegerekend ([Gen. 15:6](#)). Paulus bespreekt het idee van toegerekende gerechtigheid en definieert toerekening in [Rom. 4:17](#) als het *noemen van wat niet is alsof het dat wel is*.

Als Daniël niet had geweten dat Gods gerechtigheid hem was toegerekend, dan had hij zijn leven geleefd zonder echte vergeving, liefdevolle vriendelijkheid en genade te kennen. Maar er zijn geen aanwijzingen dat Daniël zijn leven leefde onder schuld en angst. Alleen door Gods toegerekende gerechtigheid te kennen kan men geestelijk groeien zonder belemmeringen.

Sommige mensen hebben natuurlijk het tegenovergestelde probleem. Zij denken dat zij werkelijk rechtvaardig zijn, niet door toerekening maar door feitelijke ervaring. Dat is een positie van blinde trots, want zelfs als zij beginnen te bewegen in de richting van ervaringsgerechtigheid door de kracht van de Heilige Geest, hoe zit het dan met het verleden? Paulus zegt: "*Allen hebben gezondigd.*" Geen enkele hoeveelheid huidige gerechtigheid kan het verleden uitwissen. Goede daden heffen slechte daden niet op.

De positie van Daniël, die zijn zonde belijdt als lid van het volk Juda, is de juiste om in te nemen tijdens de voorbede. Hoewel hij ongetwijfeld rechtvaardiger was dan de meeste of al zijn tijdgenoten, had hij dezelfde verleidingen die alle mensen gemeen hebben. Dus claimde hij geen gerechtigheid, maar identificeerde hij zich met het volk in hun zonde en wetteloosheid.

Het falen van Juda om de profeten te horen

[Dan. 9:6](#) vervolgt zijn belijdenis,

⁶ Bovendien hebben wij niet geluisterd naar Uw dienaren, de profeten, die in Uw naam spraken tot onze koningen, onze vorsten, onze vaders en al het volk van het land.

We weten niet hoeveel profetische geschriften Daniël in zijn bezit had, maar we weten wel uit vers 2 dat hij een kopie had van de geschriften van Jeremia. Hij was dus bekend met de weigering van het volk en zijn leiders om te luisteren naar het woord van de Heer dat door Jeremia de profeet was gesproken. In feite zegt [Jer. 32:2, 3](#),

² In die tijd nu was het leger van de koning van Babel Jeruzalem aan het belegeren, en Jeremia, de profeet, was opgesloten in de voorhof van de wacht, die in het huis van de koning van Juda was,³ omdat Zedekia, de koning van Juda, hem had opgesloten, zeggende: "Waarom profeteert gij, zeggende: Zo zegt de Here: Zie, Ik sta op het punt deze stad in de hand van de koning van Babel te geven, en hij zal haar innemen?"

Later schreef Jeremia nog een profetie aan de koning en droeg zijn schrijver Baruch op deze voor te lezen in de tempel op een van de vastendagen ([Jer. 36:6](#)). Overheidsfunctionarissen hoorden ervan en vroegen Baruch om het voor te lezen (36:14). Zij waren verontrust over de boodschap en adviseerden Baruch om samen met Jeremia onder te duiken (36:19).

De koning hoorde er al snel van, en vroeg om de boekrol voor te laten lezen. [Jer. 36:23-25](#) zegt,

²³ En het geschiedde, toen Jehudi drie of vier kolommen had voorgelezen, dat de koning de boekrol met een scribisch mes doorsneed en hem in het vuur wierp, dat in het vuur was. ²⁴ Maar de koning en al zijn dienaren die al deze woorden hoorden, waren niet bang, noch scheurden zij hun kleren. ²⁵ Hoewel Elnathan en Delaja en Gemaria de koning smeekten de boekrol niet te verbranden, wilde hij niet naar hen luisteren.

Daniël was bekend met dit verhaal en hoe de koning het woord van de Heer had verworpen en zelfs zo ver was gegaan dat hij de profetie van Jeremia had verbrand. Dus toen hij in [Dan. 9:6](#) zei dat de koningen niet hadden geluisterd naar het woord van de profeten, waren zijn woorden van gewicht. Het feit dat Juda inderdaad zeventig jaar in ballingschap had doorgebracht, zoals de profeet had voorspeld, bewees dat dit inderdaad het woord van God was.

De schaamte van de ballingschap

[Daniel 9:7, 8](#) gaat verder,

⁷ Rechtvaardigheid komt U toe, o Heer, maar ons komt openlijke [*paniyim*, "gezicht, oppervlak"] schande [*bosheth*, "verwarring, schande"] toe, zoals het heden is - de mannen van Juda, de inwoners van Jeruzalem en geheel Israël, zij die dichtbij zijn en zij die ver weg zijn in alle landen waarheen Gij hen verdreven hebt, vanwege hun ontrouwe daden die zij tegen U begaan hebben. ⁸ Openlijke schande komt ons toe, o Heer, onze koningen, onze vorsten en onze vaders, omdat wij tegen U gezondigd hebben.

De ballingschap van zowel Juda in Babylon als Israël in Assyrië was een "openlijke schande" voor hen. Ze konden het niet verbergen, want deze ballingen waren in gevangenschap. God had hen publiekelijk te schande gemaakt. In die zin stond de schaamte op hun gezicht geschreven. Als Daniël hier Israël bij betreft, verbreedt hij zijn voorbede tot buiten Juda, zodat ook de tien stammen van Israël, die twee eeuwen eerder naar Assyrië waren gevoerd, erbij betrokken zijn.

Zowel Israël als Juda waren om dezelfde reden verbannen. Het was voor hun wetteloosheid, die het verbond schond dat zij hadden gesloten bij de berg Sinaï in [Exodus 19:8](#). Daniël belijdt ook de gerechtigheid van God, door te zeggen:

"*gerechtigheid behoort U toe, o Heer.*" Met andere woorden, de profeet erkent dat God juist gehandeld heeft door zowel Israël als Juda te verbannen. Hij geeft God niet de schuld alsof God hen mishandeld heeft. De Wet van Verdrukking in Leviticus 26 en

Deuteronomium 28 had duidelijk gemaakt dat Israëls wetteloosheid zou resulteren in hun gevangenschap.

De profeet rechtvaardigde dus God in Zijn oordelen. Hij was het met God eens. David deed hetzelfde in [Psalm 51:4](#), zeggende,

4 Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd en gedaan wat kwaad is in Uw ogen, zodat Gij gerechtvaardigd zijt als Gij spreekt en onberispelijk als Gij oordeelt.

Daarom was de "openlijke schande" van de ballingschap, als een oordeel van God, een openbaar oordeel voor hun wetteloosheid. De les hier is dat aan deze ballingschap een einde komt wanneer het volk zijn overtreding erkent en ermee instemt dat God rechtvaardig was in zijn oordelen. Zonder instemming met Gods oordeel is er geen echt berouw, maar alleen wrokkige onderwerping. Ook om deze reden lezen we in de Wet van Verdrukking in [Lev. 26:40-42](#),

40 Als zij hun ongerechtigheid belijden en de ongerechtigheid van hun voorvaderen, in hun ontrouw die zij tegen mij [Christus] begingen, en ook in hun vijandig handelen tegen mij -⁴¹ ook ik handelde vijandig tegen hen, om hen in het land van hun vijanden te brengen - of als hun onbesneden hart verootmoedigd wordt, zodat zij dan hun ongerechtigheid goedmaken,⁴² dan zal Ik Mijn verbond met Jakob gedenken, en Ik zal Mijn verbond met Izaäk gedenken, en ook Mijn verbond met Abraham, en Ik zal het land gedenken.

Met andere woorden, de beproeving eindigt pas als het volk het ermee eens is dat het goddelijk oordeel gerechtvaardigd was. Het eindigt pas als het volk zijn vijandigheid belijdt aan Jahweh, de Verbondsgod, die Yeshua, Jezus Christus, is geworden ([Exodus 15:2](#); [Jesaja 12:2, 3](#); [Psalm 118:14](#)).

Gods mededogen (baarmoeder)

De profeet vervolgt zijn gebed van berouw in [Daniël 9:9, 10](#), zeggende,

9 Aan de Heer, onze God, behoren mededogen [*racham*] en vergeving [*seleekhaw*] toe, want wij zijn tegen Hem in opstand gekomen;¹⁰ en wij hebben de stem van de Heer, onze God, niet gehoorzaamd, om te wandelen in zijn leer die Hij ons door zijn dienaren, de profeten, heeft voorgehouden.

Het Hebreeuwse woord dat "medelijden" betekent is *racham*. Het is het grondwoord (werkwoord) voor het zelfstandig naamwoord *rechem*, of "baarmoeder". In het Nieuwe Testament is het Griekse equivalent *splanchnon*. In [1 Johannes 3:17 KJV](#) lezen we,

17 Maar wie het goede van deze wereld heeft en zijn broeder in nood ziet en zijn ingewanden van medelijden voor hem sluit, hoe woont de liefde Gods in hem?

Hier is een voorbeeld van hoe een Grieks woord in het Nieuwe Testament moet worden geïnterpreteerd met een Hebreeuwse instelling. In de Griekse cultuur werd het woord *splanchnon* opgevat als de ingewanden, maar metaforisch was het de zetel van sterke, gewelddadige hartstochten, zoals woede en liefde. Het Hebreeuwse begrip *racham* daarentegen is een baarmoeder en is metaforisch de zetel van tedere genegenheden, of tedere barmhartigheden, vriendelijkheid, welwillendheid en mededogen. In [2 Kor. 6:12](#) en [7:15](#) geeft de NASB *splanchnon* weer als "affecties" en "genegenheid". We moeten begrijpen dat het Hebreeuwse begrip *racham* werd uitgedrukt in zijn dichtstbijzijnde Griekse equivalent.

Zulke tedere genegenheid en mededogen komt van een vrouw (baarmoeder-man) en wordt afgebeeld als een moederlijk attribuut van El Shaddai, "De Geborste".

In [Jesaja 46:3, 4](#) wordt Gods vrouwelijke kant nogmaals afgebeeld,

³ Luister naar Mij, o huis van Jakob, en al het overblijfsel van het huis van Israël, jullie die door Mij gedragen zijn vanaf de geboorte, en gedragen zijn vanaf de baarmoeder;⁴ zelfs tot in jullie ouderdom zal Ik dezelfde zijn, en zelfs tot in jullie grijze jaren zal Ik jullie dragen! Ik heb het gedaan, en Ik zal u dragen, en Ik zal u dragen, en Ik zal u verlossen [*malat*].

Het Hebreeuwse woord *malat*, hier vertaald met "verlossen", heeft ongeveer dezelfde betekenis als in het Engels, waar het kan betekenen bevrijden of redden uit een gevaarlijke situatie of een baby ter wereld brengen ("deliver"). Vandaar dat God een woordbeeld oproept van een moeder die een baby draagt tot het moment van bevrijding.

Dit is het "mededogen" dat God toekent aan "onze God". God heeft alle eigenschappen van man en vrouw, hoewel Hij ervoor koos de mensheid te scheiden in man en vrouw om ze zonder elkaar niet compleet te maken.

Gods vergeving

Daniël zegt ook dat God "vergeving" (*seleekhaw*) heeft. Dit is misschien bedoeld om de mannelijke kant van Gods natuur uit te drukken, aangezien vergeving meer een juridische term is. In [Psalm 130:4](#) lezen we,

⁴ Maar er is vergeving bij U, zodat U gevreesd wordt.

Waar geen vergeving is, is ook geen "vrees", wat in dit geval respect betekent. Wanneer we berouw tonen, zouden we vergeving moeten verwachten, maar wanneer die niet wordt gegeven - of wanneer de zonden uit het verleden

voortdurend tegen ons worden gebruikt nadat ze vergeven en vergeten hadden moeten zijn - verliezen we ons respect voor degene die ons zou moeten vergeven.

We zien dit bij kinderen die gestraft worden voor slecht gedrag en daarna altijd gestraft worden zonder hoop op echte vergeving. De eerste zonde wordt gestraft, en daarna nog eens bij de volgende zonde. De eerste twee zonden komen dan bij de derde, enzovoort. Dat soort opvoeding kan alleen maar leiden tot bitterheid en woede, voortkomend uit het gevoel dat vergeving niet mogelijk is. Het kind wordt ontmoedigd, geeft zijn pogingen om zich goed te gedragen op, en gaat dan proberen te bewijzen dat de kijk van zijn ouders op hem juist is. Omdat hem wordt verteld dat hij een slechte jongen was, besluit hij in zichzelf om hen gelijk te geven. Vergeving impliceert vertrouwen in een kind, en vertrouwen kweekt het verlangen om aan zijn verwachtingen te voldoen.

Velen hebben de indruk dat God een slechte ouder is. Iedereen krijgt te horen dat God in theorie een goede ouder is, maar wanneer er gesproken wordt over Gods nooit eindigende straf, wordt de werkelijkheid overgebracht dat God wordt voorgesteld als een ouder die zo "heilig" is dat Hij niet kan vergeven. Zulke mensen begrijpen niet dat Gods heiligheid verbonden is met het feit dat er bij God altijd vergeving is, en dat Zijn heiligheid, wanneer zij op de juiste wijze wordt toegepast, niet in tegenspraak is met Zijn tijdelijke oordelen.

Daniël kende God als barmhartig en vergevingsgezind, zoals de psalmist had ontdekt.

Een groot deel van het probleem door de geschiedenis heen is dat de mensen een verkeerd beeld hadden van Gods karakter. God is voorgesteld als een nogal gemene God die de mensen moeten mijden om Hem niet te beledigen. Elke overtreding wordt bestraft, niet alleen met de dood, maar met marteling in een vuur dat nooit ophoudt. Hen is verteld dat Gods vergeving beperkt is tot de zeer weinigen, en dat er geen vergeving is voor het grootste deel van de mensheid. Dit heeft grote aantallen mensen bitter gemaakt tegen God en gezegd: "Zo'n God wil ik niet dienen."

Het is meestal omdat de mensen God niet echt kennen dat ze tegen Hem in opstand komen. Zodra zij weten wie Hij werkelijk is, zullen zij Hem liefhebben en Hem willen dienen. In feite is dit wat er in de toekomst zal gebeuren, zoals [Openb. 15:4](#) profeteert,

⁴ Wie zal niet vrezen, o Heer, en Uw naam verheerlijken? Want Gij alleen zijt heilig; want alle volken zullen komen en U aanbidden, want Uw rechtvaardige daden zijn geopenbaard.

Met andere woorden, zodra de volkeren leren dat God niet is zoals die hen door vele religieuze leiders wordt voorgehouden, zullen zij Hem allemaal willen kennen en Zijn naam verheerlijken. Het probleem is het misverstand over Zijn karakter, zoals uiteengezet door de religieuze leiders van alle godsdiensten, inclusief de christelijke godsdienst. Maar zodra Christus aan de wereld is onthuld, en de mensen beseffen dat er bij Hem vergeving is, en dat Hij een plan heeft bedacht waardoor Hij uiteindelijk de hele mensheid zal redden, dan is het hart van God werkelijk geopenbaard.

Zodra de mensen beseffen dat God daadwerkelijk heeft gezworen de hele mensheid te redden door het Nieuwe Verbond, dan wordt het duidelijk dat het oordeel, of de straf voor de zonde, niet eeuwig is, maar *olam* en *aionisch*, "behorend tot een tijdperk". De wet van Jubilee bevrijdt ons uiteindelijk van schuld (zonde), puur door de Wet van Genade.

Vele jaren geleden las een man in de gevangenis mijn boek, [Creation's Jubilee](#). Toen hij klaar was, zei hij: "Dat is het soort God dat ik wil dienen!" Hij werd geen gelovige doordat predikers hem bedreigden met vurige martelingen als hij zich niet met een geloofsverklaring aan Christus onderwierp. Hij werd niet aangetrokken door angst. Hij werd gelovig door de liefde van God te leren kennen en te zien hoe God de hele mensheid wilde redden. Hij kon dit soort God respecteren.

De tijdelijke vloek van de wet

[Daniel 9:11](#) gaat verder,

¹¹ Voorwaar, geheel Israël heeft Uw wet overtreden en zich afgewend, niet gehoorzamd aan Uw stem; daarom is de vloek over ons uitgestort, samen met de eed die geschreven staat in de wet van Mozes, de knecht van God, want wij hebben tegen Hem gezondigd.

Daniël verwees naar Leviticus 26 en Deuteronomium 28, waar God een eed aflegde om over Israël te oordelen als zij voortdurend hun gelofte om gehoorzaam te zijn aan Gods wet zouden breken. De gevangenschap van Juda was de manier waarop God die gelofte vervulde. Maar zelfs toen gaf God hun hoop dat Zijn oordelen uiteindelijk zouden eindigen, door in [Lev. 26:44](#) te zeggen,

44 Maar toch, wanneer zij in het land van hun vijanden zijn, zal Ik hen niet verwerpen, noch zal Ik hen zo verafschuwen dat Ik hen vernietig en Mijn verbond met hen verbreek; want Ik ben de Heer, hun God.

Als Israël alleen het Oude Verbond had ontvangen, zouden zij misschien zijn vernietigd vanwege hun ongehoorzaamheid. Maar God had ook al vóór de tijd van Mozes het Nieuwe Verbond ingesteld. Dit Nieuwe Verbond was een eed die God niet alleen met Israël sloot, maar met de hele aarde ([Gen. 9:17](#)). God had een eed afgelegd om de hele mensheid te redden, maar Hij had ook een eed afgelegd om een oordeel te vellen over de zonde. De enige manier waarop God zijn beide eden kon houden, was als het oordeel tijdelijk was en als uiteindelijk barmhartigheid zou zegevieren over het oordeel ([Jakobus 2:13](#)).

De tijdelijke aard van het goddelijk oordeel wordt overal in de wet gezien, en ook in de geschiedenis. Het oordeel van Juda duurde slechts zeventig jaar. Het oordeel van Israël duurde 2.520 jaar, of "zeven maal". Het oordeel over de aarde is voor de duur van een scheppingsjubileum, dat volgens mij 49.000 jaar duurt. Alle oordeel is tijdelijk, want er is vergeving bij God. Er is vergeving, omdat mededogen inherent is aan Zijn karakter. Hij was wijs genoeg om het in te bouwen in Zijn plan voor de aarde, en Hij heeft de macht om dat plan uit te voeren.

[Daniel 9:12-14](#) gaat verder,

12 Zo heeft Hij Zijn woorden bevestigd die Hij tegen ons en tegen onze heersers, die over ons heersten, gesproken had, om een groot onheil over ons te brengen; want onder de gehele hemel is niet zoiets gedaan als wat Jeruzalem is aangedaan. 13 Zoals geschreven staat in de wet van Mozes, is al dit onheil over ons gekomen; toch hebben wij de gunst van de Heer, onze God, niet gezocht door ons van onze ongerechtigheid af te keren en aandacht te schenken aan Uw waarheid. 14 Daarom heeft de Here het onheil bewaard en over ons gebracht; want de Here, onze God, is rechtvaardig met betrekking tot al Zijn daden, die Hij gedaan heeft, maar wij hebben Zijn stem niet gehoorzaamd.

Het Oude Verbond was gebaseerd op geloften van de mens aan God, die het volk slechts in beperkte mate kon nakomen. Daarom kwam er een goddelijk oordeel over het volk, zoals Daniël erkende. Hij zegt ook in vers 13 dat het volk Gods "gunst" (d.w.z. genade) niet had gezocht door "*zich af te keren van onze ongerechtigheid*". Met andere woorden, het volk had zich niet bekeerd, zelfs niet tijdens zijn gevangenschap. Zij hadden zich niet bekeerd in de mate die nodig was om Gods genade te verkrijgen. Maar ze stonden op het punt bevrijd te worden. Hoe? Waarom?

Hun straf was beperkt tot zeventig jaar. Goddelijk oordeel is altijd beperkt, en aan het eind van de straf zouden zij genade ontvangen. Genade is voornamelijk een juridische term die verwijst naar het winnen van een zaak voor een rechter. Bij een geschil tussen twee partijen moest de rechter beide partijen horen, het bewijs bekijken en dan een uitspraak doen. De uitspraak "begunstigde" de ene partij en "veroordeelde" de andere. Degene die "begunstigd" werd, kreeg genade.

De zegen van Abraham

Daniël zei echter dat Israël en Juda Gods gunst, of genade, moesten zoeken door zich van hun ongerechtigheid af te keren. Ook hier moeten we dit zien in de context van de twee verbonden. Onder het Oude Verbond oefent de mens zijn eigen wil en verlangen uit om zich te bekeren. Onder het Nieuwe Verbond werkt God in de harten van de mensen om hen tot bekering te brengen. Daarom zegt Paulus in [Rom. 2:4](#), "*de goedertierenheid Gods leidt u tot bekering*".

De dreiging van straf brengt mensen ertoe ineen te krimpen voor God en zich te bekeren. Maar de goedertierenheid van God brengt ons ertoe ons van harte te bekeren. Petrus bracht dit in verband met het Nieuwe Verbond zoals dat aan Abraham was gegeven, door in [Handelingen 3:25, 26](#) te zeggen,

²⁵ Het is voor u die de zonen van de profeten zijn, en van het verbond dat God met uw vaders sloot, zeggende tot Abraham: "En in uw zaad zullen alle geslachten der aarde gezegend worden." ²⁶ Voor u eerst heeft God zijn Knecht opgewekt en Hem gezonden om u te zegenen door ieder van u van uw boze wegen af te keren."

Met andere woorden, Abrahams mandaat was om alle families op aarde te zegenen. Hoe? Wat was de aard van deze zegen? Het is "*door u allen af te keren van uw slechte wegen*." Dit is de zegen van God in het Nieuwe Verbond, die het mandaat van Abraham is. God nam het initiatief door eerst Jezus en later de Heilige Geest te sturen om een werk in onze harten te doen, zodat de goedheid van God ons tot inkeer kon brengen en ons van onze slechte wegen kon afbrengen.

Wij zien hierin ook dat de uitwerking van Abrahams zegen zou worden gezien op "*alle geslachten der aarde*". Ze was niet beperkt tot Abrahams fysieke zaad, maar werd uitgebreid tot allen die het geloof van Abraham hebben. Zij die Abrahams voorbeeld van geloof volgen, zijn zijn "kinderen", zoals Paulus zegt in [Gal. 3:29](#).

In de Hebreeuwse denkwijze was een "zoon" niet alleen een biologisch nageslacht, maar ook iemand die de daden van zijn "vader" verrichtte. Zo zien we kinderen van de wijsheid, zonen van de donder, zonen van het verderf, kinderen van de duivel en kinderen van het licht.

Vandaar dat Gods oordeel voortkomt uit een hart van liefde en gezien moet worden als voortkomend uit goed ouderschap. Als we God zien als rechter in plaats van als ouder, krijgen we een verkeerd beeld van goddelijke rechtvaardigheid. Gods oordeel was bedoeld om Zijn kinderen te tuchtigen en te corrigeren, niet om ze voor altijd te vernietigen. Het oordeel was bedoeld om Zijn kinderen te bevrijden van de vleeselijke verlangens die hen in hun greep houden. Het oordeel was bedoeld om slecht gedrag te verdrijven, zodat mensen hun naasten zouden liefhebben als zichzelf. Of dit doel nu lukt in hun levenstijd of in het komende tijdperk, Gods wil is sterk genoeg om uiteindelijk te zegevieren.

Daniël beroept zich op Gods rechtvaardige daden

[Daniel 9:15, 16](#) zegt,

¹⁵ En nu, o Heer, onze God, die Uw volk met machtige hand uit het land Egypte heeft gebracht en U een naam heeft gegeven, zoals het heden is - wij hebben gezondigd, wij zijn goddeloos geweest. ¹⁶ O Heer, overeenkomstig al Uw rechtvaardige daden, laat nu Uw toorn en Uw gramschap zich afwenden van Uw stad Jeruzalem, Uw heilige berg; want door onze zonden en de ongerechtigheden van onze vaders zijn Jeruzalem en Uw volk een schande geworden voor allen die ons omringen.

De profeet erkent eerst dat God Israël eeuwen eerder uit het land Egypte had bevrijd, en hij roept op tot een herhaling van de bevrijding uit Babylon. In beide gevallen verlangt de profeet dat de ware God een naam voor Zichzelf maakt, dat wil zeggen glorie verwerft. In het geval van Egypte had God Farao doen opstaan op dezelfde wijze als Hij de koningen van Babylon deed opstaan.

In [Exodus 9:16](#) werd Mozes opgedragen het aan Farao te vertellen,

¹⁶ Maar voorwaar, om deze reden heb Ik u laten blijven, om u Mijn macht te tonen en om Mijn naam te verkondigen op de gehele aarde.

Paulus haalt dit vers aan in [Rom. 9:17](#) als een voorbeeld van de soevereiniteit van God. Daniël begreep dit en zag hoe God glorie had gekregen toen Belsassar ten val werd gebracht. Het handschrift op de muur zelf was Gods "machtige hand" in

actie, die aan alle edelen van Babylon bewees dat de God van Daniël de ware God was die over alle volken regeert.

Dus nu Babylon gevallen was, was de volgende stap om Juda te bevrijden uit de gevangenschap, zoals Jeremia had voorspeld. Daniël wist dat daarvoor berouw nodig was, want ook dat maakte deel uit van de wet ([Lev. 26:40-42](#)). Het volk moest ophouden vijandig te handelen tegen Jahweh.

En zelfs vandaag, om de gevangenschap van Mysterie Babylon over Israël en de wereld om te keren, moet het volk ophouden met vijandig te handelen tegen Jesjoea-Jezus en moet het Zijn recht erkennen om de naties te regeren door Zijn wet.

Zolang de wetten van Mysterie Babylon van kracht zijn, zal de gevangenschap voortduren. Onze enige hoop is dat de goedheid van God ervoor zorgt dat Hij ingrijpt door de kracht van de Heilige Geest en Zijn hand laat zien, net als in de nacht dat Babylon viel.

Hoor ons gebed

[Daniel 9:17, 18](#) gaat verder,

¹⁷ Nu dan, onze God, luister naar het gebed van Uw dienaar en naar zijn smeekbeden, en om Uwentwil, o Heer, laat Uw aangezicht schijnen op Uw verlaten heiligdom. ¹⁸ O mijn God, neig Uw oor en hoor! Open Uw ogen en zie onze verwoestingen en de stad die Uw naam draagt; want wij leggen U onze smeekbeden niet voor vanwege onze eigen verdiensten, maar vanwege Uw grote ontferming.

De profeet smeekt God "*te horen*" en "*onze verwoestingen te zien*". Natuurlijk was God perfect op de hoogte van de situatie, want Hij is doof noch blind voor alles wat er op aarde gebeurt. Maar Daniël sprak in juridische zin en vroeg de goddelijke rechtbank om zijn zaak te horen. Totdat de 70 jaar verstreken waren, zou de goddelijke rechtbank de zaak niet "horen", omdat het vonnis al was uitgesproken ([Jer. 7:1-16](#)). In feite werd Jeremia zelf in vers 16 verteld niet door te gaan met het vragen om genade,

¹⁶ Wat u betreft, bid niet voor dit volk en hef geen geroep of gebed voor hen op en bemiddel niet bij Mij, want Ik hoor u niet.

Dat gebod was van kracht tot het einde van zeventig jaar. Alleen omdat de zeventig jaar voorbij waren, kon Daniël een beroep doen op de goddelijke rechtbank.

Toch beriep Daniel zich niet op Juda's rechtvaardig gedrag, noch op "*eigen verdiensten*". Hij beriep zich op Gods "*grote ontferming*", dat wil zeggen Zijn grote "schoot" (*racham*).

Genoemd worden door Gods naam

[Daniel 9:19](#) gaat verder,

19 O Heer, hoor! O Heer, vergeef! O Heer, luister en handel! Om Uwentwil, o mijn God, treuzel niet, want Uw stad en Uw volk zijn geroepen door Uw naam.

Daniël's oproep was gebaseerd op het feit dat Jeruzalem en "*Uw volk bij Uw naam geroepen zijn.*" Op dat moment was Gods naam nog niet volledig vertrokken uit Jeruzalem. Zijn heerlijkheid en Zijn naam waren al vertrokken uit Jeruzalem en uit de tempel, maar het was slechts tot aan de Olijfberg gegaan ([Ezechiël 10:18, 19; 11:23](#)). De heerlijkheid van Zijn aanwezigheid kon niet verder gaan dan nadat Jezus Zijn werk op de Olijfberg had volbracht. Daar werd Hij gekruisigd en opgewekt uit de dood, en vandaar steeg Hij op naar de hemel, de heerlijkheid met zich meenemend.

Maar in de dagen van Jeremia lezen we in [Jer. 7:12, 14](#),

12 Maar ga nu naar Mijn plaats die in Shiloh was, waar Ik Mijn naam eerst deed wonen, en zie wat Ik daar gedaan heb vanwege de goddeloosheid van Mijn volk Israël...¹⁴ Daarom zal Ik met het huis dat met Mijn naam genoemd wordt, waarop u vertrouwt, en met de plaats die Ik u en uw vaders gegeven heb, doen wat Ik met Shiloh gedaan heb.

Waar de heerlijkheid van God woont, is de plaats waar Hij zijn naam heeft gezet. Dat is dan de plaats die bij zijn naam *genoemd* wordt. Toen Jozua de tabernakel opzette in Shiloh ([Jozua 18:1](#)), werd dat de plaats die bij Gods naam genoemd werd. Later, vanwege het corrupte priesterschap van Eli, noemde God de plaats *Ichabod*, "de heerlijkheid is vertrokken" ([1 Sam. 4:22](#)) en verhuisde uiteindelijk naar Jeruzalem. Daarmee verhuisde de heerlijkheid van Jozef (Israël) naar Juda ([Psalm 78:67, 68](#)).

Nadat nog eens drie eeuwen waren verstreken, zei God tegen Jeremia dat de heerlijkheid uit Jeruzalem zou vertrekken, zoals eerder met Shiloh was gebeurd ([Jer. 7:14](#)). Ezechiël zag de heerlijkheid vertrekken, zoals ik eerder zei. Toen God uit Shiloh vertrok, keerde Hij nooit meer terug. Toen God uit Jeruzalem vertrok, keerde de heerlijkheid nooit meer terug - zelfs niet nadat de tweede tempel was gebouwd. Toch bevond de heerlijkheid zich nog steeds op de Olijfberg, waar

Ezechiël haar voor het laatst had gezien ([Ezechiël 11:23](#)). De heerlijkheid bleef zes eeuwen lang in overgang. Jezus nam het terug naar de hemel tijdens zijn hemelvaart. Tien dagen later op de Pinksterdag keerde zij terug om een nieuwe tempel van levende stenen in te wijden ([1 Petrus 2:5](#)).

Het is belangrijk om te weten hoe Gods aanwezigheid, heerlijkheid en naam is verplaatst van Shiloh naar Jeruzalem naar de grotere tempel in het Nieuwe Jeruzalem, dat het lichaam van Christus is. Paulus verwijst naar deze laatste tempel in [Ef. 2:20-22](#).

Toen Daniël in zijn negende hoofdstuk voorbede deed voor het volk, kon hij nog verwijzen naar Jeruzalem als de plaats die met Gods naam werd genoemd. Maar na de Pinksterdag in Handelingen 2 is het niet langer gepast om naar het Oude Jeruzalem te verwijzen als de stad waar God zijn naam heeft gezet. Het Oude Jeruzalem wordt nu profetisch ontmaskerd als "Hagar", niet als "Sara" ([Gal. 4:25, 26](#)). De aardse stad Jeruzalem is niet de erfgenaam van de beloften van God, zegt Paulus, net zo min als Ismaël de erfgenaam zou kunnen zijn. Maar als gelovigen zijn wij "*net als Izaak kinderen van de belofte*" ([Gal. 4:28](#)), en ons wordt opgedragen "*de slavin en haar zoon uit te drijven*" ([Gal. 4:30](#)).

Zoals we al hebben laten zien, richtte Daniëls voorbede zich in de eerste plaats op het volk van Juda dat in gevangenschap was in Babylonië. Hij verruimde zijn werkterrein echter ook tot de stammen van Israël die naar Assyrië waren gevoerd ([Dan. 9:7](#)). Het onmiddellijke effect van zijn voorspraak betrof alleen Juda, want de stammen van Israël keerden toen niet terug naar het oude land, zoals alle Joodse geleerden zullen bevestigen.

In feite zegt Ezra's aantekening in [2 Koningen 17:23](#): "*Zo werd Israël uit zijn eigen land in ballingschap weggevoerd naar Assyrië, tot op deze dag.*" Tot welke dag? Tot de tijd van Ezra, die na de Babylonische gevangenschap de canon van het Oude Testament samenstelde.

De uiteindelijke verzamelplaats

De herverzameling van de verloren stammen van Israël zou plaatsvinden *na* de verandering van het adres van de Heilige Geest (Pinksteren in Handelingen 2). Vandaar dat Daniëls voorbede - voor zover die het verloren Huis Israël betrof - een andere toepassing heeft dan die van het Huis Juda. Juda moest terugkeren naar

het oude Jeruzalem, waar God nog steeds Zijn adres had, hoewel Hij technisch gezien net buiten de stad was verhuisd naar de Olijfberg. Maar de herverzameling van Israël zou veel later plaatsvinden, en aangezien God al naar een andere locatie was verhuisd, zouden zij "terugkeren" naar deze nieuwe locatie waar Hij Zijn naam had geplaatst.

Waar was dit? Het is niet een bepaalde plaats op aarde, want Hij heeft ervoor gekozen zijn naam, aanwezigheid en heerlijkheid te plaatsen in de gelovigen, of zij nu Joden (van Juda) of Israëlieten (verloren stammen) of andere etnische groepen waren. Daarom schrijft Paulus in [Ef. 2:13, 14](#),

13 Maar nu in Christus Jezus bent u, die voorheen veraf was, nabij gekomen door het bloed van Christus. 14 Want Hijzelf is onze vrede, die beide groepen tot één heeft gemaakt en de barrière van de scheidingsmuur heeft afgebroken."

Hij legt verder uit in [Ef. 2:18, 19](#),

18 want door Hem hebben wij beiden in één Geest toegang tot de Vader. 19 U bent dus niet langer vreemdelingen en vreemdelingen, maar u bent medeburgers met de heiligen en behoort tot Gods huisgezin.

Hij vertelt ons verder dat dit verenigde lichaam de nieuwe tempel vormt die God nu bewoont, en dat deze tempel "groeit" naarmate meer mensen in Hem gaan geloven. Gods aanwezigheid zal nooit wijken uit deze tempel, want het is de definitieve tempel waar God ervoor gekozen heeft zijn naam te plaatsen. Daarom worden wij ook christenen genoemd, want wij worden genoemd naar de naam van Christus die in ons woont.

Dus wanneer Daniël tot God bidt: "*Wacht niet, want Uw stad en Uw volk worden bij Uw naam genoemd*" ([Dan. 9:19](#)), zijn er twee cycli van vervulling in dit gebed. De eerste was de onmiddellijke situatie, waarin het volk zou worden bevrijd uit zijn zeventigjarige gevangenschap in Babylon, zodat het kon terugkeren naar het oude Jeruzalem. De tweede was nog ver weg, na de val van het Mysterie Babylon, wanneer het volk van God van vandaag (gelovigen in Christus, de nieuwe tempel) bevrijd zal worden.

Maar er is nog een derde vervulling, die geldt op een hoger niveau. Toen Jezus aan het kruis stierf, bevrijdde Hij ons van de grotere slavernij van de zonde. Politieke gebondenheid is uiterlijk, terwijl gebondenheid aan onze eigen ongerechtigheid innerlijk is. Jezus' dood aan het kruis was een grotere gebeurtenis die een geheel nieuwe fase van de geschiedenis van het Koninkrijk inluidde, waarin mannen en vrouwen overal, van elke etniciteit, de gelegenheid kregen hun slavernij te

verlaten en bevrijd te worden in de heerlijke vrijheid van de kinderen van God ([Rom. 8:21](#)).

In deze grotere betekenis betekende het kruis van Christus het begin van de herverzameling van het huis van Israël en Juda, en met hen vele "anderen" ([Iesaja 56:8](#)). Deze herverzameling was niet naar een fysieke locatie op aarde, maar naar een positie in Christus, die een nieuwe tempel in het Nieuwe Jeruzalem in zich opneemt, die de erfgenaam is van de beloften van God.

Hoofdstuk 13

De Zeventig Weken

Daniëls belijdenis was een oproep aan het goddelijke hof om een einde te maken aan de gevangenschap van Juda. Terwijl hij aan het bidden was, werd Gabriël gezonden om zijn gebed te verhoren en de profeet inzicht te geven in het antwoord op zijn gebed.

[Daniel 9:20-22](#) zegt,

**²⁰ Terwijl ik nu sprak en bad, en mijn zonde en de zonde van mijn volk Israël beleed, en mijn smeekbede uitsprak voor de Here, mijn God, ten behoeve van de heilige berg van mijn God,²¹ terwijl ik nog in gebed sprak, toen kwam de man Gabriël, die ik eerder in het visioen had gezien, tot mij in mijn uiterste vermoeidheid, omstreeks de tijd van het avondoffer.
²² En hij gaf mij onderricht en sprak met mij en zei: "O Daniel, ik ben nu gekomen om u inzicht met begrip te geven."**

Gabriël kwam om de profeet "*inzicht en begrip*" te geven met betrekking tot het onderhavige onderwerp - het herstel van Juda en Jeruzalem. Daniëls belijdenis van zonde en de zonde van zijn volk is ook een van de belangrijkste kenmerken van zijn gebed. Dus, zoals we zullen zien, gaat Gabriël in op deze zorgen.

We moeten ook opmerken dat deze openbaring kwam "*omstreeks de tijd van het avondoffer*." Ik heb door de jaren heen gezien dat de datum of tijd van een openbaring altijd iets te maken heeft met de vervulling ervan. Er waren twee dagelijkse offers in de tempel, het eerste op het derde uur en het tweede op het negende uur van de dag ([Lev. 6:20](#)). Aangezien Daniël behoorlijk vermoeid was, is het waarschijnlijk dat hij sinds het tijdstip van het ochtendoffer zes uur in gebed was geweest.

Het woord "offer" (*minchah*) betekent letterlijk een schenking, gift of eerbetoon. Het woord wordt vaak gebruikt voor een gift aan een koning, of een eerbetoon aan hem. In dit geval waren de dagelijkse "giften" tekenen van eerbetoon om te laten zien dat de natie onderdanig was aan de hemelse Koning.

De twee offers voorspellen ook de twee komsten van Christus. Bij Christus' eerste komst werd Hij de gave (offerande) aan God door Zijn offer aan het kruis. De tweede stelt het Lichaam van Christus voor als een geschenk aan de Koning. Daarom bevatten beide dagelijkse offers graan en lammeren, maar om verschillende profetische redenen.

Het uur van het gebed

Het avondoffer werd in [Handelingen 3:1](#) "*het negende uur, het uur van het gebed*" genoemd. In dat profetische verhaal wekte Petrus, samen met Johannes, een man op die vanaf zijn geboorte verlamd was. Dit wonder werd toen hun bewijstekst dat de doden inderdaad worden opgewekt. Toen de Sadduceeën hoorden wat er werd onderwezen, waren ze woedend, omdat ze niet geloofden in de opstanding van de doden. Zo lezen we in [Handelingen 4:1, 2](#),

¹ En terwijl zij tot het volk spraken, kwamen de priesters en de aanvoerder van de tempelwacht en de Sadduceeën op hen af,² zeer verontrust omdat zij het volk onderwezen en in Jezus de opstanding uit de dood verkondigden.

Het avondoffer geeft dus door het wonder zelf een profetische aanwijzing voor zijn betekenis en toepassing. Hier is het verbonden met de tweede komst van Christus - meer specifiek, de opstanding van de doden, zowel als een leer als een kwestie van timing (d.w.z. het avondoffer). Bovendien werden de discipelen vrijgelaten ([Handelingen 4:23](#)), net zoals de tweede geit ([Lev. 16:21](#)) en de tweede duif ([Lev. 14:7](#)) levend moesten worden vrijgelaten. Zij vertolkten in dit geval de profetische rol van het tweede werk van Christus, en daarom vond de gebeurtenis plaats ten tijde van het avondoffer.

In het geval van Daniël zien we dat Gabriël hem ontmoet op het tijdstip van het avondoffer, het negende uur van de dag, wat het uur van gebed was. Aangezien het antwoord op het gebed zich voornamelijk leek te richten op de zeventig weken (van jaren) die leiden naar het eerste werk van Christus aan het kruis, is het verrassend dat Gabriël niet arriveerde op het tijdstip van het ochtendoffer.

Maar als de profeet zijn gebed was begonnen op het tijdstip van het morgenoffer en had afgesloten op het tijdstip van het avondoffer, dan zien we dat zijn gebed precies samenviel met het tijdstip van Christus' passie. Hij werd veroordeeld op het tijdstip van het morgenoffer en stierf op het negende uur, het uur van het gebed, toen het avondoffer werd gebracht. Zelfs Daniëls "extreme vermoeidheid" is een voorbode van Christus' vermoeidheid en benauwdheid aan het kruis.

[Daniel 9:23](#) gaat verder,

²³ Aan het begin van jullie smeekbeden werd het bevel gegeven, en ik ben gekomen om het jullie te vertellen, want jullie staan hoog in aanzien; luister dus naar de boodschap en begrijp het visioen.

Nogmaals, als Daniëls gebed begon op het tijdstip van het ochtendoffer, dan was dit ook het tijdstip waarop het gunstige besluit werd uitgevaardigd in de goddelijke rechtbank. Er wordt ons echter niet verteld waarom het zes uur duurde voordat Gabriël met het antwoord kwam. Hij had het niet over geestelijke tegenstand zoals bij de volgende ontmoeting in [Dan. 10:12, 13](#). Het lijkt erop dat het negende uur gewoon de afgesproken tijd was voor de openbaring. Toch voorspelde het samenspel tussen de twee dagelijkse offers de dingen die komen gaan.

De Bijbelse Kalender

In [Dan. 9:24](#) begint Gabriel Daniel inzicht en begrip te geven door te zeggen,

²⁴ Zeventig weken [*shavuah*, "zevens"] zijn verordend voor uw volk en uw heilige stad, om de overtreding te beëindigen, om een einde te maken aan de zonde, om verzoening te doen voor de ongerechtigheid, om eeuwige gerechtigheid te brengen, om visie en profetie te verzegelen, en om de allerheiligste plaats te zalven.

De bijbelse kalender was gebaseerd op "zevens". Zij hadden een week van zeven dagen, maar ook een grotere "week" van zeven jaar, zoals blijkt uit [Gen. 29:27, 28](#), waar Laban tegen Jakob zegt,

²⁷ Voltooi de week [*shavuah*] van deze, en wij zullen u de andere ook geven voor de dienst die u nog zeven jaar bij mij zult dienen. ²⁸ En Jakob deed dat en maakte haar week [*shavuah*] af, en hij gaf hem zijn dochter Rachel als zijn vrouw.

Het is hier duidelijk dat een "week" zeven jaar was, niet slechts zeven dagen. Zo moet ook [Dan. 9:24](#) begrepen. Het ging hier niet om 490 *dagen*, maar om 490 *jaar*. Deze tijd was niet alleen gebouwd op het getal zeven, maar ook op zeven zevens, of 49 jaar, de lengte van een

Jubeljaar. [Lev. 25:8](#) zegt,

⁸ U moet ook voor uzelf zeven sabbatten van jaren aftellen, zeven maal zeven jaren, zodat u de tijd van de zeven sabbatten van jaren hebt, namelijk negenenveertig jaar.

Zij moesten dan tien dagen na het 50th jaar op de Verzoendag op de Jubeltrompet blazen om het begin van het Jubeljaar aan te geven. Het 50th jaar was het Jubeljaar, maar het was ook het eerste jaar van de volgende Jubeljaarcyclus. Daarom moeten we, wanneer we meerdere Jubeljaren berekenen, elke Jubeljaarcyclus op 49 jaar stellen. Daarom zijn de zeventig jaarweken van Daniël een periode van tien Jubeljaren (10 x 49 = 490 jaar). Elk Jubeljaar zou het 50th (of 1st) jaar zijn, eindigend met het 491st jaar, dat het Jubeljaar was.

De profeten begrepen dat de bijbelse kalender de timing van God vastlegde voor profetische gebeurtenissen in de geschiedenis van het Koninkrijk. De in de wet gegeven basiseenheden zijn 7, 14, 49, 70, etc., allemaal veelvoud van zeven. Hoe groter het veelvoud, hoe langer de profetische tijdcyclus.

De oordelen van God waren ook rond deze getallen gestructureerd. Zij die als straf wegens zonde of schuld in slavernij werden verkocht, moesten in het zevende jaar worden vrijgelaten ([Exodus 21:2](#)). In sommige gevallen kon een man verarmd zijn en zichzelf als slaaf verkopen voor een "week" van jaren. Een "week" omvatte in dit geval zijn sabbatsrust, zodat zijn arbeidscontract in werkelijkheid slechts zes jaar duurde. Dit zien we in het geval van Jakob, die in totaal 20 jaar voor Laban werkte. In [Gen. 31:41](#) zegt Jakob tegen Laban,

⁴¹ Deze twintig jaar ben ik in uw huis geweest; ik heb u veertien jaar gediend voor uw twee dochters, en zes jaar voor uw kudde, en u hebt mijn loon tien keer veranderd.

Aan het eind van de derde week (7 + 7 + 6 jaar) kreeg Jakob een sabbatsrust van een jaar, en in die tijd besloot hij zijn contract met Laban niet te verlengen. Hoewel hij 20 jaar voor Laban werkte, werd het contract in feite gerekend als 21 jaar, inclusief zijn "vakantie" van een jaar.

Daarom betekent het getal 21 "*de tijd van Jacobs benauwdheid*", zoals geprofeteerd in [Jer. 30:7](#). Dit getal komt opnieuw voor in [Dan. 10:2, 3](#) en [13](#), zoals we zullen zien.

De Tempel van Salomo

We moeten ook vermelden dat vanaf Israëls uittocht uit Egypte totdat de tempel van Salomo was voltooid en ingewijd, een periode van 490 jaar liep. Daniëls zeventig weken was dus niet zonder precedent. We lezen in [1 Koningen 6:1](#),

¹ Het geschiedde in het vierhonderdtachtigste jaar nadat de zonen Israëls uit Egypteland waren gekomen, in het vierde jaar van Salomo's regering over Israël, in de maand Ziv, de tweede maand, dat hij begon het huis des Heren te bouwen.

Het verslag in [2 Kron. 3:2](#) is nauwkeuriger en vertelt ons dat het werk begon op de tweede dag van de tweede maand. Het duurde zeven jaar om de tempel zelf te voltooien, zoals [1 Koningen 6:37](#), [38](#) zegt,

³⁷ In het vierde jaar [van Salomo's regering] werd het fundament van het huis des Heren gelegd, in de maand Ziv. ³⁸ En in het elfde jaar, in de maand Bul, dat is de achtste maand, werd het huis in al zijn onderdelen en volgens al zijn plannen voltooid. Hij was dus zeven jaar bezig met de bouw ervan.

Om precies te zijn duurde de bouw van de tempel 7½ jaar, want het werk begon in de tweede maand en werd 7½ jaar later in de achtste maand voltooid. De tempel kan dus niet dat jaar gewijd zijn, omdat het Loofhuttenfeest al voorbij was. [1 Koningen 6:2](#) zegt specifiek dat de tempel werd ingewijd "*op het feest, in de maand Ethaniem, de zevende maand*".

We weten dus dat de inwijding minstens een jaar werd uitgesteld. Maar [1 Koningen 7](#) zegt dat zij, na de voltooiing van de tempel zelf, het meubilair en de vaten van de tempel, het koperen altaar en het wasvat bouwden. Hoe lang dit precies duurde wordt ons niet verteld. [1 Koningen 7:51](#) zegt eenvoudigweg: "*Zo was al het werk dat koning Salomo in het huis van de Heer verrichtte, voltooid.*"

De Ark werd toen in de tempel geplaatst, de heerlijkheid vulde de tempel ([1 Koningen 8:10, 11](#)), en Salomo wijdde de tempel in als "*een huis van gebed voor alle volken*" ([Jesaja 56:7](#)). In welk jaar werd de tempel gewijd? Waarschijnlijk gebeurde dat 490 jaar nadat Israël Egypte verliet. Het allervroegste tijdstip zou het jaar 488 zijn op het Loofhuttenfeest, wat elf maanden was nadat de tempel zelf was voltooid. Maar de precieze timing van Gods plan kennende, zie ik niet hoe de tempel op een ander tijdstip gewijd kan zijn dan 490 jaar nadat Israël uit Egypte kwam. In feite geloof ik dat God daarom (in [1 Koningen 6:1](#)) de bouw van de tempel koppelde aan het jaar dat Israël uit Egypte kwam.

De tempel zelf werd dus voltooid na 487½ jaar vanaf Israëls uittocht uit Egypte. Het lijkt belangrijk dit in verband te brengen met het midden van Daniëls zeventigste week. Juist dat verband suggereert ook sterk dat de tempel uiteindelijk werd ingewijd aan het eind van zeventig weken vanaf de uittocht.

Hoofdstuk 14

Het doel van de Zeventig Weken

[Daniël 9:24](#) zegt dat "*zeventig weken zijn verordend*". Het Hebreeuwse woord voor "verordend" is *chathak*, wat betekent "verordonneren, bepalen, afbakenen, snijden of verdelen". Dit is de enige plaats waar dit Hebreeuwse woord voorkomt, dus het is uniek voor Daniël. Het is duidelijk dat God dit besluit had genomen vanuit het goddelijke hof. Door Zijn soevereine wil had Hij deze tijdsyclus bepaald en dus gemarkeerd op Zijn kalender en had Hij de parameters vastgesteld voor verschillende gebeurtenissen die op aarde zouden plaatsvinden. Natuurlijk snijdt of verdeelt elk dergelijk decreet de tijd op de een of andere manier.

De doelen van deze specifieke tijdsindeling waren: (1) om de overtreding te beëindigen, (2) om een einde te maken aan de zonde, (3) om verzoening te doen voor de ongerechtigheid, (4) om eeuwige gerechtigheid te brengen, (5) om visie en profetie te verzegelen, en (6) om de allerheiligste plaats te zalven.

Beëindig de Misstap

"Eindigen" komt van het Hebreeuwse woord *kala*, dat "opsluiten, afsluiten en beperken" betekent. Het woord wordt gebruikt in [Gen. 8:2](#),

² Ook de fonteinen van de diepte en de sluizen van de hemel werden gesloten, en de regen uit de hemel werd ingehouden [*kala*].

Dus Daniel kreeg te horen dat het zeven weken zou duren om de overtreding te beteugelen of te stoppen. Overtreding (*pasha*) betekent "een grens overschrijden". Het stamwoord *pasha* heeft te maken met uitbreiding, wat in moreel negatieve zin betekent dat men zijn handelingen uitbreidt tot buiten de grenzen die de Wet van God stelt. Met andere woorden, "in opstand komen".

Voor zover het de goddelijke rechtbank betreft, heeft *pasha* te maken met het overschrijden van de morele grenzen van Gods wet. En zo zegt

David in [Psalm 32:1, 2](#),

¹ Hoe gezegend is hij wiens overtreding [*peshah*] is vergeven, wiens zonde is bedekt! ² Hoe gezegend is de man aan wie de Heer geen ongerechtigheid toerekent, en in wiens geest geen bedrog is!

Hier geeft David de goddelijke oplossing voor *peshah*. In feite is het hoe overtreding wordt betuigd op de manier die de goddelijke rechtbank voorschrijft. De apostel Paulus zag dit en legde aan de heiligen in Rome het principe van de toerekening uit. [Romeinen 4:7](#) citeert [Psalm 32:1, 2](#) rechtstreeks in zijn grote hoofdstuk over het principe van toegerekende zonde en toegerekende gerechtigheid.

Paulus zegt dat Adams zonde aan ons werd toegerekend, waardoor wij voor zijn zonde betaalden. De straf was de dood, en zo werden wij allen sterfelijk. Maar de laatste Adam (dat is Christus) kwam om een werk van gerechtigheid te doen, met als beloning het leven (onsterfelijkheid). Zijn rechtvaardig werk werd ons ook toegerekend, en zo verkregen wij allen onsterfelijkheid.

In beide gevallen werd het werk van de twee "Adams" van buitenaf aan ons toegerekend, omdat het werk van elk van hen los van onze wil en zonder onze instemming werd gedaan. Paulus definieert "toerekenen" vervolgens ter illustratie door aan te tonen dat God Abraham tot vader van vele volken had gemaakt voordat hij überhaupt kinderen had ([Rom. 4:17](#)). In feite heeft God aan Abraham "vele volken" toegerekend, waarbij hij dat wat niet is, noemt alsof het dat wel is.

Met die definitie zien we het verschil tussen toegerekende gerechtigheid en werkelijke gerechtigheid. (Theologen gebruiken de term "toegediende" of "overgebrachte" gerechtigheid.) Paulus laat ons zien dat de gerechtigheid van Christus ons wettelijk is toegerekend, ook al zijn we nog niet werkelijk rechtvaardig. We worden rechtvaardig verklaard omdat we in Christus, de Rechtvaardige, zijn, niet omdat we zondeloos zijn.

En dus, terugkomend op [Dan. 9:24](#), het eerste doel van de zeventig weken was om de overtreding te betuigen, of om een einde te maken aan de overtreding, in die zin dat de dood van Christus aan het kruis het voor God wettelijk mogelijk maakte om ons gerechtigheid toe te rekenen, door dat wat niet is te noemen alsof het wel zo is.

De dood van Christus aan het kruis was de vervulling van de beloften van God in het Nieuwe Verbond, evenals de eed die Hij aflegde om ons tot Zijn volk te maken en onze God te zijn ([Deut. 29:12, 13](#)). De manier waarop God dit zou doen was

voor de meeste mensen onduidelijk totdat Hij het daadwerkelijk volbracht aan het kruis.

Paulus zegt dus dat deze toegerekende gerechtigheid resulteerde in onsterfelijkheid, die onze erfenis is. Hij zegt dat het niet kwam door de Wet - dat wil zeggen door de gelofte van gehoorzaamheid van de mens uit het Oude Verbond - maar door de belofte of gelofte die God met hen deed. [Rom. 4:13-16](#) zegt,

¹³ Want de belofte aan Abraham of aan zijn nakomelingen dat hij erfgenaam van de wereld zou zijn, was niet door de Wet, maar door de gerechtigheid van het geloof. ¹⁴ Want indien zij die van de wet zijn erfgenamen zijn, wordt het geloof nietig en de belofte tenietgedaan...¹⁶ Daarom is het door het geloof, opdat het in overeenstemming zou zijn met de genade, opdat de belofte zeker zou zijn voor alle nakomelingen, niet alleen voor hen die van de wet zijn, maar ook voor hen die van het geloof van Abraham zijn, die de vader van ons allen is.

Wanneer Paulus verwijst naar "*zij die van de wet zijn*", dan had hij het over de Joden en degenen die onder het Oude Verbond in het Jodendom bleven. Degenen onder het Oude Verbond probeerden de belofte te verkrijgen door de gelofte van hun vaders in [Exodus 19:8](#) te vervullen. Maar Paulus zegt dat als zij erfgenamen konden worden door het Oude Verbond, "*de belofte teniet wordt gedaan*." Met andere woorden, er zou geen noodzaak zijn voor God om een eed af te leggen door middel van een tweede verbond.

Onze rol is eenvoudigweg om de belofte van God te geloven en te geloven dat Hij kan volbrengen wat Hij heeft gezworen te doen. Paulus merkt ook op dat deze belofte is gegeven "*niet alleen aan hen die van de wet zijn*," dat wil zeggen de Joden (of Israëlieten in het algemeen), "*maar ook aan hen die van het geloof van Abraham zijn, die de vader van ons allen is*." Gods gelofte (verbond) met Abraham was om alle geslachten op aarde te zegenen ([Genesis 12:3](#)).

Evenzo werd het tweede verbond dat onder Mozes werd gesloten, zowel aan Israëlieten als aan vreemdelingen gegeven ([Deut. 29:10, 11](#)), of zij nu aanwezig waren of niet. [Deut. 29:14, 15](#) geeft de reikwijdte van Gods eed:

¹⁴ Nu maak ik dit verbond en deze eed niet alleen met u,¹⁵ maar zowel met hen die hier vandaag met ons staan in de aanwezigheid van de Heer onze God als met hen die hier vandaag niet bij ons zijn.

De reikwijdte van Gods gelofte was dus universeel. Paulus omvat dus allen die het geloof van Abraham hebben, door te zeggen dat hij "*de vader van ons allen is*". Dit

is dan ook de betekenis van [Gal. 3:29](#), "*indien gij Christus toebehoort, zo zijt gij Abrahams nakomelingen, erfgenamen naar de belofte.*"

We zien dus dat toen God zeventig weken verordende om "*de overtreding te beëindigen*", dit een directe verwijzing was naar de dood van Christus aan het kruis, waardoor Gods gelofte zou worden vervuld door ons tot Zijn volk te maken. Wij zijn Zijn volk op grond van ons geloof in Christus' werk van gerechtigheid en in de beloften van God die dat werk tot stand brachten.

Een einde maken aan de zonde

Het tweede doel van de zeventig weken was "*een einde maken aan de zonde*". Het Hebreeuwse woord voor "zonde" is het gebruikelijke woord, *kata*, dat letterlijk betekent "het doel missen". Paulus gebruikt dit woordbeeld in [Rom. 3:23](#), waar hij zegt: "*want allen hebben gezondigd en komen tekort aan de heerlijkheid van God.*" Het is het beeld van een boogschutter die het doel probeert te raken, maar altijd te kort schiet. In dit geval is het doel "*de heerlijkheid van God*", dat is Zijn aard en karakter zoals uitgedrukt in Zijn woord of wet.

Het Hebreeuwse woord *kata* betekent ook "zondoffer". In de KJV wordt *kata* 182 keer vertaald als "zonde" en 116 keer als "zondoffer". Aangezien *kata* een dubbele betekenis heeft, heeft Daniëls profetie een dubbele vervulling. Ten eerste, zegt hij, zijn er zeventig weken nodig "*om een einde te maken aan de zonde*" door Christus' dood aan het kruis. Ten tweede zijn er zeventig weken nodig "*om een einde te maken aan de zondoffers*", omdat het grote offer van Christus zelf "*eens voor altijd*" was.

[Heb 10:11-14](#) zegt,

¹¹ En iedere priester staat dagelijks dezelfde offers te brengen, die nooit de zonden kunnen wegnemen;¹² maar Hij, die voor alle tijden één offer voor de zonden heeft gebracht, is aan de rechterhand van God gaan zitten,¹³ wachtend van toen af totdat zijn vijanden tot een voetbank voor zijn voeten zouden zijn gemaakt. ¹⁴ Want door één offer heeft Hij de geheiligden voor altijd vervolmaakt.

We zien dus opnieuw dat de zeventig weken wijzen naar het kruis, waar Christus niet alleen afrekende met de zonde door ons gerechtigheid toe te rekenen, maar ook het hele offersysteem eindigde met dat laatste Offer van Zichzelf.

Boetedoening voor ongerechtigheid

In [Dan. 9:24](#) is het Hebreeuwse woord "verzoening" (NASB) *kaphar*,

"verzoenen, bedekken". In [Gen. 6:14](#) zei God tegen Noach,

14 Maak voor uzelf een ark van goferhout; gij zult de ark met kamers maken en haar van binnen en van buiten met pek bedekken.

Wanneer *kaphar* in juridische zin wordt gebruikt om de zonde te bedekken, betekent het "boetedoening". De KJV van [Dan. 9:24](#) vertaalt het woord "verzoening" verkeerd. Verzoening is wat er gebeurt als vijanden vrienden worden en het met elkaar eens zijn. Boetedoening bedekt slechts de zonde om de (wettelijke) schijn van gerechtigheid te geven.

Boetedoening is een tijdelijke oplossing, terwijl verzoening de uiteindelijke oplossing is.

Gabriël vertelde Daniël dat de goddelijke rechtbank zeventig weken had verordend "*om boetedoening te doen voor de ongerechtigheid*". Dit is nauw verwant aan het eerdere doel, "*om de overtreding te beëindigen*." Het belangrijkste verschil is dat overtreding een opstandige daad is, terwijl ongerechtigheid een innerlijke toestand van het hart is waaruit zondige daden voortkomen.

In beide gevallen echter deed het eerste werk van Christus aan het kruis boetedoening voor zowel overtreding als ongerechtigheid. Zoals we eerder lieten zien, maakte het kruis het wettelijk mogelijk om door geloof de zonde te bedekken en ons gerechtigheid toe te schrijven. Maar het eerste werk van Christus heeft de zonde niet werkelijk weggenomen, noch heeft het "verzoening" gebracht. Met andere woorden, wij zijn nog niet werkelijk rechtvaardig gemaakt, want daarvoor is een tweede werk van Christus nodig bij Zijn tweede verschijning.

Dit alles is voorspeld in ceremonies die op de verzoendag in [Lev. 16](#) worden uitgevoerd. Daar zijn twee geiten nodig om het werk te voltooien. De eerste geit, die het eerste werk van Christus voorstelt, werd gedood, en het bloed ervan werd gesprenkeld op het verzoendeksel, zoals we lezen in [Lev. 16:15, 16](#),

15 Dan zal hij de bok van het zondoffer, dat voor het volk is, slachten en het bloed daarvan binnen het voorhangsel brengen, en met het bloed daarvan doen, gelijk hij met het bloed der stier gedaan heeft, en het op het verzoendeksel en voor het verzoendeksel sprengen. 16 En hij zal verzoening doen voor de heilige plaats...

De eerste geit zorgde dus voor boetedoening, die de zonde van het volk bedekte. De tweede geit verwijderde daadwerkelijk de zonde. De priester legde de handen op de tweede geit, rekende haar alle zonden van het volk toe en stuurde de geit de woestijn in. [Lev. 16:22](#) zegt,

22 En de bok zal al hun ongerechtigheden op zich dragen naar een eenzaam [gezerah, "afgescheiden, afgesneden plaats, onbewoond":] land; en hij zal de bok loslaten in de woestijn.

Naar het werk van deze tweede geit wordt verwezen in [Hebr. 10:4](#), waarin staat,

4 Want het bloed van stieren en bokken kan geen zonden wegnemen.

Het punt is dat dierenoffers zelf de mensen niet konden vervolmaken, en daarom moesten die ceremonies voortdurend, dagelijks of jaarlijks worden uitgevoerd. De tweede geit echter voorspelde het tweede werk van Christus, wiens komst "de zonde zou wegnemen". De eerste geit verzoent dus voor de zonden, bedekt ze tijdelijk en geeft ons een rechte positie voor God *alsof we volmaakt zijn*. De tweede geit voltooit dit werk, verwijdert de zonde van ons en vervolmaakt ons in absolute zin.

Maar Daniël werd verteld dat de zeventig weken nodig waren om boetedoening te doen voor de ongerechtigheid, dus dit wijst rechtstreeks naar het kruis, dat wil zeggen het eerste werk van Christus.

Eeuwige gerechtigheid

De doelstellingen die zijn opgenomen in [Dan. 9:24](#) hangen allemaal met elkaar samen, omdat ze allemaal werden bereikt door Christus' dood aan het kruis. Daar rekende Hij af met de negatieve kanten, zoals overtreding, zonde en ongerechtigheid. Maar Hij bracht ook de positieve kant binnen, "gerechtigheid".

We hebben al gezien hoe gerechtigheid door geloof tot stand kwam, met Abraham als het grote voorbeeld. [Rom. 4:3](#) zegt,

3 Want wat zegt de Schrift? "En Abraham geloofde God, en het werd hem toegerekend [logizomai, "toerekenen, toerekenen"] als gerechtigheid."

Daarom is het door geloof, zegt Paulus, dat de gerechtigheid van Christus ons wordt toegerekend. Wij hebben geloof in de beloften van God van het Nieuwe Verbond, en hebben geen vertrouwen in ons vermogen om de beloften van het Oude Verbond na te komen. Paulus gaat verder en herinnert ons eraan in [Rom. 3:25, 26](#) (sprekend over Jezus),

25 die God door het geloof in het openbaar als een verzoening [hilaskomai, "boetedoening"] in zijn bloed heeft getoond. Dat was om Zijn rechtvaardigheid te demonstreren, omdat Hij in de verdraagzaamheid van God de eerder begane zonden overwon;26 voor de demonstratie, zeg ik, van Zijn rechtvaardigheid op dit moment, opdat Hij rechtvaardig en de rechtvaardiger zou zijn van degene die in Jezus gelooft.

Met andere woorden, zegt Paulus, de kruisiging van Christus was de demonstratie van Gods gerechtigheid, omdat dit in de hele Schrift was beloofd en geprofeteerd. Het idee van gerechtigheid heeft vele toepassingen, maar in dit geval betekent het dat God Zijn woord houdt. Zijn Nieuwe Verbondsgeloften worden nagekomen, zelfs als de geloften van de mensen uit het Oude Verbond voortdurend worden gebroken.

De betekenis van [Dan. 9:24](#), "*eeuwige gerechtigheid inbrengen*", is op zichzelf onduidelijk zonder de verlichting van de geschriften van Paulus, maar het is duidelijk dat de profeet dit verbond met de andere prestaties van het werk van de Messias aan het kruis. Het kruis heeft de overtreding, zonde en ongerechtigheid van de mens uitgeoet en ook eeuwige gerechtigheid gebracht, die ons wordt toegerekend door geloof in Zijn werk aan het kruis.

Ferrar Fenton geeft deze zin weer als "*eeuwige gerechtigheid naar voren brengen*". Ik denk dat deze weergave het dichtst bij de interpretatie van Paulus komt, omdat "*naar voren brengen*" een historische en openbare demonstratie van de gerechtigheid van God impliceert.

Het gebruikelijke Hebreeuwse woord voor "gerechtigheid" is *tsedeq* (of Zadok). Een andere vorm van hetzelfde woord is *tsedeqah*, dat zich richt op de uiterlijke werken vanuit een rechtvaardig hart. Het woord wordt vaak gebruikt voor vrijgevigheid die voortkomt uit een gevend hart. Ongetwijfeld gebruikte Jezus dit woord in [Mattheüs 6:1](#), waar Hij zegt: "*Pas op voor het beoefenen van uw gerechtigheid voor de mensen om door hen opgemerkt te worden.*" Hij had het over het geven van aalmoezen om door mensen gezien te worden.

Dus toen Daniël profeteerde dat er zeventig weken nodig zouden zijn om het werk van het naar voren brengen van de gerechtigheid te volbrengen, toonde de belofte de vrijgevigheid van God. Dit wordt ook uitgedrukt in [Johannes 3:16](#): "*Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven.*" De vrijgevigheid en welwillendheid van God kwamen voort uit een hart van Liefde.

Verzegeling van het visioen en de profetie

[Dan. 9:24](#) zegt ook, dat het zeventig weken van jaren zou duren "*om visie en profetie te verzegelen.*" Verzegelen heeft verschillende betekenissen. Verzegelen kan betekenen iets veiligstellen of beschermen in de zin van verborgen houden. Het wordt in deze betekenis gebruikt in [Dan. 12:9](#), waar de woorden van de

profetie "verzegeld zijn tot het einde der tijden". In dezelfde zin toont het boek Openbaring het verbreken van de zegels om ons "openbaring" en begrip van de profetie te geven.

Een andere betekenis van verzegelen is wanneer een document moest worden ondertekend door de koning. Gewoonlijk ondertekende hij het in was met zijn zegelring. Paulus past deze betekenis toe op de Heilige Geest in [Ef. 1:13, 14](#),

¹³ In Hem zijt gij ook, nadat gij geluisterd hebt naar de boodschap der waarheid, het evangelie van uw verlossing, in Hem verzegeld met de heilige Geest der belofte,¹⁴ die gegeven is als pand van onze erfenis, met het oog op de verlossing van Gods eigen bezit, tot lof van zijn heerlijkheid.

In die zin was de Heilige Geest het zegel van Gods zegelring op het geschreven document dat ons een erfenis beloofde. Wij hadden deze belofte nodig, omdat de (volledige) erfenis werd uitgesteld tot de tijd van het einde. Daarom ontvingen wij de Heilige Geest als onderpand, volgens de wet van de onderpanden ([Deut. 24:6, 10-13](#)). In dit geval werd de Heilige Geest gegeven als pand (onderpand, zekerheid) op een lening.

Zoals ik schreef in toespraak 7 van de Deuteronomium-serie, had God Adam van zijn geestelijke gewaad ontdaan nadat hij in de hof had gezondigd. God gaf hem toen aardse gewaden als vervanging, waardoor hij beperkt bleef tot de aarde totdat zijn schuld (de zonde) was betaald. Maar toen Jezus die schuld aan het kruis betaalde, werd de situatie omgekeerd, en God "was" de mensen toen hun geestelijke kledingstukken verschuldigd. God koos er echter voor om hun kleding in de hemel te bewaren, zoals Paulus zegt in [2 Kor. 5:1, 2](#), en liet ons achter in onze aardse kleding, waarin wij "kreunen". Paulus vertelt ons vervolgens in vers 5 dat God "*ons de Geest als onderpand heeft gegeven*". Het is het onderpand op het kleed dat nu aan God is uitgeleend.

Daarom is de Heilige Geest het "*onderpand van onze erfenis*", en is de doop met de Heilige Geest het "zegel" op het document waarin de belofte staat geschreven.

Dus als we het doel van een zegel begrijpen, kunnen we zien hoe [Dan. 9:24](#) deze term toepast. Deze verzegeling moest het eindresultaat zijn van wat Christus aan het kruis volbracht had. Ferrar Fenton zegt: "*om het visioen en de profetie te volbrengen*." Hij verstaat onder het zegel het einde (of resultaat) van het visioen

of de profetie van het kruis. Zegels werden immers pas op documenten aangebracht als het schrijven klaar was, of voltooid. Dus moest de Heilige Geest datgene verzegelen wat Gabriël profeteerde over de zeventig weken.

Om het Heilige der Heiligen te zalven

[In Dan. 9:24](#) luidt: "*en om de allerheiligste plaats te zalven*" (NASB). Het woord "plaats" kan geïmpliceerd zijn, maar komt niet voor in de tekst. De NASB-vertalers meenden dat "*het allerheiligste*" een verwijzing was naar de binnenkamer van de tempel, waar de aanwezigheid van God zou wonen.

Ferrar Fenton geeft het echter als volgt weer: "*en de Messias - het allerheiligste.*" Het Hebreeuwse woord voor "zalven" is *mashach*, wat het grondwoord (werkwoord) is voor Messias (zelfstandig naamwoord), of "gezalfd". Ik weet niet waarom Fenton van het werkwoord een zelfstandig naamwoord maakt, en ook niet of dat terecht is. Hij gelooft kennelijk dat de openbaring niet ging over de kamer in de tempel *op zich*, maar over de Messias, Jezus Christus.

In de rijkdom van de Hebreeuwse taal zou het Heilige der Heiligen natuurlijk gezien kunnen worden als een metafoor voor (of manifestatie van) de Messias. Ik geloof dus dat beide opvattingen steek houden. Wat het zalven van het Heilige der Heiligen betreft, weten we uit [Exodus 30:26](#) en [Exodus 40:9](#) dat de Ark des Verbonds gezalfd werd, samen met alle tempelvaten, toen de tabernakel van Mozes werd ingewijd. Dit moest gebeuren voordat "*de heerlijkheid des Heren de tabernakel vervulde*" ([Exodus 40:35](#)).

Als "de allerheiligste plaats" in [Dan. 9:24](#) de Ark van het Verbond voorstelt die bij de oorspronkelijke inwijding werd gezalfd, dan blijkt dat Gabriël profeteerde over de inwijding en toewijding van de Nieuwe Tempel gemaakt van "levende stenen" ([1 Petrus 2:5](#)).

⁵ Ook u, als levende stenen, wordt opgebouwd tot een geestelijk huis tot een heilig priesterschap, om geestelijke offers te brengen die voor God aanvaardbaar zijn door Jezus Christus.

De zalving van deze nieuwe tempel was nog een deel van de voorbereiding op het moment dat de heerlijkheid van God hem zou vullen. Misschien kunnen we in de zin van iemands *roeping* de kruisiging van Christus zien als Zijn zalving, die vervolgens werd gevolgd door de heerlijkheid van God die Zijn Nieuwe Tempel vulde in [Handelingen 2:4](#).

Maar kunnen we het kruis zien als Christus' zalving? De doop was een zalving, omdat hij "van bovenaf" werd toegediend door besprenkeling of overgieten ([Jesaja 32:15](#)[Joël 2:28](#); [Ezechiël 36:25](#); [39:29](#)). Er waren vele dopen of "wassingen" ([Hebr. 6:2](#); [9:10](#)), sommige van bloed, sommige van water, en sommige van olie en zelfs "vuur". Alle werden afgebeeld als komende uit de hemel op degene die gedoopt werd.

Dus vroeg Jezus zijn discipelen in [Marcus 10:38](#): "*Bent u in staat de beker te drinken die Ik drink, of gedoopt te worden met de doop waarmee Ik gedoopt ben?*" Hij verwees naar Zijn zalving, roeping of doop, en het was een specifieke verwijzing naar het kruis, waar Hij de prijs zou betalen voor de zonde van de wereld.

Het lijkt er dus op dat Gabriël opnieuw de zalving van de Messias openbaarde, zowel als Man als "het Heilige der Heiligen". Het was een verhulde verwijzing naar de roeping van de Messias. Zijn werk werd geopenbaard in het eerdere deel van [Dan. 9:24](#), maar de manier waarop Hij het zou doen (namelijk het kruis) was versluierd. Als Gabriël het geopenbaard had, zodat de mensen het gemakkelijk konden begrijpen, dan hadden de overpriesters misschien anders gehandeld. Maar God verbergt vaak Zijn bedoelingen en verblindt de ogen van de mensen, zodat het goddelijke plan in vervulling gaat.

Christus' dood aan het kruis was zijn zalving, of roeping. Men zou kunnen zeggen dat Hij toen met bloed gezalfd werd om de zalving van de Geest, die later zou komen, voor te bereiden. Er waren zeventig weken van jaren nodig om dit goddelijke doel tot een hoogtepunt te brengen.

Hoofdstuk 15

Van het decreet tot de Messias

Wanneer we [Daniël 9:24](#) bestuderen, kunnen we heel duidelijk zien dat het doel van dit tijdsbestek is om ons te brengen naar het werk van Christus dat aan het kruis werd volbracht. Dit kan ook doorgetrokken worden naar de Pinksterdag, vooral als we bedenken dat dit de dag is waarop de "heiligste plaats" van de nieuwe tempel gezalfd zou worden.

Dit is de tempel van het Nieuwe Verbond, gemaakt van levende stenen. Hij staat in direct contrast met de oude tempel in Jeruzalem, die God op dezelfde wijze verliet als bij Shiloh ([Jer. 7:14](#)). Toen God Shiloh verliet, werd het pasgeboren kind *Ichabod* genoemd, "de heerlijkheid is vertrokken". Zo zag ook Ezechiël de heerlijkheid uit Jeruzalem vertrekken ([Ezechiël 11:23](#)).

De heerlijkheid van God keerde nooit terug naar Shiloh, en zo zal zij ook nooit terugkeren naar Jeruzalem. Daarom heeft de heerlijkheid van God nooit de tweede tempel gevuld, hoewel die volgens goddelijke instructies was gebouwd. Ook de Ark van het Verbond was niet in die tempel ondergebracht, want de Ark was verdwenen, en alleen een stenen zuil stond in zijn plaats in het Heilige der Heiligen in de tweede tempel.

Er was geen verzoendeksel voor de hogepriester om elk jaar op de verzoendag te sprenkelen. Wat hij met het bloed deed is voor iedereen een raadsel. De echte tempel van God zou groter zijn dan de tempel van Salomo ([Hag. 2:9](#)), maar de tweede tempel was slechts een zwakke afspiegeling van de glorie van Salomo's tempel. Het belangrijkste was echter dat er geen vermelding is dat de tweede tempel werd gevuld met de heerlijkheid van God op de manier waarop de tabernakel van Mozes en de tempel van Salomo waren gevuld.

God heeft Zijn woonplaats nu veranderd van huizen die met handen zijn gemaakt in een Nieuwe Tempel die zonder mensenhanden is gebouwd. Deze is "*gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, waarbij Christus Jezus zelf de hoeksteen is*" ([Efeziërs 2:20](#)). Zelfs Salomo gaf toe dat zijn tempel, met al zijn heerlijkheid, nog ontoereikend was ([1 Koningen 8:27](#)), wat betekent dat er later een grotere tempel gebouwd zou moeten worden uit "levende stenen" ([1 Petrus 2:5](#)).

Dit is de tempel die God voor altijd zal bewonen en die Hij nooit tot *Ichabod* zal verklaren. Hij zal hem ook niet verlaten om terug te keren naar een aardse tempel in Jeruzalem die in het verleden ontoereikend bleek te zijn.

Deze waarheid is van vitaal belang om te weten om te voorkomen dat de profetie van de zeventig weken verkeerd wordt begrepen. Evenzo moeten we begrijpen dat als de zeventig weken hun hoogtepunt bereikten met de prestaties van Christus aan het kruis - zoals beschreven in [Dan. 9:24 - dan](#) betekent dit dat er geen "gat" is tussen de 69th week en de 70th week. Met andere woorden, de hele

structuur van het Dispensationalistische denken, dat halverwege de vorige eeuw ontstond, is gebaseerd op een foutieve eschatologie.

Zoals we zullen zien, begonnen de zeventig jaarweken rond het Pascha in 458 v. Chr. en eindigden ze met Pascha toen Jezus werd gekruisigd in 33 n. Chr. Dat is precies 490 jaar tot op de maand nauwkeurig.

Het Begin en Einde van de Zeventig Weken

[Daniel 9:25](#) zegt,

²⁵ U moet dus weten en onderscheiden dat er vanaf de uitvaardiging van een decreet om Jeruzalem te herstellen en te herbouwen tot aan Messias de Vorst zeven weken en tweeënzestig weken zullen zijn; het zal opnieuw worden gebouwd, met plein en gracht, zelfs in tijden van nood.

Hoewel deze openbaring enkele zeer specifieke profetieën bevat, zijn er ook onzekerheden aan verbonden. Het uitgangspunt is "*het uitvaardigen van een decreet.*" Het eindpunt is "*tot Messias de Vorst.*" Het probleem is dat er twee of drie decreten te bestuderen waren als mogelijkheden voor het beginpunt. Het eindpunt brengt ons bij de Messias, maar het vertelt ons niet op welk punt in het leven van de Messias het einde zal komen. De volle zeventig weken moesten ons brengen naar het kruis, waar Hij een einde maakte aan zonde en ongerechtigheid.

Maar wat is de gebeurtenis die een "week" eerder plaatsvindt na 7 + 62 weken?

Het decreet van Cyrus en de sabbatjaren

De val van Babylon vond plaats in 537 v.C., en Darius de Mede werd door Cyrus aangesteld om een tijdje te regeren en het rijk te reorganiseren. Dit duurde een paar jaar, waarna Cyrus formeel de troon besteeg, terwijl Darius terugkeerde naar Medië. Zo lezen we in [Ezra 1:1](#) dat "*in het eerste jaar van Kores*" de koning een "proclamatie" (decreet) uitvaardigde die de ballingen van Juda toestond terug te keren naar hun land.

Dit decreet werd niet uitgevaardigd in 537-536, want dit was slechts het eerste jaar van Darius de Mede. Het decreet werd uitgevaardigd in 534. Toen de eerste golf immigranten terugkeerde, herstelden zij hun systeem van sabbatsrustjaren voor het land. Elk zevende jaar daarna riepen de autoriteiten een rustjaar in, waarbij ze de tijd in zevens verdeelden. Dit maakt het gemakkelijker om de datum van Cyrus' decreet vast te stellen, want het zou hebben plaatsgevonden in de eerste maand (april), en het volgende jaar (september van 534 tot 533 v. Chr.) was het eerste van hun sabbatscycli.

De eerste historisch geregistreerde sabbat (na de Babylonische gevangenschap) is die van september 164-163 v. Chr. Deze wordt genoemd in [1 Makkabeeën 6:48-53](#),

⁴⁸ Toen trok het leger van de koning op naar Jeruzalem, om hen tegemoet te komen, en de koning sloeg zijn tenten op tegen Judea en tegen de berg Sion. ⁴⁹ Maar met hen, die te Bethsura waren, sloot hij vrede; want zij verlieten de stad, omdat zij daar geen levensmiddelen hadden om het beleg te verdragen, daar het een jaar van rust was voor de landgenoten. ⁵³ Maar op het laatst, toen hun schepen zonder proviand waren (omdat het het zevende jaar was, en zij in Judea, die van de heidenen verlost waren, het restant van de voorraad hadden opgegeten ...

Eerder, in vers 20, wordt dit gedateerd "in het honderdvijftigste jaar" van de Griekse kalender. Het eerste jaar van de Seleucidische kalender was in 312-311, dus het jaar 150th was 163-162 v. Chr. Deze sabbat is vastgelegd aan het begin van de onafhankelijkheid van Jeruzalem van Syrië, nadat Antiochus Epifanes de tempel had ontheiligd.

Judea werd toen geregeerd door de Hasmoneese priesters, en hun heerschappij eindigde toen koning Herodes Jeruzalem innam en Antigonus gevangen zette in 37 v. Chr. Drie jaar later werd Antigonus terechtgesteld, en zo begon de half-Edomitische dynastie van de Herodes. Adam Rutherford vertelt ons,

Josephus deelt ons mee dat de Hasmoneese heersers 126 jaar voortduurden (Antiq. XIV, xvi, 4). Volgens de gegevens in Boek I van de Makkabeeën begon dit Hasmonese heerserschap met Judas Makkabeeën na de dood van de hogepriester Menelaos in 163 v. Chr. en 126 jaar daarna brengt ons op 37 v. Chr. de datum van de gevangenschap van Antigonus en de toetreding van Herodes de Grote. (Bijbelse Chronologie, blz. 426)

Het tweede historische sabbatjaar, opgetekend door Josephus, vond plaats in 37-36 v. Chr. terwijl Herodes Jeruzalem belegerde. Josephus vertelt ons,

"... en dit deden zij terwijl een machtig leger om hen heen lag, en terwijl zij in nood verkeerden door hongersnood en gebrek aan benodigdheden, want dit was toevallig een sabbatjaar" (Antiquiteiten der Joden, XIV, xvi, 2).

Een Derde Sabbatjaar vond plaats in 68-69 na Christus, vlak voordat Jeruzalem werd verwoest. En 278 sabbatsjaren later brengt ons bij 2014-2015.

Met betrekking tot het einde van Daniëls zeventig weken zien wij dat de sabbatsjaren vielen op 26-27 na Chr. en opnieuw op 33-34 na Chr. Maar bedenk dat de sabbatsjaren gedateerd zijn van Tishri tot Tishri (september), terwijl het eigenlijke decreet van Cyrus enkele maanden eerder werd uitgevaardigd in Abib (april).

De 69th week eindigde dus in april van 26 na Christus, en het sabbatsjaar begon een paar maanden later in september.

Evenzo werd Jezus gekruisigd op 3 april 33 na Christus, de voorbereidingsdag voor Pesach, terwijl de lammeren werden gedood.

De bedoeling van deze geschiedenis van sabbatsjaren is aan te tonen dat er een consistent historisch verslag is van sabbatsjaren die teruggaan tot de terugkeer van Juda uit de ballingschap in 534 v. Chr. Drieënvijftig sabbatten later begon de Hasmoneese dynastie over Juda te heersen in 163 v. Chr. Achttien sabbatten later nam koning Herodes Jeruzalem in 37 v. Chr. Vijf sabbatten later werd Jezus geboren in 2 v. Chr.

De 70th week van Daniël was van april 26 tot april 33 na Christus, maar de eigenlijke sabbatsjaren begonnen eigenlijk in september van die jaren.

De zeventig weken dateren echter niet van het decreet van Cyrus in 534 v. Chr. maar van een later decreet van koning Artaxerxes in 458 v. Chr. en een tweede decreet in 445 v. Chr.

Een ontkrachte theorie

Een eeuw geleden brachten sommige bijbelleraren een alternatieve chronologische theorie naar voren, die stelde dat het decreet van Cyrus degene was die het aftellen van de zeventig weken begon. Zij stelden dat Cyrus in werkelijkheid leefde in de jaren 450 voor Christus, in plaats van in de jaren 530. Om hun theorie te "bewijzen" stelden zij dat sommige van de koningen in de Perzische koningslijst in werkelijkheid dezelfde koning was met verschillende namen of titels. Zo trokken zij de geschiedenis bijna 80 jaar vooruit.

Helaas werd Dr. Bullinger beïnvloed door deze alternatieve kijk op de geschiedenis, waardoor zijn chronologie in Appendix 51 van *The Companion Bible* grotendeels onbetrouwbaar werd. Die opvatting werd volledig in diskrediet gebracht in de jaren 1930 toen archeologen, onder leiding van Ernst Herzfeld en

Erich Schmidt, opgravingen deden in Persepolis, de hoofdstad van Perzië. Zij ontdekten de paleizen, graven en zelfs inscripties waarin elk van de koningen van Perzië apart werd genoemd. Met andere woorden, de koningen die verschillende titels voor dezelfde koning zouden zijn, bleken op zichzelf staande koningen te zijn, die elk een bepaald aantal jaren over Perzië regeerden.

In [hoofdstuk 8](#) van mijn boek, [Geheimen van de Tijd](#) heb ik enkele van hun historische bevindingen geciteerd. Ik heb ook laten zien hoe de Perzische koningen werden gedateerd door de astronomie, met name koning Darius I van Perzië (niet de Mede), onder wiens bewind de tweede tempel werd voltooid. De tempel werd voltooid in het zevende jaar van deze Darius (15 maart 515 v. Chr.). De geschiedenis dateert zijn regering door twee maansverduisteringen, een die plaatsvond in zijn 20th jaar (19 nov. 502 v. Chr.) en de andere in zijn 31st jaar (25 april 491 v. Chr.).

Aangezien Cyrus de eerste koning van Perzië was die over Babylon regeerde, en de Perzische koning Darius I enkele jaren na zijn dood regeerde, ligt het voor de hand dat Cyrus vóór het eerste jaar van Darius (521 v. Chr.) geregeerd moet hebben. Het is niet mogelijk dat Cyrus tientallen jaren later in 450-460 v. Chr. heeft geregeerd.

Het is belangrijk dit te begrijpen, want sommigen zijn beïnvloed door die profetieeraren van een eeuw geleden, niet wetende dat hun chronologische theorie in de jaren dertig van de vorige eeuw is weerlegd.

Hoofdstuk 16

Het begin van de Zeventig Weken

De profetie van de zeventig weken die leiden naar de Messias is een van de belangrijkste profetieën in het woord van God. Hoewel deze profetie misschien niet belangrijk is voor de ontwikkeling van iemands karakter, geeft ze ons wel inzicht in het goddelijke plan. Omgekeerd kan een verkeerd begrip ervan ons misleiden en (zoals we vandaag in de Kerk zien) er zelfs toe leiden dat we diegenen steunen die Johannes "antichrist" noemt.

Het is mij opgevallen dat veel profetielearners het beginpunt van de zeventig weken bepalen aan de hand van hun vooropgezette overtuiging over wanneer die weken zouden moeten eindigen. Met andere woorden, zij bepalen de datum van Christus' kruisiging volgens hun geloofssysteem en werken dan 490 jaar terug naar de veronderstelde datum van het decreet waarmee de cyclus begon.

Door dit te doen proberen zij hun visie op profetie op te dringen aan de geschiedenis, in plaats van de geschiedenis de visie op profetie te laten leiden. Feit is dat de geschiedenis de vervulde profetie is, en dus moeten we de geschiedenis onze kijk op profetie laten vormen, en niet andersom.

Het beginpunt

Gabriël koppelde het begin van de zeventig weken aan "*het uitvaardigen van een decreet om Jeruzalem te herstellen en te herbouwen*". De geschiedenis laat zien dat het decreet van Cyrus te vroeg kwam om de zeventig weken te starten. Zijn decreet werd uitgevaardigd in 534 voor Christus, dat was 566 jaar voor 33 na Christus. Zijn decreet kwam 76 jaar te vroeg.

Maar er was een tweede decreet, 76 jaar later uitgevaardigd door Artaxerxes in 458 voor Christus, wat precies 490 jaar voor 33 na Christus was.

De 76 jaar was in feite belangrijk, omdat dit het bijbelse getal van de reiniging is. De natie moest gereinigd worden na haar bevrijding uit Babylon, en alleen dan kon de roeping van Juda vervuld worden. Hun Babylonische gevangenschap betekende de dood van de natie gedurende 70 jaar, en de wet zei dat het zeven dagen moest duren om gereinigd te worden ([Num. 19:11](#)). De te reinigen persoon moest dan de volgende morgen (op de achtste dag) gereinigd worden, waardoor hun reinigingstijd in wezen iets meer dan 7½ dag was. Deze wet werd *nationaal* vervuld door te vermenigvuldigen met tien en door te rekenen in *jaren*, waardoor het 76 jaar werd.

Na de dood van Cyrus regeerde zijn zoon Cambyses van 529-522 v. Chr., de eerste twee jaar van zijn regering als co-regent met zijn vader. Daarna kwam Darius I op de troon, en 522 was *het begin van zijn regering*. Het eerste jaar van zijn regering, zoals men in die dagen rekende, was het jaar 521, beginnend in de lente (april). Men gaf de vorige koning altijd het volle jaar, zelfs als hij in dat jaar stierf, om de

regerperiodes van koningen niet te overlappen en verwarring te zaaien onder de hofgeschiedschrijvers.

Omdat Darius' regering twee maansverduisteringen omvatte die werden opgetekend in zijn zevende en eenendertigste jaar, hebben historici de jaren van zijn regering positief geïdentificeerd. Zijn eerste jaar was 521, dus zijn zevende jaar was 515, en zijn eenendertigste jaar was 491 v.C. Darius de Grote regeerde in totaal 36 jaar tot 486 v.C. Toen hij stierf, kwam Xerxes op de troon, en zijn eerste jaar werd gerekend als 485 v.C.

Xerxes was de koning die Griekenland probeerde te veroveren, maar faalde. De Grieken legden deze gebeurtenissen natuurlijk ook vast. Herodotus registreerde de Slag bij Salamis in het aartsbisdom van Kalliades, die regeerde van juli 480 tot juli 479. Adam Rutherford vertelt ons ook over een zonsverduistering die de regerperiode van Xerxes vastlegt:

De datum wordt nog verder bevestigd door Herodotus' verslag van een zonsverduistering enkele dagen na de slag bij Salamis, want astronomische berekeningen bevestigen dat een zonsverduistering, zichtbaar in Griekenland, plaatsvond op 2nd oktober 480 v. Chr., slechts negen dagen na Xerxes' nederlaag bij Salamis in het 6th jaar van zijn regering (Bijbelse Chronologie, blz. 17,18).

Daarom werden niet alleen de jaren van Darius door de astronomie vastgesteld, maar ook die van Xerxes. Xerxes stierf in het 21st jaar van zijn regering (465 v. Chr.), en dus was het eerste jaar van zijn opvolger, Artaxerxes, het jaar 464 v. Chr. Het was aan het begin van zijn zevende jaar (april 458) dat hij zijn decreet uitvaardigde waarmee het aftellen van 490 jaar tot de Messias begon, zoals gedateerd in [Ezra 7:7](#).

Het decreet van Artaxerxes

Josephus vertelt ons dat Artaxerxes een andere naam had.

Na de dood van Xerxes werd het koninkrijk overgedragen aan zijn zoon Cyrus, die door de Grieken Artaxerxes werd genoemd [Oudheden der Joden, XI, vi, 1].

Ik geloof dat dit profetisch is. De oorspronkelijke Cyrus had het eerste decreet uitvaardigd dat het volk van Juda toestond naar Jeruzalem terug te keren en de

tweede tempel te bouwen. Zesenzeventig jaar later deed Artaxerxes hetzelfde, en Josephus vertelt ons dat zijn Perzische naam Cyrus was, zoon van Xerxes. Het feit dat twee mannen Cyrus heetten geeft ruimte om de profetie in twee mannen te laten uitkomen, alsof het dezelfde man was. In feite is dit één van de redenen waarom chronologen van een eeuw geleden dachten dat zij inderdaad dezelfde koning waren. Toch hebben archeologen, zoals ik al heb aangetoond, de graven en paleizen van de tussenliggende koningen opgegraven, waaruit blijkt dat die koningen wel degelijk tussen de twee Cyrussen in regeerden.

Jesaja's profetieën over Cyrus ([Jesaja 45:1](#)) ook een dubbele vervulling, want Cyrus I en Cyrus II vaardigden elk decreten uit over de herbouw van Jeruzalem en de tempel.

[Ezra 7:7-9](#) zegt,

⁷ En een deel van de zonen van Israël en een deel van de priesters, de Levieten, de zangers, de poortwachters en de tempeldienaren gingen op naar Jeruzalem in het zevende jaar van koning Artaxerxes. ⁸ En hij kwam te Jeruzalem in de vijfde maand, die was in het zevende jaar van de koning. ⁹ Want op de eerste van de eerste maand begon hij op te trekken uit Babel, en op de eerste van de vijfde maand kwam hij te Jeruzalem, omdat de goede hand van zijn God op hem was.

Het eigenlijke decreet staat in [Ezra 7:11-26](#). De koning financierde deze missie ([Ezra 7:14-18](#)) en stuurde zelfs een bericht aan alle schatbewaarders in het gebied om te voorzien in eventuele onvoorziene behoeften die Ezra zou tegenkomen ([Ezra 7:21-23](#)). Josephus vertelt ons,

Toen Esdras [de Griekse vorm van Ezra] deze brief had ontvangen, was hij zeer verheugd, en begon God te aanbidden, en bekende dat hij de oorzaak was geweest van de grote gunst van de koning aan hem, en dat hij om dezelfde reden alle dank aan God gaf. Zo las hij de brief te Babel voor aan de Joden die daar waren; maar hij behield de brief zelf, en zond een afschrift daarvan aan allen van zijn eigen volk die in Media waren; en toen deze Joden begrepen hadden welke vroomheid de koning ten opzichte van God had, en welke vriendelijkheid hij voor Esdras had, waren zij allen zeer verheugd; Ja, velen van hen namen hun bezittingen mee en kwamen naar Babylon, als zeer verlangend om af te dalen naar Jeruzalem; maar toen bleef het gehele lichaam van het volk van Israël in dat land; daarom zijn er slechts twee stammen in Azië en Europa onderworpen aan de Romeinen, terwijl de tien stammen voorbij de Eufraat zijn tot nu toe, en een immense menigte zijn, en niet te schatten door aantallen. [Oudheden der Joden, XI, v,

2].

Het is van voorbijgaand belang om op te merken dat Josephus niet geloofde dat de tien stammen van Israël naar hun oude land terugkeerden. Aangezien hij tegen het einde van de eerste eeuw na Christus schreef, is het duidelijk dat het Huis Israël nog steeds ten noorden van Babylon bij de Kaspische Zee en de Zwarte Zee ten oosten van de Eufraat bleef. Op dat moment waren zij natuurlijk nog niet "verloren", althans niet voor Josephus.

[Ezra 7:9](#) lijkt te impliceren dat Ezra en de immigranten Babylon verlieten op de eerste dag van de eerste maand om naar Jeruzalem te gaan. Maar [Ezra 8:31](#) vertelt ons specifieker dat de reis begon op de twaalfde dag van de eerste maand. Josephus bevestigt dit. Hij vertelt ons dat Ezra eerst drie dagen vastte om te bidden voor de veiligheid van hun reis.

Vervolgens zegt hij,

Toen zij hun gebeden beëindigd hadden, vertrokken zij uit Eufraat op de twaalfde dag van de eerste maand van het zevende jaar van de regering van Xerxes [eigenlijk Artaxerxes], en zij kwamen te Jeruzalem op de vijfde maand van hetzelfde jaar [Oudheden der Joden, XI, v, 2].

Artaxerxes financierde deze zeer belangrijke missie, waarbij hij offerdieren kocht om op het altaar in Jeruzalem te offeren. [Ezra 7:17](#) zegt,

¹⁷ Met dit geld zult gij dus naarstig stieren, rammen en lammeren kopen, met hun graanoffers en hun plengoffers, en die offeren op het altaar van het huis uws Gods, dat te Jeruzalem is.

Het was ook de bedoeling van de koning om voor zichzelf te bidden, zoals in die dagen gebruikelijk was, ongeacht welke godsdienst er offerde. In feite werd deze praktijk voortgezet tot in de eerste eeuw, totdat de tempel werd verwoest door de Romeinen. Dergelijke offers werden beschouwd als daden van vriendschap en vrede tussen kerk en staat.

Vandaar dat het decreet van de koning in [Ezra 7:23](#) gedeeltelijk luidt,

²³ Wat de God van de hemel ook beveelt, laat het gedaan worden met ijver voor het huis van de God van de hemel, opdat er geen toorn komt tegen het koninkrijk van de koning en zijn zonen.

Vervulling van Noach's profetie over Jafeth

Noch Ezra, noch koning Artaxerxes realiseerde zich dat dit offer ook een vervulling was van een eerdere profetie van Noach bij de gelegenheid waarop hij Kanaän vervloekte. [Gen. 9:27](#) zegt,

²⁷ Moge God Jafeth vergroten en hem in de tenten van Sem laten wonen; en laat Kanaän zijn dienaar zijn.

De Perzen en Meden (Madai) waren afstammelingen van Jafeth ([Gen. 10:2](#)).

Noach had geprofeteerd over eenheid tussen Jafeth en Sem. Zoals ik liet zien in mijn boek, [Geheimen van de Tijd, hoofdstuk 4](#) werd deze profetie 1660 jaar na Adam gegeven. Ezra's offer namens de Perzische koning en zijn Medo-Perzische Rijk werd gebracht in het zevende jaar van Artaxerxes, wat 3437 jaar vanaf Adam was.

Als we de twee data van elkaar aftrekken, zien we dat in het jaar 1776th de vervulling van de profetie van Noach kwam. Dit is 888×2 . De numerieke waarde van de naam Jezus (in het Grieks) is 888.

Ik geloof dat Ezra's offer profetische eenheid bracht tussen Sem en Jafeth, en hen in dezelfde "tent" plaatste, zoals Noach het uitdrukte. Een tent is een bedekking, en in dit geval plaatste Ezra Perzië onder Gods bedekking. Het feit dat dit 2×888 jaar later plaatsvond laat zien dat de twee broers, Sem en Jafeth, verenigd waren door Jezus Christus.

Dit was een vroege vervulling van wat Paulus vele jaren later schreef in [Ef. 2:14-22](#) waar Christus de scheidingsmuur in de tempel afbrak om alle mensen in Christus te verzoenen en hen gelijkheid te geven als "Gods huisgezin" ([Ef. 2:19](#)). Met andere woorden, zowel Sem als Jafeth moesten tot hetzelfde huishouden behoren. Zelfs Ham (of Kanaän) moest in dat huishouden zijn, hoewel hij een knecht moest zijn.

Er zijn vele implicaties inherent aan deze profetie, die buiten het bestek van onze huidige bespreking vallen. Voor nu is het voldoende te weten dat het offer van Ezra namens zijn eigen natie en ook namens MedoPerzië een zeer belangrijke profetische gebeurtenis was, die teruggaat tot de dagen van Noach, kort na de zondvloed.

Het decreet van Artaxerxes in april 458 v. Chr. stuurde Ezra naar Jeruzalem om dat offer te brengen. Met dit decreet begon de cyclus van zeventig weken die uiteindelijk eindigde met de kruisiging van Christus op 3 april 33 na Christus.

Hoofdstuk 17

De tweeënzestig weken

De laatste helft van [Dan. 9:25](#) vertelt ons dat de zeventig weken werden onderverdeeld in drie delen: zeven, tweeënzestig en één week. Gabriël gaf hiervoor geen verklaring. De eerste zeven weken staan natuurlijk voor een Jubeljaar van 49 jaar.

In deze tijd, van 458-409 v. Chr., vonden enkele belangrijke gebeurtenissen plaats. In 445 v. Chr. werd Nehemia naar Jeruzalem gestuurd om de profetie te voltooien door de muren van Jeruzalem te herbouwen. Kort daarna sprak Maleachi zijn profetieën uit, waarmee de canon van het Oude Testament werd afgesloten.

De volgende cyclus van tweeënzestig weken (434 jaar) omvat 62 sabbatsjaren, maar ook 8 jubeljaren, of in totaal 70 rustjaren. Het is dus net een periode van 70 jaar waarin alleen de rustjaren worden geteld. Deze cyclus brengt ons tot april van 26 na Christus, het begin van de laatste week.

Juda's schuld van zeventig sabbatten

In het grote geheel, zoals blijkt uit mijn boek, [Geheimen van de Tijd](#) heb ik berekend dat het 50th Jubeljaar van Adam plaatsvond op de dag dat de twaalf verspieters hun verslag gaven in [Num. 13:25, 26](#). Twintig Jubilarissen later was het jaar dat Artaxerxes (Cyrus II) op de troon kwam (464 v. Chr.). Mijn berekeningen zijn echter gebaseerd op cycli van 49 jaar, dus technisch gezien kwam Artaxerxes op de troon in een 49th jaar, in plaats van het 50th jaar. Het jaar 465-464 voor Christus was het 70th Jubeljaar van Adam, en het 80th Jubeljaar was van 26-27 na Christus.

Daniëls zeventig weken begonnen in het zevende jaar van Artaxerxes (458 v. Chr.) en eindigden tien Jubeljaren later in 33 n. Chr. met de kruisiging van Jezus. Het probleem is dat de Joden nooit een Jubeljaar in acht namen, noch slaven of

schuldenaars vrijlieten, behalve voor een paar dagen, zoals opgetekend in [Jer. 34:8-11](#).

Jeremia gaf Juda de gelegenheid om hun dienaren vrij te laten en dat laatste rustjaar te houden voordat Jeruzalem werd verwoest. Als zij dat hadden gedaan, zou God Juda hebben bevrijd van zijn eigen schuld aan de wet en zouden de Babylonische legers zijn teruggedrongen. Eerst gehoorzaamden zij, maar toen namen zij hun dienaren terug en weigerden dat rustjaar in acht te nemen. Babylon verwoestte vervolgens Jeruzalem.

In [Geheimen van de Tijd](#) heb ik laten zien hoe Juda zeventig rustjaren aan God verschuldigd was, die zij nooit gehouden hadden, en daarom werden zij zeventig jaar lang in gevangenschap gestuurd. Zo lezen we in [2 Kron. 36:20, 21](#),

20 En degenen die aan het zwaard ontkomen waren, voerde hij weg naar Babel; en zij waren dienaren van hem en van zijn zonen tot de heerschappij van het koninkrijk Perzië,²¹ om het woord des Heren door de mond van Jeremia te vervullen, totdat het land zijn sabbatten genoten had. Al de dagen van zijn verlatenheid hield het sabbat, totdat zeventig jaar voltooid waren.

Met andere woorden, God legde zeventig sabbatten op aan het land door het volk van Juda weg te voeren en naar Babylon te sturen. Terwijl het land desolaat was, "*hield het sabbat totdat zeventig jaar voltooid waren.*" Deze sabbatsjaren waren opeenvolgende jaren zonder zesjarige werkcyclus ertussen.

Een dergelijk oordeel werd gespecificeerd in de wetten van de verdrukking in [Lev. 26:34, 35](#), waar God beloofde hen voor hun zonde uit het land te verbannen:

34 Dan zal het land zijn sabbatten genieten al de dagen der verlatenheid, terwijl gij in het land uwer vijanden zijt; dan zal het land rusten en zijn sabbatten genieten. 35 Al de dagen van zijn verlatenheid zal het de rust in acht nemen, die het niet in acht nam op uw sabbatten, toen gij er woonde.

Dit is een nieuwe manier om naar de goddelijke kalender te kijken, want normaal gesproken denken wij niet aan sabbatten als opeenvolgend. Maar wanneer God een oordeel over het land uitspreekt omdat het zijn rustjaren of Jubeljaren niet in acht neemt, lopen de jaren van het oordeel zeventig jaar achter elkaar.

Toen Gabriël de zeventig weken in drie delen verdeelde, met als belangrijkste 62 weken, ofwel 434 jaar, was dat om de tijd te benadrukken die Juda nodig had om een tijdschuld van 70 jaar op te lopen. In 434 jaar zijn er 62 sabbatten en 8 jubilarissen, in totaal 70 jaar wettelijke schuld.

Goddelijke interventie

Gedurende deze periode van 62 weken, van 409 v. Chr. tot 26 na Chr., hield Juda rustjaren (zo goed als het kon), maar geen enkel Jubeljaar. Daarom bleef hun schuld aan de wet oplopen, ondanks hun religieuze ijver. Gods oplossing was deze keer echter om de Messias te sturen om de schuld te betalen met Zijn eigen bloed aan het einde van de laatste week.

Wanneer God op een dergelijke manier ingrijpt, is dat om Zijn eigen beloften, geloften en eden te vervullen die Hij via het Nieuwe Verbond heeft gedaan. Daarom werd Jezus Christus gezonden als de Middelaar van het Nieuwe Verbond ([Hebr. 8:6](#)). Een van de missies van de Messias was om ons te leren hoe we Gods rust (Jubeljaar) kunnen binnengaan. De oorspronkelijke Jozua (Jesjoea), die Israël naar het eerste koninkrijk (Kanaän) leidde, was slechts een type van de grotere Jozua (Jesjoea) die ons werkelijk "rust" zou kunnen geven.

[Heb 3:11](#) citeert [Psalm 95:11](#), en zegt: "*Zij zullen Mijn rust niet binnengaan.*" Dit idee wordt verder uitgelegd in [Hebr. 4:8-10](#), zeggende,

⁸ Want als Jozua hen rust had gegeven, zou Hij niet hebben gesproken over een andere dag daarna. ⁹ Er blijft dus een sabbatrust voor het volk van God. ¹⁰ Want wie Zijn rust is ingegaan, heeft zelf ook gerust van zijn werken, zoals God van de Zijne.

Dus werd de Messias, de grotere Jozua, gezonden om ons te leiden naar de "sabbatsrust" waar de vroegere Jozua niet in slaagde. Deze "rust" wordt in vers 10 gedefinieerd als rusten "*van zijn eigen werken*". Dit was op zijn beurt de uitleg van [Jesaja 58:13](#) "*en zal het eren, afzien van uw eigen wegen, uw eigen genoegen zoeken en uw eigen woord spreken.*" Het boek Hebr. legt uit dat de ware "rust" bestaat uit het doen van de werken van God en het spreken van alleen Zijn woorden. Met andere woorden, het is een "Amen"-volk zijn, dat alleen doet wat we de Vader zien doen, en alleen spreekt wat we de Vader horen spreken - niet slechts één dag per week, maar voortdurend, als een manier van leven.

Dus zoals God in staat was om zeventig sabbatten en acht jubilarissen samen te voegen tot een ononderbroken reeks van jaren, zo moeten ook wij voortdurend Gods rust ingaan. Dit betekent dat wij voortdurend moeten leven vanuit een rustpositie, zeven dagen per week geleid door de Geest, en niet slechts één keer per week een sabbat houden. Met andere woorden, wij moeten onze nadruk verleggen van een kalender naar een relatie.

Dit is de les die we leren uit de periode van 62 weken die genoemd wordt in [Dan. 9:25](#). We zien het als we begrijpen dat Juda's zeventigjarige straf werd ingesteld omdat de natie haar rustjaren en Jubeljaren niet in acht had genomen gedurende een cyclus van 434 jaar. Er is natuurlijk meer aan de hand, maar ik heb al een uitgebreider verslag geschreven in het laatste deel van [hoofdstuk 7](#) in mijn boek, [Geheimen van de Tijd](#).

Het plein en de gracht

[Dan. 9:25](#) zegt ook over Jeruzalem: "*het zal opnieuw gebouwd worden met plein en gracht, zelfs in tijden van nood.*"

Jeruzalem had wel degelijk een plein (*rechof*), als we het buitenhof van de tempel als zodanig beschouwen. Maar Jeruzalem heeft nooit een gracht om zich heen gehad. Het Hebreeuwse woord dat hier "gracht" wordt vertaald is *charuwts*, wat komt van het stamwoord *charats*, "snijden, slijpen, beslissen, vaststellen". Het idee van snijden of graven is waar het van toepassing kan zijn op het graven van een gracht, maar het woord had meestal te maken met het graven van een goudmijn.

Aangezien Jeruzalem geen gracht had, is het duidelijk dat Gabriël deze betekenis van *charuwts* niet bedoelde. In feite wordt het woord meestal vertaald met "goud" in de Schrift. Bijvoorbeeld, [Psalm 68:13](#) zegt,

¹³ Wanneer u zich neerlegt tussen de schaapskooien, bent u als de vleugels van een duif die met zilver bedekt is, en haar scharen met glinsterend goud.

Het woord *charuwts* wordt poëtisch gebruikt om het idee van goud uit te drukken, maar belangrijker is dat het goud zelf de goddelijke natuur of het goddelijk karakter vertegenwoordigde. Zo zegt [Spr. 3:13, 14](#),

**¹³ Hoe gezegend is de man die wijsheid vindt, en de man die inzicht krijgt.
¹⁴ Want haar winst is beter dan de winst van zilver, en haar winst is beter dan fijn goud.**

We zien hier hoe zilver en goud worden vergeleken met wijsheid en inzicht. Met andere woorden, het ware (geestelijke) zilver is wijsheid, en het ware (geestelijke) goud is inzicht. Dat zijn de dingen die de mensen moeten zoeken, want dat zijn de dingen die ons werkelijk rijk maken.

Over wijsheid gesproken, we lezen opnieuw in [Spr. 8:17-21](#),

17 Ik heb hen lief die mij liefhebben [wijsheid]; en zij die mij ijverig zoeken, zullen mij vinden. 18 Rijkdom en eer zijn bij mij, blijvende rijkdom en gerechtigheid. 19 Mijn vrucht is beter dan goud [*charuwts*], zelfs zuiver goud [*paz*], en mijn opbrengst dan het mooiste zilver. 20 Ik wandel op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden der gerechtigheid,²¹ om degenen die mij liefhebben te begiftigen met rijkdom, opdat ik hun schatkamers vul.

Wanneer we de poëtische betekenis van deze "gracht" begrijpen als een verwijzing naar het delven van goud, wordt onze aandacht verlegd naar het ware goud dat Gabriël openbaarde in [Dan. 9:25](#). Hij sprak op poëtische wijze over het tempel terrein, met zijn plein, en het ware goud van wijsheid en inzicht dat uit die plaats zou vloeien. Met andere woorden, de tempel zou Gods schatkamer zijn, niet alleen van goud en zilver, maar van wijsheid en inzicht.

Maar *charuwts* verwijst ook naar een scherp instrument waarmee men in de aarde snijdt en een gracht of een goudmijn graaft. Het woord is van toepassing op een leraar die het woord der waarheid juist verdeelt en op een rechter die waarheid van onwaarheid onderscheidt om een rechtvaardig vonnis uit te spreken. Het betekent dus *een besluit, een beslissing of een vaststelling*. Het woord wordt tweemaal op deze wijze gebruikt in [Joël 3:14](#),

14 Veel, veel in het dal van de beslissing! Want de dag van de Heer is nabij in het dal van de beslissing.

Het is niet de Goldmine Valley, noch de Valley of the Moat, maar de "Valley of Decision." Het is een profetische plaats waar Gods besluit wordt uitgevaardigd wanneer Hij de naties oordeelt. Misschien kunnen we dit zien als de plaats waar God de naties beoordeelt om te zien of ze rijkdom nastreven of de geestelijke rijkdom van goddelijke wijsheid en inzicht.

Dit is misschien wel het belangrijkste deel van Gabriëls profetie, want, zoals we zullen zien, profeteert het volgende vers ([Dan. 9:26](#)) over de verwoesting van Jeruzalem, met de woorden: "*verwoestingen zijn vastgesteld*" (*charats*, het stamwoord van *charuwts*). Gabriël sprak dus op meer dan één niveau door te profeteren over zowel de wederopbouw van de stad als haar verwoesting in 70 na Christus.

In tijden van nood

De herbouw van de tempel, zei Gabriël, zou komen "*in tijden van nood*", en zo zien we later dat het werk werd tegengewerkt door "*Rehum de bevelhebber en*

Shimshai de schriftgeleerde" en bepaalde andere ambtenaren ([Ezra 4:9](#)), die per brief een beroep deden op de koning.

[Ezra 4:23, 24](#) zegt dat "*het werk aan het huis van God in Jeruzalem ophield, en het werd stopgezet tot het tweede jaar van de regering van Darius, de koning van Perzië.*"

De fundering van de tempel werd dus laat in het jaar 534 v. Chr. gelegd, maar door de tegenstand werd het werk gestaakt en pas in 520 v. Chr. hervat.

Jaren later kwam er meer tegenstand toen Nehemia werd gestuurd om de muren te herbouwen (445 v. Chr.). Dit project werd tegengewerkt door "Sanballat, Tobia en Geshem de Arabier" ([Neh. 6:1](#)), maar desondanks werd het werk voortgezet en in 52 dagen voltooid ([Neh. 6:15](#)).

In beide gevallen werd er gebouwd "*in tijden van nood*". Dezelfde "nood" deed zich natuurlijk voor bij de verwoesting van Jeruzalem in 70 na Christus.

Hoofdstuk 18

Van het decreet tot de Messias

Profetie is een vooruitblik op de geschiedenis. De geschiedenis legt de vervulling van de profetie vast, aangenomen natuurlijk dat de geschiedenissen nauwkeurig zijn opgetekend. Wanneer wij kijken naar het einde van de periode van zeventig weken die in [Daniël 9:24](#) wordt voorspeld, is het duidelijk te zien dat de zeventigste week begon in april van 26 na Christus en eindigde in april van 33.

Wat gebeurde er in die periode van zeven jaar? De geschiedenis zal ons vertellen hoe we Gabriëls woorden moeten interpreteren, want de geschiedenis is de vervulling van de profetie. Als de geschiedenis onze doctrinaire opvattingen onderuit haalt, dan moeten we niet proberen onze opvattingen aan de Schrift op te leggen door het historisch verslag te veranderen. In plaats daarvan moeten we onze eigen interpretaties aanpassen aan de feiten van de geschiedenis. [Daniel 9:26](#) zegt,

²⁶ Dan zal na de tweeënzestig weken de Messias worden afgesneden en niets hebben, en het volk van de komende vorst zal de stad en het heiligdom verwoesten. En zijn einde zal komen met een vloed; zelfs tot het einde zal er oorlog zijn; verwoestingen zijn bepaald.

Gabriëls openbaring voorspelde zowel de komst van de Messias als de verwoesting van Jeruzalem, alsof deze gebeurtenissen vrijwel gelijktijdig zouden plaatsvinden. Er wordt geen tijd gegeven om de gebeurtenissen te scheiden, maar we weten uit de geschiedenis dat Jeruzalem pas in 70 na Christus werd verwoest. Misschien vroeg hij zich af hoe de Messias kon komen en regeren te midden van de verwoesting van Jeruzalem.

Een oppervlakkige lezing van de passage lijkt erop te wijzen dat de Messias zou komen na zeven plus tweeënzestig jaar, en dan zou Jeruzalem een "week" van jaren later worden verwoest - en de Messias zou ook worden gedood. Een leger "van de vorst" zou de stad en de tempel verwoesten, en de Messias zou met "niets" achterblijven. Zo zou Daniël de profetie kunnen hebben opgevat. Maar we weten uit de geschiedenis dat dit niet gebeurde. **De Messias verkeerd beoordeeld**

De Septuagint (LXX) is de Griekse vertaling van de Hebreeuwse Geschriften. Met de vertaling ervan werd begonnen rond 280 v. Chr. in Alexandrië, Egypte, om de Schrift te verstrekken aan de Grieks sprekende Joden die zich in Alexandrië hadden gevestigd op uitnodiging van zijn stichter, Alexander de Grote. In de eerste eeuw na Christus was de Septuagint de gangbare versie van de Schrift, die gebruikt werd door allen die geen Hebreeuws verstonden, zowel Joden als Christenen.

De Septuagint weergave van [Dan. 9:26](#) wijkt iets af van de Hebreeuwse versie. Er staat: "*En na de tweeënzestig weken zal de gezalfde vernietigd worden, en er is geen oordeel in hem.*" Gebaseerd op de Septuagint weergave luidt de Concordante Versie: "*Messias zal worden afgesneden, en er is geen oordeel [gerechtigheid] voor hem.*"

Met andere woorden, de rabbijnse geleerden die de Septuagint vertaalden, begrepen dit zo dat de komende Messias mishandeld en vals beoordeeld zou worden. *Oordelen* betekent afrekenen via een gerechtelijke procedure. We weten natuurlijk dat Jezus inderdaad in de nacht voor zijn kruisiging door de hogepriester werd berecht en valselijk werd veroordeeld op beschuldiging van godslastering. Maar zulke nachtelijke processen waren niet geoorloofd, dus stuurde hij Jezus de volgende ochtend vroeg naar Pilatus voor berechting.

Gabriëls profetie impliceert een proces voor de Messias, maar dat Hij in de ogen van God geen gerechtigheid zou krijgen.

De Zeventigste Week

[Dan. 9:26](#) vertelt ons wat er zou gebeuren "*na de tweeënzestig weken*", maar het specificeert geen specifieke timing voor het afsnijden van de Messias en de vertekening van de rechtsgang. Wij weten natuurlijk uit de geschiedenis dat Hij werd gekruisigd op 14 Abib van 33 na Christus, precies zeventig weken nadat Ezra op zijn reis naar Jeruzalem was vertrokken. Ezra's voorbereidingen begonnen op de eerste dag van de eerste maand (Abib 1), en hij begon zijn reis feitelijk op Abib 12, zoals we al zagen.

Jezus werd gekruisigd 490 jaar en 2 dagen nadat Ezra zijn reis was begonnen (gerekend volgens de Hebreeuwse kalender).

Vaststelling van het convenant

[Dan. 9:27](#) (LXX) geeft een nauwkeuriger timing, terwijl het ons vertelt over het verbond dat de Messias zou sluiten:

²⁷ En een week zal het verbond met velen oprichten; en in het midden van de week zullen mijn offer en mijn drankoffer worden weggenomen; en op de tempel zal de gruwel der verwoestingen zijn; en aan het einde van de tijd zal een einde worden gemaakt aan de verwoesting.

De Hebreeuwse versie maakt de Messias de oorzaak van deze gebeurtenissen, terwijl de Septuagint de gebeurtenis slechts passief laat gebeuren. Hoe dan ook, we weten dat alle gebeurtenissen door iets worden veroorzaakt en niet vanzelf gebeuren.

Het eerste deel van het vers vertelt ons dat "het verbond" ergens in deze "week" tot stand zou komen. Vanuit christelijk perspectief zien wij dit als het Nieuwe Verbond, bekrachtigd door Zijn bloed aan het kruis. Dit komt overeen met [Dan. 9:24](#), waar Gabriël zei dat het uiteindelijke doel van de zeventig weken was "*de allerheiligste plaats te zalven*".

Het Heilige der Heiligen werd elk jaar op de Verzoendag "gezalfd" met bloed. Ik heb geen gegevens gevonden dat een ander middel dan bloed het Heilige der Heiligen moest zalven. Het was een bloedzalving, of doop, omdat bloed nodig was om het Nieuwe Verbond te bekrachtigen. Dit was geen gebeurtenis van zeven jaar, maar een kortstondige bekrachtiging die plaatsvond toen Hij het Heilige der Heiligen in de tempel in de hemel betrad, met Zijn eigen bloed. Wij lezen hierover in

[Hebr. 9:11-15](#),

¹¹ Maar toen Christus verscheen als hogepriester van het goede dat komen gaat, is Hij binnengegaan door de grotere en volmaaktere tabernakel, niet met handen gemaakt, dat wil zeggen, niet van deze schepping;¹² en niet door het bloed van bokken en kalveren, maar door zijn eigen bloed, is Hij voor eens en voor altijd het heilige binnengegaan, na de eeuwige verlossing te hebben verkregen. ¹³ Want als het bloed van bokken en stieren en de as van een vaars, die degenen die verontreinigd zijn besprenkelen, heiligen tot reiniging van het vlees,¹⁴ hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die zich door de eeuwige Geest onberispelijk aan God heeft aangeboden, uw geweten reinigen van dode werken om de levende God te dienen? ¹⁵ En daarom is Hij de bemiddelaar van een nieuw verbond

Gabriël zegt niets over een "antichrist" die dit verbond sluit. Een dergelijke opvatting vernietigt de hele context van de passage. De nadruk van de profetie ligt volledig op het werk van de Messias aan het kruis, zoals we in vers 24 hebben gezien. De enige andere mensen die prominent in de passage voorkomen zijn "*het volk van de vorst*" die de stad en het heiligdom zouden verwoesten. We weten uit de geschiedenis dat dit de Romeinen waren, dus hun "vorst" was de Romeinse Caesar.

Gabriël zegt ook dat dit verbond "*met velen*" zou worden gesloten. Deze profetische term wordt later gebruikt in [Rom. 5:15, 19](#). Paulus laat zien dat "de velen" tegenover "de één" moeten staan. Hij verklaart en definieert deze termen in [Rom. 5:16-18](#). In wezen laat hij zien hoe de zonde van één man "de velen" heeft getroffen, en hoe de rechtvaardige daad van één man ook "de velen" heeft getroffen. In beide gevallen zijn "de velen" dezelfde groep mensen. "Velen" is niet bedoeld om in beperkte zin te worden opgevat (d.w.z. velen, maar niet allen). In verzen

18 zegt Paulus namelijk,

¹⁸ Zoals dus door één overtreding alle mensen werden veroordeeld, zo werd door één daad van gerechtigheid het leven van alle mensen gerechtvaardigd.

Daarom past Paulus Gabriëls woord over "de velen" toe op "alle mensen". Dit is duidelijk, want Paulus vergeleek Adam met de laatste Adam (Christus) en de gevolgen van hun daden voor alle mensen. Het punt is dat het erop lijkt dat Paulus Gabriëls terminologie over "de velen" gebruikte om aan te tonen dat het werk van Christus bij de oprichting van het Nieuwe Verbond "alle mensen" zou treffen.

De verwoesting van Jeruzalem

[Dan. 9:26](#) spreekt over twee gebeurtenissen in een soort volgorde, maar geeft ons geen enkele aanwijzing over de timing. Ten eerste zou de Messias worden "afgesneden en niets hebben". Ten tweede zou de stad worden verwoest door "het volk van de vorst", wat het Romeinse leger bleek te zijn. Daniël kon niet weten (behalve een ongeschreven openbaring) dat er veertig jaar tussen deze twee gebeurtenissen zou liggen (30-70 na Christus), zoals we later zullen uitleggen.

Gabriël impliceert door deze volgorde dat de twee gebeurtenissen door oorzaak en gevolg met elkaar in verband staan. Zeker, Jezus vatte het zo op, want zoals we lieten zien in onze studie van Lucas, Boek 5, [De Waarschuwing](#), waarschuwde Hij het volk voor de komende verwoesting van Jeruzalem vanwege hun afwijzing van de Messias. Met andere woorden, het gebrek aan gerechtigheid tijdens Jezus' proces veroorzaakte de verwoesting van Jeruzalem en het land Judea.

Sprekend over Jeruzalem zei Gabriël dat "*haar einde zal komen met een vloed.*" Het Hebreeuwse woordbeeld dat hier wordt geschetst is geen letterlijke watervloed, want de geschiedenis maakt geen melding van een dergelijke gebeurtenis bij de verwoesting van Jeruzalem. Niettemin schetst het een beeld van de vloed van Noach die "alle vlees" vernietigde ([Gen. 6:17](#)). Maar Gabriël gebruikt de term als metafoor in de zin van [Spr. 27:4](#),

⁴ Toorn is woest en woede is een vloed; maar wie kan tegen jaloezie op?

Met andere woorden, Jeruzalem werd verteerd door een stroom soldaten, omdat de stad de woede van de Romeinse regering had gewekt. Dit wordt ondersteund door Gabriëls volgende uitspraak: "*zelfs tot het einde zal er oorlog zijn: verwoestingen zijn bepaald.*"

In de Septuagint staat: "*en tot het einde van de oorlog, die snel voltooid is, zal hij de stad aan de verwoestingen onderwerpen.*" Met andere woorden, de oorlog zou zich niet lang voortslepen, maar "snel voltooid" worden. In 70 na Christus werd Jeruzalem omsingeld op de ochtend van Pesach, en het werd verwoest op de 9th van Av slechts een paar maanden later.

Het belangrijkste deel van deze profetie is wellicht dat zij spreekt over de "verwoesting" van Jeruzalem. Dit is de context waarin we het idee van de "gruwel der verwoesting" moeten begrijpen ([Matt. 24:15](#)). Verlaten zijn betekent letterlijk

verlaten zijn of verstoken van iets, zoals vegetatie of mensen. Het kan ook worden toegepast op iemand die verbaasd, ontzet, verbijsterd, ontzet of verbijsterd is. Dit geeft de term een dubbele betekenis, want het impliceert dat de mensen verbijsterd zullen zijn over de verlatenheid van Jeruzalem.

Maar Gabriël zegt dat "*verwoestingen zijn vastgesteld*". Het Hebreeuwse woord "bepaald" komt van *charats*, wat, zoals we al hebben laten zien, snijden met een scherp instrument betekent, of (juridisch) een vonnis uitspreken. In dit geval moest God deze verwoesting van Jeruzalem uitspreken door Zijn vonnis. Uit Jezus' woorden in het Nieuwe Testament blijkt dat dit verwoestingsvonnis werd uitgesproken als rechtstreeks gevolg van de verwerping door de natie van Hem als Messias.

Hoofdstuk 19

Het midden van de week

[Daniël 9:27](#) spreekt over de laatste "week" waarin de Messias een verbond zou sluiten met "de velen". We leren dan dat "*in het midden van de week Hij een einde zal maken aan de offers en het graanoffer.*" Velen denken dat dit verwijst naar een "antichrist" die tegen de wil van God een einde maakt aan de offers. Zij wijzen op de voorbeelden van Antiochus Epifanes in 168 voor Christus en ook de Romeinen in 70 na Christus, die met hun verwoesting van de tempel een einde maakten aan het offeren.

Maar deze profetie gaat over de zeventigste week in Daniël van 26-33 na Chr. Gedurende die tijd werden de dierenoffers in de tempel niet onderbroken. De stopzetting van de offers was dus iets dat God verordende vanuit het goddelijke hof - niet iets dat daadwerkelijk op aarde plaatsvond.

De week begon met de lentefeesten in 26 na Christus. Het midden van de week, of 3½ jaar later, was de tijd van de herfstfeesten in 29 na Christus. De datum van Jezus' doop kan niet worden vastgesteld door een directe uitspraak in de Schrift of in de geschiedenis. We moeten het dateren volgens de tijd dat de korte bediening van Johannes begon, want Johannes was ongeveer zes maanden ouder dan Jezus.

Toen de engel Maria vertelde dat zij zwanger zou worden door de Heilige Geest ([Lucas 1:35](#)), vertelde hij haar ook dat haar nicht Elizabeth zwanger was "*in haar zesde maand*" ([Lucas 1:36](#)). Johannes werd geboren rond Pesach het jaar daarop, en Jezus werd geboren op het feest van de Bazuinen later datzelfde jaar (2 v. Chr.).

Dertig jaar later begon Johannes te prediken als een volwaardige rabbi ([Johannes 3:26](#)). De datum van zijn bediening wordt gegeven in [Lucas 3:1, 2](#),

¹ In het vijftiende jaar van de regering van Tiberius Caesar, toen Pontius Pilatus gouverneur was van Judea, en Herodes tetrarch was van Galilea, en zijn broer Filippus tetrarch was van het gebied van Ituraea en Trachonitis, en Lysanias tetrarch was van Abilene,² in het hogepriesterschap van Annas en Kajafas, kwam het woord van God tot Johannes, de zoon van Zacharias, in de woestijn.

De regering van Tiberius

De regeerperiode van Tiberius Caesar is zeer bekend bij historici.

Tiberius was de aangenomen zoon van Augustus Caesar. Augustus stierf op 19 augustus 14 na Christus, precies 56 jaar (op de dag af) sinds het begin van zijn politieke carrière, die begon op 19 augustus 43 voor Christus. Het toeval dat hij stierf op de 56th verjaardag van zijn politieke carrière maakte de datum van zijn dood opmerkelijk voor veel historici uit die tijd.

Toch zijn er tegenwoordig sommigen die proberen Tiberius' regering enkele jaren eerder te dateren door te verwijzen naar zijn coregentschap terwijl Augustus oud was. Maar Tiberius heeft nooit geprobeerd het begin van zijn regering vast te stellen vóór de dood van Augustus. De munten van die tijd, met de afbeelding van Tiberius, zijn allemaal gedateerd om aan te tonen dat het regeringsjaar van Tiberius begon met de dood van Augustus in 14 na Christus.

Het 15th jaar van Tiberius is dus van augustus 28 tot augustus 29 na Christus. Johannes begon te prediken toen hij in april (Pesach) van 29 jaar dertig werd. Zes maanden later, toen Jezus dertig werd ([Lucas 3:23](#)), kwam Hij naar Johannes om zich te laten dopen. Dit was in september van 29 na Christus.

De geboorte van Jezus

Als Jezus zes maanden na Johannes' dertigste verjaardag dertig jaar oud werd, dan is Hij geboren in september van 2 v. Chr. Kunnen we bewijzen dat dit het jaar van Zijn geboorte was? Ja, zeer zeker, zowel door de astronomie als door de geschiedenis.

De gebruikelijke vergissing is te zeggen dat Hij in 4 v. Chr. werd geboren, terwijl het in feite onmogelijk was dat Hij in dat jaar werd geboren. De fout wordt in stand gehouden door een voetnoot in de geschriften van Josephus, waar Josephus ons vertelt dat hij ongeveer twee weken voordat Herodes stierf, Matthias ontsloeg uit het hogepriesterschap en een opstandige rabbi met dezelfde naam (Matthias) executeerde. Josephus vertelt ons in Antiquiteiten van de Joden, XVII, vi, 4,

"Maar Herodes ontnam deze Matthias het hogepriesterschap en verbrandde de andere Matthias, die de oproer had veroorzaakt, met zijn metgezellen levend. En diezelfde nacht was er een maansverduistering."

De foutieve voetnoot van de uitgever (uit de jaren 1800) luidt:

"De maansverduistering (de enige verduistering van een van de lichtbronnen die Josephus in zijn geschriften vermeldt) is van het grootste belang voor de bepaling van het tijdstip van de dood van Herodes en Antipater, en voor de geboorte en de hele chronologie van Jezus Christus. Het gebeurde op 13 maartth, in het jaar van de Juliaanse periode 4710, en het vierde jaar voor de christelijke jaartelling."

Helaas heeft de uitgever deze gebeurtenis op de verkeerde eclips toegepast. We weten dat Herodes kort daarna stierf, waardoor Jozef en Maria konden terugkeren uit Egypte, niet lang nadat Herodes de kinderen in Bethlehem had gedood. Maar als Herodes werkelijk eind maart van 4 v. Chr. was gestorven, zoals de redacteur suggereert, hoe kan dan worden gezegd dat Jezus zes maanden later tegen *het einde van het jaar* 4 v. Chr. is geboren?

Als Herodes in maart van 4 v. Chr. is gestorven, dan zou hij niet in leven zijn geweest om vele maanden later, nadat Jezus was geboren, de kinderen in Bethlehem te doden. Jezus is dus niet geboren in 4 v. Chr., en ook niet de eclips van 13 maart 4 v. Chr. waarbij Herodes de hogepriester afzette en de andere Matthias op de brandstapel zette wegens opruiing.

We moeten een andere maansverduistering vinden die in de geschiedenis past. Die verduistering vond plaats op 9 januari 1 v. Chr.

Jezus was 3½ maand eerder in Bethlehem geboren, in september van 2 v. Chr. Jozef en Maria bleven drie maanden in Bethlehem, en toen kwamen de Wijzen met geschenken uit de verte. De volgende dag keerden de Wijzen via een andere weg terug naar hun land, en Jozef nam zijn gezin mee naar Egypte om Jezus te beschermen tegen de toorn van Herodes. Zij vluchtten naar Egypte eind december van 2 v. Chr., en Herodes doodde onmiddellijk de kinderen in Bethlehem. Twee weken later executeerde hij Matthias op 9 januari.

Zoals Mozes drie maanden oud was toen hij ter bescherming in het huis van Farao werd gebracht ([Exodus 2:2](#)), zo werd ook Jezus op dezelfde leeftijd ter bescherming naar Egypte gebracht.

Het punt is dat als Jezus was geboren in september van 4 v.C., dan zou Hij dertig jaar oud zijn geworden in september van 27. Hij zou zijn gedoopt door Johannes in het 17th jaar van Tiberius, en Hij zou 3½ jaar later zijn gekruisigd in april van 31 na Christus. Jezus werd geboren op het feest van de Bazuinen, 29 september 2 v. Chr.

Voor meer bewijs hiervan, zie mijn boek, [Wanneer is werkelijk Jezus geboren?](#)

Aangezien Jezus werd geboren in september van 2 v.C., kwam Hij naar Johannes voor de doop kort na zijn 30th verjaardag in september van 29 n.C. (Vergeet niet dat er geen "jaar nul" was toen onze moderne kalender werd uitgevonden in 526 n.C. Men ging rechtstreeks van 1 v.C. naar 1 n.C. Vandaar dat Jezus dertig werd in 29, niet in 28 n.C.).

De offers stoppen in het midden van de week...

Toen Jezus bij Johannes kwam voor de doop, werd Hij voorgesteld als "*het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt*" ([Johannes 1:29](#)). Dit was de grote openbaring van Johannes die hij van het goddelijke hof verordonneerde. Dat decreet maakte een einde aan de dierenoffers, althans vanuit juridisch oogpunt. Natuurlijk waren de priesters op aarde niet op de hoogte van het hemelse decreet, en dus gingen zij door met offeren tot 70 na Christus, toen de Romeinse oorlog een einde maakte aan hun offers.

Gabriëls openbaring over het midden van de week was geen uitspraak over de gangbare praktijk in de tempel, maar was een openbaring over een decreet van de goddelijke rechtbank. Het belangrijkste doel van Gabriëls toespraak tot Daniël was het openbaren van decreten. De zeventig weken begonnen met een decreet om Jeruzalem te herbouwen in 458 v. Chr. Het eindigde met een decreet om het Nieuwe Verbond in te stellen in 33 na Chr. Het midden van de laatste week (29 september na Chr.) stelde een decreet in om een einde te maken aan het offeren van dieren.

De geschiedenis zelf laat ons zien hoe we deze gebeurtenis in het midden van de laatste week moeten interpreteren. Door de geschiedenis te bestuderen, vinden we dat Jezus in die tijd werd gedoopt. De doop is een type van dood en opstanding, zoals Paulus laat zien in [Rom. 6:3](#). Jezus' doop stelde het Lam van God voor, dat 3½ jaar later gedood zou worden als het laatste Offer. In die zin moest Hij gekeurd worden tot de vierde dag, want elk Pesach lam werd vier dagen gekeurd voordat het werd gedood op de voorbereidingsdag voor het Pesach ([Exodus 12:3, 6](#)).

Zo gaf God het volk ook vier jaar om hun pascha-lam te keuren en tot een besluit te komen of Hij geschikt was of niet. Dit is het onderliggende doel van de laatste helft van de zeventigste week.

De Grote Verzoendag

Als we de wetten betreffende de Verzoendag in Leviticus 16 bestuderen, zien we dat Jezus die profetieën vervulde op de dag dat Hij gedoopt werd. Wij begrijpen dat Jezus dertig werd op het feest van Bazuinen (7/1), en op de Verzoendag (7/10) kwam Hij naar Johannes voor de doop.

De Verzoendag loopt parallel met het Pesachfeest. In dit geval is het opmerkelijk dat de Pesach-lammeren op de tiende dag van de *eerste* maand werden geselecteerd, terwijl de twee geiten op de tiende dag van de *zevende* maand werden geselecteerd. In dit geval werd Jezus geselecteerd op de Verzoendag en door Johannes gedoopt terwijl de priesters de eerste geit in de tempel doodden. Zijn doop was ook het moment waarop Hij geselecteerd werd om 3½ jaar later bij Pesach gedood te worden.

Na zijn doop werd "*Jezus door de Geest naar de woestijn geleid om door de duivel verzocht te worden*" ([Matt. 4:1](#)). Dit was in overeenstemming met de instructies van de wet betreffende de tweede geit op de verzoendag. Terwijl de eerste geit moest worden gedood, moest de tweede de woestijn in worden geleid "voor Azazel", want [Lev. 16:8](#) luidt letterlijk,

⁸ En Aaron zal loten werpen over de twee bokken, het ene lot voor Jahweh en het andere lot voor Azazel.

Azazel betekent letterlijk "geit god." Azazel betekent 'geit' en *el* betekent 'god'. Het is een satyr, of faun, afgebeeld als half mens en half geit. De enige reden dat het vertaald is als "zondebok" is dat de vertalers de profetie ervan niet begrepen, noch het verband legden met Jezus die naar de woestijn werd geleid om door de duivel verzocht te worden. De wet zelf biedt hiervoor geen verklaring, dus was het nauwelijks mogelijk te weten hoe deze profetie in vervulling moest gaan totdat Jezus de woestijn werd binnengeleid om door de duivel verzocht te worden.

De doop van Jezus was dus bedoeld om Hem te presenteren als de eerste bok "voor Jahweh". Toen de Geest Hem naar de woestijn leidde "voor Azazel", werd Jezus daarheen gestuurd om verzocht te worden door de duivel. [Lev. 16:21](#) zegt dat de tweede bok naar de woestijn moest worden gestuurd "*door de hand van*

een man die gereed staat". In de KJV staat: "*door de hand van een geschikte man.*" Het Hebreeuwse woord dat "fit" of "in gereedheid" betekent is *ittiy*, wat "tijdig, gereed" betekent. Het grondwoord is *eth*, wat meestal vertaald wordt met "tijd" en soms met "seizoen".

Met andere woorden, de man die de tweede geit de woestijn in moest leiden was iemand die *op tijd* was, en zijn handelingen profeteerden van een precies tijdstip waarop ook de Messias de woestijn in geleid zou worden "voor Azazel". Timing was belangrijk, en dus vervulde de Messias deze profetie tijdig toen de Heilige Geest (de "geschikte man") Hem de woestijn in leidde.

Toen Hij gedoopt werd, was Jezus dertig jaar en tien dagen oud. Door als eerste bok de profetie te vervullen, werd Hij voorgesteld als Degene die voor de zonden van het volk zou sterven als het laatste Offer. Als de eerste geit reinigde Hij ook het heiligdom toen Hij Zijn eigen bloed in het heiligdom in de hemel bracht, zoals de hogepriester het bloed van de eerste geit in het Heilige der Heiligen had gebracht om het heiligdom te verzoenen. [Lev. 16:20](#) zegt,

²⁰ Als hij klaar is met de verzoening voor het heilige, de tent van samenkomst en het altaar, zal hij de levende bok offeren.

Met andere woorden, het bloed van de eerste geit werd gebruikt om verzoening te doen voor het heiligdom. Maar zoals [Hebreeën 9:24](#) ons vertelt, werd dit vervuld in de tempel in de hemel, en niet in de tempel in Jeruzalem. Het werd legaal gedaan bij Jezus' doopsel, en het werd voltooid bij Jezus' eigenlijke dood en opstanding.

Na gedoopt te zijn om de profetie van de eerste geit te vervullen, werd Jezus de woestijn in geleid om de profetie van de tweede geit te vervullen. Zijn doop veroorzaakte een decreet uit de hemel om dierlijke offers te beëindigen ten gunste van het grotere Offer. Zijn veertigdaagse verzoeking in de woestijn was de voorbode van de veertig Jubeljaren waarin de Kerk in de eeuwen daarna in verzoeking zou worden gebracht.

Hoofdstuk 20

De verwoesting van Jeruzalem

Wij zijn geneigd de openbaring aan Daniël te bekijken alsof hij door onze eigen lens kon kijken. Maar wij hebben een voordeel ten opzichte van Daniël, want wij leven 2600 jaar later. Wij kunnen terugkijken op de eerste komst van Christus als een kwestie van geschiedenis. Wij weten hoe Gabriëls profetie werkelijk in vervulling ging, en wij zijn geneigd te vergeten dat Daniël die kennis niet had. Voor hem was veel van wat Gabriel zei een raadsel.

Als we ons verplaatsen in Daniël en onze kennis beperken tot wat Gabriël zei, en alles wat we weten uit het Nieuwe Testament en de latere geschiedenis buiten beschouwing laten, kunnen we ons een beter beeld vormen van de schok en afschuw die Daniël moet hebben gevoeld. De engel vertelde hem niet alleen dat Jeruzalem herbouwd zou worden, maar dat aan het eind van zeventig weken de stad en de tempel opnieuw zouden worden verwoest door een buitenlands leger van een of andere "vorst".

Ergoer nog, de Messias zou na negenenzestig weken komen en Zijn rechtvaardig werk doen - maar dan zou ook Hij onrecht lijden, van Zijn troon worden gestoten en "niets hebben". Dat wil zeggen, Hij zou zijn koninkrijk verliezen. Daniël kreeg geen tijdschema voor deze verwoesting, behalve dat deze zou beginnen aan het einde van de zeventig weken.

Daniël vertelt ons niets over een verder gesprek of openbaring van Gabriël. Zoveel vermeldt hij, en het lijkt een samenvatting te zijn van alle belangrijke openbaringen. Heeft Daniël Gabriël verder ondervraagd over deze dingen, zoals hij eerder deed? Zo ja, dan worden we niet verder geïnformeerd. De boodschap eindigt abrupt zonder uitleg.

De Vleugel van de Tempel

Het laatste stukje informatie dat wordt gegeven is aan het eind van **Dan.**

9:27,

²⁷ ... en op de vleugel van gruwelen zal iemand komen die desolaat maakt, een die is verordend, wordt uitgestort op degene die desolaat maakt.

Wat betekent dit? Het is nogal duister. De Septuagint lijkt dit vanuit rabbinaal perspectief te verduidelijken of uit te leggen:

27 ... en op de tempel zal de gruwel der verwoestingen zijn; en aan het einde van de tijd zal een einde worden gemaakt aan de verwoesting.

De vertalers van de Septuagint geloofden blijkbaar dat de "vleugel" een vleugel van de tempel was. De Concordante Versie volgt het voorbeeld van de Septuagint en zegt,

27 ... op een vleugel van het heiligdom zullen verwoestende gruwelen zijn. Tot het einde van de jaartelling zal de beslissende conclusie over de verwoesting worden uitgestort.

De gruwel lijkt dus in de eerste plaats verband te houden met de tempel zelf, waardoor het eerder een religieus dan een politiek probleem in Jeruzalem is.

De Gruwel der Verlossing

De term "gruwel" werd vaak gebruikt als eufemisme voor een afgodsbeeld of iets dat voor God afschuwelijk was. In dit geval blijkt dat de gruwel, samen met de "verwoesting", zou voortduren tot "*het einde van de tijd*", of "*tot het einde van de jaartelling*".

Hoe lang zou dit duren? Ik kan in de tekst niets vinden over de duur van deze verwoesting. Pas als we terugkijken in de geschiedenis zien we dat de verwoesting van Jeruzalem en zijn tempel tot op heden voortduurt. De afgoderij of valse aanbidding is niet opgehouden, ook al is de stad herbouwd. In feite is de reden voor de verwoesting niet opgelost. De openbaring van Gabriël suggereert sterk dat het probleem in vers 26 en in de eerste helft van **Dan. 9:27** de oorzaak was van de verwoesting in de laatste helft van het vers.

Met andere woorden, het afsnijden van de Messias, Hem met "niets" achterlatend, lijkt de oorzaak te zijn van de verwoesting. Hierover wordt echter weinig gezegd tot we in het Nieuwe Testament komen, waar de evangelienschrijvers de redenen voor de spoedig komende verwoesting van de stad verduidelijken. Jezus heeft het volk vele malen gewaarschuwd en verteld wat de oorzaak van de verwoesting is en hoe men kan voorkomen dat men er persoonlijk in verstrikt raakt.

Bijvoorbeeld, **Lucas 19:43, 44** spreekt rechtstreeks tot Jeruzalem en zegt,

43 Want de dagen zullen over u komen dat uw vijanden een barricade tegen u zullen opwerpen en u zullen omsingelen en u aan alle kanten zullen insluiten,⁴⁴ en u met de grond gelijk zullen maken en uw kinderen

in u, en zij zullen in u geen steen op de andere laten liggen, omdat u de tijd van uw bezoeking niet hebt erkend.

Onmiddellijk na deze uitspraak ging Jezus de tempel binnen en verdreef de geldwisselaars en zei tegen hen: "*U hebt er een rovershol van gemaakt*" (**Lucas 19:46**). Dit was dezelfde reden waarom de oorspronkelijke tempel verlaten werd, want **Jer. 7:11** geeft dezelfde veroordeling over de stad vlak voordat deze in zijn tijd werd verlaten.

Veel van Jezus' gelijkenissen onthulden de reden voor de verwoesting van de stad, en uit de evangelie-verslagen blijkt dat Jezus, naarmate de dag van zijn kruisiging naderde, steeds duidelijker sprak in zijn waarschuwingen. Hij begreep dat het verwerpen van de Messias de oorzaak was van de komende verwoesting. Daarom moeten wij, wanneer wij Daniël 9 bestuderen, ook dat verband leggen tussen oorzaak en gevolg.

Jezus' waarschuwingen

De Septuaginta van **Dan. 9:27** gebruikt de term "*gruwel der verwoestingen*" in verband met de tempel, of een "vleugel" van de tempel. In **Matt. 24:15** verwijst Jezus naar de "*gruwel der verwoesting waarover gesproken is door Daniël de profeet*" in termen van de oorlog waarin Jeruzalem verwoest zou worden. Hij vertelt het volk dat wanneer zij dit zagen aankomen, zij snel uit de stad en uit Judea zelf moesten vluchten. Desnoods moesten zij alles achterlaten.

Deze waarschuwing was natuurlijk van toepassing op de Romeinse oorlog in de zeven jaren van 66-73 na Christus. Josephus zegt dat de oorlog begon op Pesach van 66, toen het volk in opstand kwam en Rome geweld gebruikte om de opstand de kop in te drukken. De eerste openlijke strijd vond echter plaats op het Loofhuttenfeest van 66 na Christus, toen Rome's Zevende Legioen werd vernietigd.

De represaille van Rome kwam snel en meedogenloos. De Romeinse troepen arriveerden snel, en terwijl heel Judea in vuur en vlam stond, herstelden zij eerst de controle over alle andere steden dan Jeruzalem. Hun tactiek was om het platteland veilig te stellen voordat ze Jeruzalem belegerden.

Maar na de dood van Nero in juni 68 viel de oorlog stil. Tijdens die stilte vluchtte de kerk in Jeruzalem naar Pella aan de andere kant van de Jordaan, en verliet Judea helemaal. Dit wordt vermeld door bisschop Eusebius in zijn *Geschiedenis van de Kerk*, Boek III, v, 2. Jeruzalem werd verwoest in 70, en op Pesach van 73 eindigde de oorlog uiteindelijk met de inname van Masada.

Toepassingen Vandaag

Jeremia moest een oud aarden vat (kruik) nemen en het kapot slaan in het dal van de zoon van Hinnom. [Jer. 19:10-12](#) zegt,

¹⁰ Dan moet je de kruik breken in het zicht van de mannen die je vergezellen¹¹ en tegen hen zeggen: "Zo zegt de Heer der heerscharen: 'Zo zal ik dit volk en deze stad breken, zoals men een pottenbakkersvat breekt, dat niet meer hersteld kan worden; en zij zullen in Topheth begraven omdat er geen andere plaats is om te begraven. ¹² Zo zal ik deze plaats en haar inwoners behandelen," verklaart de Heer, "zodat deze stad als Topheth wordt."

God zei tegen Jeremia dat Jeruzalem verwoest zou worden als een gebroken vat dat "*niet meer gerepareerd kan worden*". De stad werd in Jeremia's tijd (586 v. Chr.) verwoest, maar later herbouwd. Op het moment dat de stad werd herbouwd, was het een uitgemaakte zaak dat zij op een later tijdstip opnieuw verwoest zou moeten worden om Jeremia's profetie te vervullen. Daarom ontving Daniël een openbaring, niet alleen over de herbouw van Jeruzalem, maar ook over de vernietiging ervan.

Wij weten dat Jeruzalem werd verwoest in 70 na Christus. Maar na verloop van tijd werd de stad herbouwd, en dat deed Jeremia's profetie weer herleven. Zolang Jeruzalem staat, moet het woord van God aan Jeremia nog in vervulling gaan.

Het feit dat Jeruzalem er vandaag nog staat, toont aan dat er nog een andere vervulling van Jeremia's profetie in het verschiet ligt. Het is waarschijnlijk dat deze laatste verwoesting in onze tijd de laatste zal zijn. [Jesaja 29:1-6](#) lijkt een nucleair incident te beschrijven, en als dat zo is, is het mogelijk dat de straling voorkomt dat de stad wordt hersteld en herbouwd.

Zo'n vernietiging gaat natuurlijk in tegen veel van het hedendaagse begrip van profetie. Maar in plaats van [Jer. 19:11](#) te negeren, zouden de mensen hun opvattingen over profetie moeten aanpassen aan het woord van God. In Paulus' bespreking van Jeruzalem vertelt hij ons in [Gal. 4:30](#) dat de stad, net als Hagar,

zou worden uitgeworpen. Dit zal gebeuren, of profetiedocenten het nu wel of niet eens zijn met het woord van God.

Zullen de Joden een derde tempel in Jeruzalem bouwen voordat deze laatste verwoesting plaatsvindt? Ik weet het niet. Maar als er een derde tempel wordt gebouwd, en de Levitische priesters beginnen weer dierlijke offers te brengen (zoals zovelen geloven), dan zijn die offers een belediging voor het enige ware Offer dat God aanvaardt. In feite zou een terugkeer naar dierlijke offers een andere gruwel van de verwoesting betekenen, want een dergelijke praktijk zou opnieuw een verwerping betekenen van het bloed van "*het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt*" (**Johannes 1:29**).

Christelijke zionisten die verlangen naar de dag waarop de tempel wordt herbouwd en de dierlijke offers weer worden ingevoerd, zouden moeten begrijpen dat een dergelijke gebeurtenis een gruwel zou zijn, geen reden tot vreugde. Christenen zouden Joden moeten waarschuwen Israël te verlaten, niet geld inzamelen om meer van hen naar de gevarenzone te sturen. De vroege Kerk luisterde naar Jezus' waarschuwing en verliet het gebied, terwijl de rest van de Joden stierf in de vernietiging. Wat de vroege Kerk deed is wat christelijke Joden vandaag zouden moeten doen. Als zij de instructies van Jezus niet opvolgen, zullen velen van hen misschien samen met de stad waarin zij vertrouwen.

Hoofdstuk 21

Van Nehemia tot Paulus

We hebben al laten zien hoe de zeventig weken begonnen met het decreet van Artaxerxes (Cyrus II) in 458 v. Chr. Dit was het zevende jaar van de koning, en zijn decreet is opgetekend in [Ezra 6:11-26](#). Maar de zeventig weken hebben ook een secundair beginpunt dertien jaar later, toen dezelfde koning een tweede decreet uitvaardigde.

Dit tweede decreet werd uitgevaardigd in het twintigste jaar van Artaxerxes ([Neh. 2:1](#)), dat was het jaar 445 v. Chr. Hierdoor werd Nehemia naar Jeruzalem gestuurd om de muren van de stad te bouwen. Net als de eerdere decreten werd ook dit decreet tegengewerkt door degenen die zich bedreigd voelden door een verdedigbare stad in hun buurt. Sanballat de Horoniet en Tobia de Ammoniet en Geshem de Arabier verzetten zich tegen dit werk ([Neh. 2:19](#)). Niettemin werd de muur in 52 dagen voltooid ([Neh. 6:15](#)).

Het is opmerkelijk dat 490 jaar nadat Nehemia de muur rond Jeruzalem herbouwde, de apostel Paulus de opdracht kreeg om als zendeling uit te zenden vanuit de kerk in Antiochië. Paulus kreeg zijn opdracht in het 14th jaar na zijn bekering ([Gal. 2:1](#)). Zijn opdracht kwam nadat hij en Barnabas naar Jeruzalem waren gestuurd met bijdragen voor de kerk daar, in afwachting van een hongersnood die was voorspeld door de profeet Agabus. [Handelingen 11:27-30](#) zegt,

²⁷ In die tijd kwamen enkele profeten uit Jeruzalem naar Antiochië. ²⁸ En een van hen, Agabus genaamd, stond op en begon door de Geest aan te geven dat er zeker een grote hongersnood zou komen over de hele wereld. En dit vond plaats in de regering van Claudius. ²⁹ En in de mate dat iemand van de discipelen middelen had, besloot ieder van hen een bijdrage te sturen ter ondersteuning van de broeders die in Judea woonden. ³⁰ En dit deden ze, en stuurden het in opdracht van Barnabas en Saul naar de oudsten.

Deze hongersnood "*vond plaats in de regering van Claudius*" ([Handelingen 11:28](#)). Claudius regeerde van 41-54 n.Chr. Paulus kan niet vóór 33

n.Chr. bekeerd zijn, en aangezien hij ons vertelt dat hij "*na veertien jaar*" (d.w.z. 13-14 jaar later) naar Jeruzalem ging, zou dit het jaar 46-47 n.Chr. zijn geweest. Het is voor ons van belang op te merken dat dit 490 jaar was nadat Nehemia in 445 v.Chr. de muren van Jeruzalem herbouwde.

Als we de twee beginpunten vergelijken met de twee eindpunten van de profetie over zeventig weken, zien we dat er duidelijk verschillende doelen waren voor elke cyclus. Ezra werd naar Jeruzalem gestuurd om offers te brengen voor Juda en ook voor de Perzen. Nehemia werd gezonden om de muren van Jeruzalem te herbouwen en voor de verdediging te zorgen.

Zo zien we ook aan het eind van elke periode van zeventig weken verschillende gebeurtenissen plaatsvinden. Jezus kwam naar Jeruzalem om *als offer gebracht te worden*, waarmee het door Ezra begonnen werk werd voltooid. Dertien jaar later kwam de apostel Paulus naar Jeruzalem met giften van de christenen in Antiochië *om de kerk in Jeruzalem te beschermen* tegen de komende hongersnood.

Aangezien wij het doel van Christus' offer aan het kruis al hebben besproken in verband met het eerste eindpunt in 33 na Christus, zullen wij ons richten op het tweede eindpunt, dat zijn vervulling vindt in het werk en de bediening van de apostel Paulus.

Het doel van de meeste tijdscycli is het leggen van een oorzaak-engevolgrelatie tussen het begin- en eindpunt. Dus hoe verhoudt Nehemia zich tot de apostel Paulus? Hoe verhoudt de opdracht aan Nehemia om de muren van Jeruzalem te herbouwen zich tot de opdracht en roeping van de apostel Paulus?

De wederopbouw van de muur

Ten eerste is een muur bedoeld om een stad te verdedigen tegen haar vijanden. Hij is niet bedoeld om mensen buiten de stad te houden, maar om ze te dwingen de stad door de poorten binnen te gaan. Zij die over de muur proberen te klimmen zijn vijanden, want zij proberen op een onwettige manier of met vijandige bedoelingen de stad binnen te komen.

Profetisch gesproken staat een muur voor de wet van God. Het is de grens, d.w.z. de morele grens, die de stad verdedigt en de onrechtvaardigen buiten houdt. Zo vertelt Jeremia ons in [Lam. 2:8, 9](#),

8 De Heer besloot de muur van de dochter van Sion te verwoesten... 9 Haar poorten zijn in de grond gezonken, Hij heeft haar tralies vernietigd en gebroken. Haar koning en haar vorsten zijn onder de volken; de wet is niet meer...

Met andere woorden, het volk van Juda en Jeruzalem had voortdurend de wet van God overtreden, waardoor de geestelijke verdedigingsmuur rond de stad werd vernietigd. Dus vernietigde God de fysieke muur, want het geestelijke patroon

wordt altijd weerspiegeld in het natuurlijke. Hij gebruikte het Babylonische leger om een oordeel over Juda te vellen en het volk voor zeventig jaar in gevangenschap te brengen.

Nadat de gevangenschap was voltooid, begon het volk in 534 v. Chr. tijdens de regering van Cyrus terug te keren naar Jeruzalem. Zij bouwden de tempel van 520-515 v. Chr., maar de muren bleven in verval. Uiteindelijk werd Nehemia in 445 v. Chr. gestuurd om de muur rond Jeruzalem te herbouwen. De profetische betekenis hiervan was dat de geestelijke muur was hersteld, zodat God toestond dat de fysieke muur werd herbouwd als een weerspiegeling van de geestelijke toestand van de natie.

Nehemia moest Judea bevrijden van zijn woekerpraktijken. [Neh. 5:1-5](#) zegt,

¹ Nu was er een grote verontwaardiging van het volk en van hun vrouwen tegen hun Joodse broeders. ² Want er waren er die zeiden: "Wij, onze zonen en onze dochters, zijn met velen; laat ons daarom graan krijgen, opdat wij eten en leven." ³ En anderen zeiden: "Wij nemen een hypotheek op onze akkers, onze wijngaarden en onze huizen, opdat wij graan krijgen vanwege de hongersnood." ⁴ Ook waren er die zeiden: "Wij hebben geld geleend voor de belasting van de koning op onze akkers en onze wijngaarden. ⁵ En nu is ons vlees als het vlees van onze broeders, onze kinderen als hun kinderen. Maar zie, wij dwingen onze zonen en onze dochters tot slaven, en sommige van onze dochters zijn al in slavernij gedwongen, en wij zijn hulpeloos omdat onze velden en wijngaard aan anderen toebehoren."

De Joden hadden tijdens hun verblijf in Babylon geleerd geld te lenen tegen rente, en ook al waren ze uit Babylon vertrokken, het was moeilijker Babylon uit hen te krijgen. De praktijk van woeker wordt ons dus voorgesteld als het voorbeeld van wetteloosheid dat gecorrigeerd moest worden voordat Nehemia in het volgende hoofdstuk de muur kon herbouwen.

Paulus kwam met geschenken, niet met leningen

Zeventig weken nadat Nehemia de muur van Jeruzalem had gebouwd, kwam Paulus naar Jeruzalem met geschenken uit Antiochië. Dit was geen geld om tegen rente aan de kerk te lenen. Dit waren renteloze giften. Hun giften vertegenwoordigden een wettige manier om de armen bij te staan, die Nehemia 490 jaar eerder had moeten afdwingen.

In de tijd van Nehemia werd het volk geknecht door rentedragende leningen, wat onwettig was ([Deut. 23:19](#)). Een hongersnood had het land getroffen, en zij konden hun schulden niet terugbetalen ([Neh. 5:3](#)). Zeventig weken later profeteerde Agabus van een hongersnood, en Paulus en Barnabas werden naar Jeruzalem gestuurd met renteloze giften, om het volk van Jeruzalem niet in slavernij te brengen. De parallel tussen Nehemia en Paulus is treffend.

De muur van Jeruzalem had een diepere betekenis in het leven en de bediening van de apostel Paulus - iets dat ook vandaag nog zeer relevant voor ons is. De leer van Paulus herstelde de wet en toonde ons de juiste plaats ervan in de Kerk.

Paulus schreef in [Rom. 3:31](#),

³¹ Vernietigen we dan de wet door het geloof? Dat mag nooit gebeuren! Integendeel, wij stellen de wet vast.

Daarom is elk leerstellig begrip dat de wet wegdoet in strijd met het onderwijs van Paulus. Velen hebben Paulus verkeerd begrepen en denken dat hij de wet heeft afgeschaft, terwijl hij in feite de wet heeft ingesteld. Daarmee voltooide hij het werk dat 490 jaar eerder door Nehemia was begonnen. Paulus deed geestelijk wat Nehemia fysiek deed.

Uit Paulus' bespreking van de wet blijkt dat hij begreep dat de wet geen zondaars kon rechtvaardigen, omdat allen hadden gezondigd. De wet kan geen zondaars rechtvaardigen, want zij moet altijd de zonde veroordelen. Maar Paulus liet ook zien dat Jezus stierf om de volledige straf van de wet te betalen voor de zonde van de wereld. Jezus handhaafde dus de wet en betaalde de straf ervan, zodat wij de aansprakelijkheid van onze eigen zonde op Jezus Christus konden afschuiven.

Met andere woorden, Jezus had respect voor de wet, want als Hij de wet had afgeschaft, zou het niet nodig zijn geweest de straf ervan te betalen. Hij had de wet eenvoudigweg kunnen intrekken en de straf ervan ongedaan kunnen maken, want "*waar geen wet is, is ook geen overtreding*" ([Rom. 4:15](#)). Maar zo heeft Hij het zondeprobleem niet aangepakt.

Bij het handhaven van de wet getuigt Hij in [Rom. 7:12](#),

¹² Dus de wet is heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed.

De wet is de morele grens van het Koninkrijk, omdat zij de openbaring is van Gods karakter zoals gezien in het leven van Jezus zelf. Het leven van Christus is de norm waarmee iedereen in de hemelse hoven wordt gemeten. Die norm zelf kan niemand redden, maar hier bieden de twee verbonden verschillende wegen naar verlossing. Het Oude Verbond geeft de mens de mogelijkheid gered te worden

door zijn eigen gelofte van gehoorzaamheid. Het Nieuwe Verbond geeft God de mogelijkheid om alle mensen te redden door Zijn eigen gelofte, of belofte.

Wij weten natuurlijk dat alleen het Nieuwe Verbond iedereen kan redden, ongeacht zijn of haar etniciteit. Alleen God heeft de macht om van binnenuit in ons te werken en ons door de drie stappen naar volledige verlossing te leiden - rechtvaardiging, heiliging en verheerlijking. Deze drie stappen worden uiteengezet in de feestdagen.

De scheidingsmuur

De opdracht van de apostel Paulus had zowel een positieve als een negatieve kant. Aan de positieve kant was hij geroepen om de muur van Gods wet te herstellen. Hij zette hem op zijn juiste plaats rond het nieuwe Jeruzalem, zodat hij zou dienen om de mensen door een van de poorten van de stad te leiden.

Aan de negatieve kant was hij geroepen om de scheidingsmuur in de tempel van het aardse Jeruzalem af te breken. Die muur had het volk van God verdeeld in "uitverkorenen" en niet-uitverkorenen (zoals de mannen het zagen). Deze muur had zelfs de vrouwen van de mannen gescheiden. Maar omdat de muur door Christus was afgebroken, leerde Paulus in [Gal. 3:28](#),

²⁸ Er is geen Jood of Griek, er is geen slaaf of vrije man, er is geen man of vrouw, want u bent allen één in Christus Jezus.

Paulus' opdracht was het ware hart van God te onderwijzen en te bepleiten, namelijk de tempel tot een huis van gebed voor alle mensen te maken ([Jesaja 56:7](#)). Dus toen Paulus schreef over de Nieuwe

Verbondstempel binnen de muren van het Nieuwe Jeruzalem, zei hij in [Ef. 2:11-16](#),

¹¹ Daarom, gedenkt, dat gij vroeger, de heidenen in het vlees, die "onbesnedenen" genoemd worden door de zogenaamde "besnijdenis", die in het vlees door mensenhanden wordt uitgevoerd -¹² gedenkt, dat gij toen gescheiden waart van Christus, uitgesloten van het gemenebest Israël, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, zonder hoop en zonder God in de wereld. ¹³ Maar nu in Christus Jezus bent u, die voorheen veraf was, nabij gekomen door het bloed van Christus. ¹⁴ Want Hijzelf is onze vrede, die beide groepen tot één geheel heeft gemaakt en de barrière van de scheidingsmuur heeft afgebroken,¹⁵ door in zijn vlees de vijandschap af te schaffen, namelijk de wet van geboden in verordeningen, opdat Hij in zichzelf de twee tot één nieuwe mens zou maken en aldus vrede zou stichten,¹⁶ en hen beiden in één lichaam met God zou verzoenen door het kruis, doordat Hij de vijandschap heeft gedood.

De scheidingsmuur in de tempel stond als een monument voor de vleselijke godsdienst, die de Joodse geest een status van exclusiviteit oplegde die in strijd was met de geest van God. Het vertelde alle nietjoden en zelfs alle joodse vrouwen dat zij niet in staat of onwaardig waren om de God van Israël voorbij een bepaald punt te benaderen. Dit ging in tegen de wet van God zelf, die gelijke gerechtigheid voor allen gebod en dat er "*één wet en één verordening moest zijn voor u en voor de vreemdeling die bij u verblijft*" ([Num. 15:16](#)).

Het populaire Joodse idee dat de zogenaamde "Noachide-wetten" van toepassing zijn op niet-Joden, terwijl de rest van de wet alleen voor Joden geldt, is absoluut in strijd met Gods wet. Een dergelijke opvatting is gebaseerd op de opvatting dat niet-joden weinig meer zijn dan "beesten" en "vee", en daarom niet in staat zijn zich te verheffen tot het geestelijke niveau van mannelijke joden. De apostel Paulus, die vrijmoedig de scheidingsmuur afbrak, wordt dus gehaat door Joodse rabbijnen, nog meer dan zij Jezus zelf haten.

Deze scheidingsmuur was ook in strijd met Gods gebod in [Lev. 19:33, 34](#),

³³ **Wanneer een vreemdeling bij u in uw land verblijft, zult gij hem geen onrecht aandoen.** ³⁴ **De vreemdeling, die bij u woont, zal voor u zijn als de inwoner onder u, en gij zult hem liefhebben als uzelf; want gij waart vreemdelingen in het land Egypte; Ik ben de Here, uw God.**

Hoe konden de vreemdelingen "als de autochtonen" zijn, wanneer hun werd gezegd dat zij God slechts konden benaderen tot "*de voorhof der vrouwen*"? Dit was een directe overtreding van de wet, omdat het de Joden een excuus gaf om buitenlanders niet even lief te hebben als andere Joden. Zij leerden dus dat het liefhebben van je naaste als jezelf sloeg op het liefhebben van je mede-Joden of

Israëlieten. Dit tweede grote gebod, zeiden zij, was niet van toepassing op vreemdelingen - zelfs niet wanneer zij de God van Israël wilden leren kennen en Zijn tempel wilden aanbidden.

Anderen hebben geleerd dat de "vreemdelingen" in kwestie eigenlijk Israëlieten waren die waren weggetrokken en vervolgens waren teruggekeerd. Met andere woorden, zij waren vreemdelingen van adres, maar Israëlieten van ras. De wet vernietigt die opvatting echter door te zeggen: "*want jullie waren vreemdelingen in het land Egypte.*" De reden waarom Israël vreemdelingen moest liefhebben als zichzelf, was dat de Israëlieten zelf wisten hoe het was om als vreemdelingen in Egypte te leven. Ze hielden er niet van om als vreemdelingen onderdrukt te worden, dus hadden ze door ervaring moeten leren om vreemdelingen binnen hun eigen grenzen lief te hebben.

En zo veroordeelde Jezus de religieuze leiders van zijn tijd in [Matt. 15:8, 9](#),

8 Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is ver van Mij verwijderd.

9 Maar tevergeefs aanbidden zij Mij, en leren als leerstellingen de voorschriften van mensen.

De scheidingsmuur was niet geboden in de wet. Mozes bouwde geen scheidingsmuur in de buitenste voorhof van zijn tabernakel. David droeg Salomo ook niet op zo'n muur te bouwen in de voorhof van de eerste tempel. Van een dergelijke muur in de tweede tempel, toen deze werd gebouwd in de dagen van Haggai en Zacharia (515 v. Chr.), wordt niets gezegd. Maar koning Herodes had de tempel steen voor steen herbouwd, vanaf ongeveer 19 v. Chr. Wij weten uit de geschiedenis dat de scheidingsmuur toen werd opgericht, en hij bestond nog in de tijd van de apostel Paulus.

Paulus was dus niet alleen geroepen om de muur rond het nieuwe Jeruzalem te bouwen, maar hij was ook geroepen om de scheidingsmuur af te breken die de gelovigen verdeelde: Joodse mannen rechts, vrouwen en niet-Joden links. Daarom vocht Paulus in veel van zijn brieven tegen de judaïsanten.

Dit alles stelt Paulus vast als een eindpunt van Nehemia. Nehemia kreeg de opdracht om de fysieke muren van Jeruzalem te herstellen. Zeventig weken later kreeg Paulus de opdracht de geestelijke muren van het Nieuwe Jeruzalem te herstellen. Deze secundaire vervulling van Gabriëls profetie over de zeventig weken is opmerkelijk, omdat het een dubbele getuigenis is van het werk van Jezus

aan het kruis, dat de primaire vervulling was van de profetie over de zeventig weken.

Conclusie

Gabriëls profetie eindigt abrupt zonder verdere uitleg, maar zijn woorden behoren tot de belangrijkste profetieën in het woord van God voor wat betreft het begrijpen van het tijdstip en het doel van de komst van Christus. Wij weten uit de geschiedenis dat de verwoesting van Jeruzalem en de tempel niet plaatsvond op hetzelfde moment dat de Messias zijn werk kwam doen.

De zevenjarige oorlog met de Romeinen (66-73) vond veertig jaar na Daniëls laatste week (26-33) plaats. Deze genadeperiode werd verkregen door de voorspraak van Ezechiël ([Ezechiël 4:6](#)). Na 40 jaar, toen de natie weigerde zich te bekeren voor haar verwerping van de Messias, zond God "*zijn legers*" ([Matt. 22:7](#)) om de stad en haar tempel te verwoesten. In dit geval waren de Romeinse legers Gods huurlingen die gestuurd werden om het decreet van de goddelijke rechtbank uit te voeren.

Als we eenmaal begrijpen hoe de profetie van Gabriël in vervulling ging, wordt het duidelijk dat het niet nodig is de zeventigste week te scheiden van de rest van de profetie en deze uit te stellen tot het einde van het Pinkstertijdperk. De gebeurtenissen van 26-33 na Christus zijn de oorzaak van de zevenjarige oorlog veertig jaar later van 66-73, en misschien komt er zelfs nog een zevenjarige periode in onze tijd wanneer Jeruzalem voor de laatste keer wordt verwoest. De verwerping van Christus in de zeventigste week veroorzaakte veertig jaar later de verwoesting van Jeruzalem, maar die laatste week van Daniël 9 is al vervuld.